

Moe ja maailma visionäär

Kes on Oskar Metsa-vaht ehk Brasiilias elav eesti juurtega arstist moelooja, lisaks oma maailmakuulsa moe-maja Bransoni-Jobsi mõõtu juht? **lk 10–11**

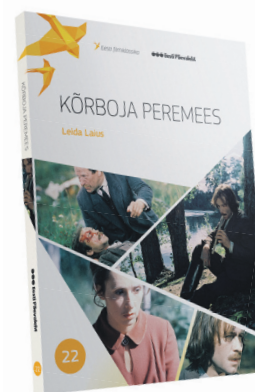
Prokuröri lai tööpõld

Siseminister Ken-Marti Vahter räägib, et siseministeerium pole sugugi täis kriminaal- ja korrakaitsepoliitika valdkonnas pädevaid inimesi ja seetõttu on vaja tööle võtta tipp-prokurör Margus Kurm. **lk 4**

Alma Peterson ongi tänapäeva Hamlet

Peeter Sauter arutleb, et kui Shakespeare elaks praegu, kirjutaks ta kindla peale teleseepi, võib-olla isegi sellist nagu „Õnne 13”. **lk 14**

Info ja tellimine: eestifilm.epl.ee

TÄNA!

„KÕRBOJA PEREMEES”

VAID
4,99€
FILM!

+1,15 €
PÄEVALEHE
EEST

Eesti Päevaleht

HIND EESTIS 1,15 EUROOT | VÄLISMAAL 2,10 EUROOT | NR 215 | LAUPÄEV, 15. SEPTEMBER 2012

ajaleht.epl.ee

Uus BMW 3-seeria

www.bmw.ee

Sõidurõõm

RÕÕMU POLE KUNAGI LIIGA PALJU.

UUE BMW 3-SEERIA VARUSTUS ON TÕELISELT RIKKALIK.

- 8-käiguline automaatkäigukast
- kergmetallveljed
- 2-tsooniline automaatne kliimaseade
- esiistmete soojendus
- iDrive, koos 6,5" värvimonitoriga
- multifunktsionaallülitid roolil
- võtmeta käivitamine, automaatne Start/Stop süsteem
- sõidurežiimide valik: Sport, Comfort, ECO PRO
- BMW Professional Stereo CD mängijaga, 6 kõlarit
- pardaarvuti, integreeritud hooldusajaloo ja kasutusjuhendiga
- ISOFIX lasteistmete kinnitused tagaistmetel
- BMW Mobile Care Euroopa autoabi pakett, kehtivusega 5 aastat

Uus BMW 3-seeria nüüd saadaval ka xDrive nelikveo ja universaalkerega.

BMW FINANCIAL SERVICES.

Uue BMW 3-seeria liisingu kuumakse alates 294 €.

BMW 316d automaat: hind 34 070 €. Kasutusrendi periood 36 kuud, sissemakse 20%, jääkväärtus 50%, intress 3-kuu Euribor+0%, krediidikulukuse määr 3,71%. Tutvu finantseerimise tingimustega ja küsi lisainfot müügikonsultandilt. Finantsteenuse pakkuja on Nordea Finance Estonia AS.

BMW EfficientDynamics

BMW 320d | CO₂ 109 g/km | 4,1 l/100 km | 8,0 s 0-100 km/h

UNITED MOTORS

United Motors AS Tallinn, Paldiski mnt 108, tel 659 3700; Peetri, Reti tee 4, Rae vald, tel 663 0000; Tartu, Võru tn 242, tel 730 2870; Pärnu, Tallinna mnt 82, tel 448 1740; Kohtla-Järve, Järveküla tee 22, tel 336 4700 www.bmw.ee www.unitedmotors.ee

Andrus Kivirähk

Kahe heina- kuhja vahel

Mustpeade maja ümber toimuv näitab selgesti, kui kahjulikku mõju avaldab Tallinna linnale Keskerakonna võimul püsimine, mille algust enam nagu ei mäletagi ja mille lõppu pole ka näha.

Sest otse loomulikult on nii minu kui ka paljude teiste pealinlaste sümpaatia filharmoonia poolal. Mis hea pärast peaks nende vana hea kontserdipaik ootamatult eraomandisse minema? On muidugi õige, et seadusvastaselt võõrandatud vara tuleb omanikule tagasi anda, ja kui tegemist oleks näiteks mõne inimese koduga, siis poleks siin midagi vastu vaielda. Aga mustpead? Mis organisatsioon see niisugune üldse on? Kust nad korraga välja kargasid?

Mustpead – see on peatükk ajalooramatust. On tõesti imelik kuulda nende olemasolust veel tänapäevalgi, sama kummaline, kui näha inimest, kes nimetab end tõsimeeli näiteks templirüütliks. (Ehkki väidetavalt on ka sääraseid isikuid olemas.) Muidugi, mängida võib kõike, ja populaarsetes rollimängudes nimetavad inimesed endid ka haldjateks või mäekollideks, miks siis mitte ka mustpeadeks, ainult et kas see toob kaasa mingeid juriidilisi õigusi? Vanalinnas on olemas ju ka näiteks Suurgildi hoone, kus praegu asub ajaloomuuseum – kui ma nüüd koos paari semuga võtaks kätte ja ennast Suurgildi liikmeks kuulutaks, kas ma saaksin siis selle maja endale?

Ajalooliselt koondas Mustpeade vennaskond vallalisi kaupmehi, aga minu teada pole lugupeetud Peeter Tulviste ei ühte ega teist. Ja üldse on imelik, et kõikide mustpeade nimel võtab igal pool sõna üksnes tema. Tulviste, sümpaatne ja kena inimene, jätab loomulikult hea mulje ja on seetõttu sobivaks vapiloomaks, aga mis tüübid need teised mustpead sellised on? Miks nad varju hoiavad? See on kuidagi kahtlane. Kas kõigil sellel, mida Tulviste räägib ja mis kõlab väga kenasti, on ikka tõepõhi all? Või on Tulviste saadetud eeslinile üksnes selleks, et ainult tema suudab pakkuda mingitki konkurentsi vastaspoole raskekahurväele, kõikidele neile eesti muusikasuurustele, kes filharmoonia eest võitlevad? Aga kui maja käes, libisevad ohjad juba hoopis teiste „mustpeade” kätte ja siis... Jah, mis saab siis?

Seda kõike arvesse võttes ei tohiks olla mingit kahtlust, kellele ma käimasoleval protsessil põialt hoian. Aga... Paraku on Tallinna linnapeaks Edgar Savisaar.

Mis tähendab seda, et ehkki me ei oska hingeski aimata, mida võtavad vaidluseluse majaga ette salapärased mustpead, ei tea me tegelikult ka seda, milliseid tehinguid võib selle hoonega teha Tallinna linn. Elmar Sepp sai just äsja vangist välja! Ja paljud teised pole veel sinna läinudki! Mitte keegi ei suuda mind uskuma panna, et Tallinna linn oskab olla hea ning usaldusväärne peremees. Võib-olla ma eksin, võib-olla olen ma pimestatud, mis poleks ka ime, sest Tallinna linnapea on juba kord väga ere isik. Nii ere, et ta pimestab peale minu veel paljusid, muu hulgas ka vabariigi valitsust, kes tõenäoliselt oleks Mustpeade maja tagastamise osas teist meelt, kui linnavalitsuse hoones istuksid näiteks reformierakondlased.

Praegu aga võrdub Tallinn Savisaarega. See on see häda. Ja kui Tallinna linn on Mustpeade maja tagastamise vastu, siis on ülimalt ebamugav seda seisukohta toetada, tundugu see pealegi õige. Imelik on leida end Keskerakonnaga ühel poolt rindejoont. Seniste kogemuste põhjal ei ole lihtsalt võimalik uskuda, et neil poleks selle kena majaga mingeid eriti omakasupüüdlikke või lausa kriminaalseid erihuvisid.

Nii jääbki vaene linlane nõutuks ja muutub kurvaks. Maja tagastamine mingisugustele mustpeadele tundub täiesti tobe, aga Tallinna linnavalitsus äratav ka üksnes õudu.

Õnneks teeb lõpliku otsuse ikkagi kohus. ●

IDA-EUROOPA MIGRANDID

Nad jätsid kodu, kuid saabusid eikuskile. Nende elud on ooteseisundis, mõnikord kümme aastat ja kauemgi. Nad unistavad, töötavad ja säästavad.

PETER DICTUS (DE VOLKSKRANT)

BARROSO ETTEPANEKUST

Paistab, et pole piiri sellel, mida Barroso usub, et tema ja ta kolleegid peaksid juhtima. [– –] Barroso plaan pole ei mõistlik ega soovitatav sel määral, et paneb küsima, kas ta ise üldse peab seda realist-

likuks. [– –] Kui Euroopa südames asuvad riigid orienteeruvad üha enam tihedalt kokku seotud föderatsioonile, siis kõige tõenäolisem on kahekiiruselise liidu sünd. Svenska Dagbladet

Teet Soorm: sealiha oli kunagi delikatess

Loomakaitsjad süüdistavad suurettevõtteid selles, et loomi ei kohelda elusolenditena. Kuidas õigustab end Eesti suurim seakasvataja?

Külli-Riin Tigasson

arvamustoimetuse juhataja

Selleks et näha Eesti ja tegelikult terve Põhja-Euroopa üht suuremat seafarmi, tuleb sõita Viljandist kuue kilomeetri kaugusele. Põldude vahel kõrgub kuuekorru-seline hoone, mida kaugelt vaadates võiks ekslikult pidada tavali-seks paneelelamuks.

See on Ekseko seafarm. Siin elab 65 000 siga. Iga päev sünnib siin 850 väikest põrsast. Teisel elupäeval lõigatakse põrsastel saba maha, isased kastreeritakse. Kuuekuuselt sõidutatakse sead, kes on selleks ajaks kasvanud 112-kiloseks, 170 kilomeetri kaugusele Rakvere lihakombinaati.

Peale selle seakasvanduse siin Viljandi lähistel on Eksekol Eestis veel 23 väiksemat farmi. Iga kolmas Eesti siga kasvab mõnes Ekseko farmis. Ühtekokku on ettevõtetel Eestis 120 000 siga.

Seakombinaati ümbritsevat maa-ala on piiratud kahekordse okstraadiga. Värava kõrval seisab territooriumi plaan: peale kuuekorruiselise paneelelamut meenutava lauda on siin kontorihooned, söödalaod ja madalamad hooned, mida nimetatakse põrsaste tootmisüksuseks.

See tootmine siin, mis on nii kaugel mälestusest „maal vanema juures” kui üldse olla saab, on ühelt poolt allutatud tarbijatele ja teisalt börsile.

Eksekot juhib 42-aastane Teet Soorm, keda võiks nimetada Eesti lihakuningaks. Lisaks juhib ta Rakvere lihakombinaati ja Talleggi, Eesti ainukest linnulihaja suurimat munatootjat. Kõik need ettevõtted kuuluvad ühte ja samasse ketti, Soome börsiettevõttele HKScan OY.

Soormi kabinet asub lihtsas kontorihoones, kuhu sisenemiseks tuleb astuda märjale matile, et jalad desifintseerida. Tema kabineti seina ehib pilt, kus siga mängib trumme. Kapil on seapildiga võtmehoidja, seaga vaas, kalender ja tass – midagi altarisar-nast. „Need kõik on mulle kingitud,” ütleb Soorm.

●● **Teet Soorm, kuidas tuleb üks inimene toime mitme nii suure firma juhtimisega?**

Ekseko ja Rakvere lihakombinaat on tegelikult üks ettevõtte. Ühes kohas kasvatatakse sigu, teises kohas tapetakse ja tehakse valmistooteid.

Olen eluaeg olnud seotud lihatööstusega. Olen õppinud maaülikoolis, töötanud tapamajas, lihatööstuses. Hea spetsialist ja hea juht on see, kes on pikka aega sama asjaga tegele-nud, tunneb iga pisiasja. Väljastpoolt tulles on väga raske midagi juhtima hakata. Sest esimesed kaks aastat õpid sa alles ettevõtet ja inimesi tundma. Aga oleme Eestis küllalt näinud juhte, kes on kaks aastat ühes, kaks aastat teises kohas. Järelikult ei suuda ta inimestega hakkama saada. Ta võib küll oma strateegiat kir-

Tootmisest
Soolvee süstimine
broilerifileesse on
lihale lisaväärtuse
andmine.

jutada, aga ettevõtet ei juhi-ta paberi ja strateegiate kau-du, ettevõtet juhivad inimesed. ●● **Teie ei toeta siis seda mood-sat lähenemist, et hea juht võib juhtida väga erineva tegevus-valdkonnaga ettevõtteid?**

Ei, absoluutselt ei poolda. Mina ei pea seda õigeks, et tippjuht tuuakse sisse sektori väljastpoolt ja ta ei tunne eriala. Mina ei läheks tööle näiteks lennundusse, turvafirma või teenindusettevõtte juhiks.

Proovin leida oma väljundi selles, mis ma eluaeg teinud olen. Eks mind ole mui-ale kutsutud, aga mul pole mingit huvi muu asjaga tegeleda. Mulle meeldib see, mis ma teen, meeldib see päikese-paiste, põllud, loomad, sõnni-kulõhn. Kui sa siia tulid, eks tundsid ka õhus väikest lõhna. ●● **Jah, väike vine on siin tões-**

ti õhus. Aga kui käite selles hiiglaslikus seafarmis ringi, kas teile meeldib ka see, mida seal näete?

Mulle meeldib. Närvid puhkavad, kui näen loomi ja linde, see on nii tore.

●● **Kas loomadel on siin hea olla?**

Neil on kõik olemas. Kevadel ründasid noored inimesed Eesti seafarme (mõeldud on telesaates „Pealtnägija” näidatud noorte loomakaitsjate videoid Eesti seavabrikutes toimuvast – toim). Meil nad sisse ei saaks. Ümber on okas-traat, farmiüksed on kinni. Ma ei soovitaks siia tulla, territooriumil on öösiti koerad. Tegelikult on koerad küll mets-sigade vastu mõeldud, sest mets-sead kannavad haigusi. Aga võõrastel inimestel ei ole vaja tungida nendesse lautadesse. Need noored ilmselt ei teadnud, mis on maaelu, mis on suurfarm. Nad kasutasid sõna „suurfarm”, aga tegelikult filmisid väikesi farme. Mis suurfarm on 2000 siga? See on väiketootmine.

●● **Kas teil olid lapsena maal vanavanemad, kes loomi kasvatasid? Kas arvate, et suurfarmi loomadel on sama hea elu?**

Kindlasti. Arvan, et paremgi. ●● **Kas sead, keda te peate, saavad väljas tuhnida?**

Tuhnida betooni peal tõesti ei saa. Ja sabad tuleb kolmanda lüli järel ära lõigata, sest siga on uudishimulik loom, hakkab teise saba näksima.

●● **Nii et teie sead ei ole rōngassabad?**

Ei ole. Kui siga hakkab teise saba näksima, saab ta vere-maitse suhu ja lõpuks sööksid nad üksteisel pool tagumikku ära. Kumb on humansem: kas lasta sigadel üksteist närida või lõigata põrsana saba ära? Kastreerida tuleb ka, ilma tuimestuse-ta, mis sa ikka seda kilost põrsast tuimestad. Teine võimalus kastreerimiseks oleks süstlaga, aga mõtleme, et põrsaid kastreeriv mees teeb seda nagu tehases, kõks-kõks! Ja

Foto: Tiit Blaht

kui ta kogemata endale süst-laga sutsaka teeks, siis oleks tal selles elus rõõmud läbi.

Mina lähenen asjale ratsionaalselt. Kogu maailmas ja ka Eestis toimub urbaniseerumine. Me ei kata rahva toidulauda ära, kui läheme vanaema munade ja sigade peale.

●● **Maheliini rajamise peale te Talleggis või Eksekos mõelnud ei ole?**

Mahetootmine on nišivärk ja seda tuleb alustada sellest, et oleks mahesööt. 105 000 tonni ostaks kokku! Kust me Eestis aga saaksime vajalikus koguses mahesöödateravilja? Mitte kuskilt. Ja kes selle kõik kinni maksab?

Aga üks asi, mida mina kindlasti teen, kui lähen pensionile, on see, et hakkan tegelema maheveisekasvatusega. Mitte raha pärast, vaid elustiiliäri-na, et minna hommikul välja, kaabu peas ja saapad jalas. Ja maheveised sellepärast, et nende eest saab rohkem toetusi.

●● **Bioetikud on kurnud, et tööstuslikus loomakasvanduses ei peeta loomi enam elusolenditeks, vaid osaks masina-**

Täna digilehes

●●● Video: gramm kärbseseent salvipurgis aitab väidetavalt valu vastu ja paneb organismi hästi tööle.

PRESIDENT ILVESE SÄUTSUST

Oma sõjajõude otsusekindlalt reformiva, ümber relvastava ja suurendava Venemaa torkimine on mitte üksnes rumal, vaid ka vastutustundetu ning ohtlik.

MART HELME (DELFI)

EUROOPA KRIISI PARADOKS

Euro hädaolukorra suur paradoks on see, et Euroopa Liidu ebapopulaarsusest hoolimata nõustub praegu enamik valitsusi – sealhulgas Briti oma –, et valuuta on võima-

lik üksnes nõnda, et liikmesriigid annavad ära osa suveräänsust. Prantsuse keeles nimetatakse seda *la fuite en avant* – põgenemine edasisuunas. The Times

VANASÕNA

Üleannetu poiss ja pahur siga – need teevad alati pahandust.

MUNA 25 TUNNIGA

Teises Soormi juhitud ettevõttes, Talleggis käib kanaliha ja munade tootmine sama tööstuslikult nagu Eksekos.

Talleggi kanad on jaotatud kaheks: munakanad ja broilerid. Ettevõttel on 270 000 munakana ja 80 000 noorlindu, kellest saavad munakanad. Munakanal lastakse elada 72 nädalat, kuni sulgimiseni. „Me ei lase kanadel sulgima hakata, lähevad tapale ära, tootmisprintsipi on selline,” ütleb Soorm. „Enne sulgimist muneb kana iga 25 tunni kohta ühe muna, aga pärast sulgimist hakkavad kanad vähem munema.”

Peale munakanade on Talleggil 1,5 miljonit broilerit, kes elavad 71 suures saalis.

värgist, mis töötleb taimi loomseks proteiiniks. Teie territooriumil olev infotahvel mainib ka põrsaste „tootmist”, mitte kasvatamist...

See ongi tootmine, see ei ole pidamine. Me toodame põrsaid, nuumsigu. Loom toodab lisaväärtust, emis toodab põrsaid, kult toodab spermat, lind toodab mune. Kui me nii ei läheneks, ei saaks me maailma kasvavat rahvaarvu ära toita.

●● Paistab, et inimesed ei ole kunagi varem nii hästi elanud kui praegu, aga loomadel oli veel sadakond aastat tagasi palju parem elu kui nüüd. Kanad käisid väljas, kukk kires, õhtul lennati õrrele. Praegu kõssitavad nad liikumatuna puurides. Uutes europuurides on kõik olemas, õrred, küüneviilid. Ja

mis see kana lendab? Kana on lennuvõimetu lind. Munakanal pole kukke vaja, kukke on vaja sugulinnul. Ja sada aastat tagasi, meie vanavanaisade ajal maksis sealihha kümme korda rohkem, see oli delikatess. Nüüd on tööstuslik tootmine ja kõik saavad liha tarbida.

●● Miks peab liha ja munade tootmine tingimata võimalikult odav olema? Kolmandik Eesti inimesi on ülekaalulised. Ehk oleks targem süüa vähem ja kvaliteetsemalt?

Ärgu söögu siis nii palju! Ei pea nii palju süüa. Kindlasti on Eesti rikkamates ühiskonnakihtides või ka keskkihis inimesi, kes tarbivad mahetoitu, aga me ei saa kätt ette panna ka tööstuslikule tootmisele.

●● Kuidas teil tööjõu leidmise-

ga on? Ei ole probleemi, et inimesed ära läheksid?

Meil töötada on raske. See on füüsiliselt raske töö. See on tootmisettevõtte, mitte valge särk seljas kuskil Tallinna kõrghoones suurte rahade liigutamine. Aga ükski töö ei ole meil veel inimeste puudusel tegemata jäänud. Meie ettevõtetes on paljud inimesed nii minuvanused, 40 ja 50 vahel, oleme koos õppinud, teame üksteist juba aastakümneid. Enne masu läksid mõnedki Soome, aga pärast kriisi algust tulid jälle tagasi.

●● Eestis räägitakse tihti ekspordist. Aga samal ajal on valdkondi, kus ei suudeta siseturu nõudlustki täita. Näiteks suudab Eesti toota vaid poole siin tarbitavast linnulihas. Miks nii?

Mäletate SAPARD-it, Euroopa Liidu põllumajandustoe tuste programmi enne ühine mist? Linnuliha tootjatele see Eestis ei laienenud. Meie lobi töö oli nõrk. Linnuliha tootjad hakkasid investeeringutoetusi saama alles 2007. aastast. Lätis ja Leedus said nad aga kogu aeg. Paljud asjad ei ole kinni ainult toetustes, vaid ka inimeste stressitaluvuses. Kui Nõukogude aeg lõppes, erastati põllumajandusettevõtted oma töötajatele. Ekseko samuti. Eks siis iga mats tahtis ühe sea, lehma või traktori võtta ja minema joosta. Nii need ettevõtted lagunesidki. Aga mõned ettevõtted, nagu Ekseko või Tallegg, õnnestus koos hoida, eks see oli nende tollaste juhtide suur töö ja stressita-

luvus. Rakvere lihakombinaat erastati 1995. aasta lõpus, ma töötasin seal toona, ja probleem oli, et kombinaadil polnud toorainet. Kui varem oli Eestis olnud miljon siga, siis kolme aastaga oli järele jäänud ainult 300 000 siga. Rakverel oli valida, kas uus tapamaja kinni panna või hakata sealihha ise tootma täisintegreeritult, st olemas on söödatehas, seakasvatus, tapamaja ja valmistoote portfelli. 1996. aastal ostis Rakvere lihakombinaat Ekseko aktsiad, see ettevõtte oli siis täiesti põhjas. Alles oli ainult 2000 tootmisemist.

●● Kui tihti te ise liha sööte? Mulle meeldib liha süüa. Ka täna hommikul tegin saia, panin keeduvorsti peale. Söön ainult Rakvere tooteid,

KES TA ON?

Teet Soorm

(snd 1970)

- Juhib Rakvere lihakombinaati, Eksekot ja Talleggi.
- Lõpetanud 1993. aastal Eesti maäulikooli põllumajandusökonoomika erialal.
- Elab Viljandis, hobiks on koos sõpradega punkbändi tegemine.

Põhjalik reportaaž Tartu Rattamaratonist: pildid, lood, videod!

DELFI

Rahva hääl

Kui palju KGB segas Eesti maletajaid?

Gurmeekaupluste võrdlus: milline eksootika on kõige maitsvam?

PIKEM ELU

2011. aastal oli Eestis oodatav eluiga sünnimomendil 76,3 aastat ehk poole aasta võrra pikem kui aasta varem. Naiste eluiga on meeste omast üheksa aastat ja 11 kuud pikem. **EPL**

REBASTE TERVIS

Esmaspäeval alustab veterinaar- ja toidumaret sügisest rebaste ja kährikute suukaudset marutaudivastast vaksineerimist Läti ja Venemaa piiriga külgnevatel aladel. **Delfi**

KADRIORU LOSS TARA TAHA

Presidendi kantsleil plaanib Kadrioru lossi piirata ka eest-poolt füüsilise tõkkega ja küsib järgmise aasta riigieelarve läbirääkimistel tõkke rajamiseks 410 000 eurot. Kindlasti ei jät-

kata samal kujul praegu hoone tagaosa piiravat kõrget aeda. „Selleks lahenduseks ei ole kivi-aed,” rõhutas presidendi avalike suhete nõunik Toomas Sildam. **Delfi**

VÄHEM „TUVIKESI”?

Kultuuriministeerium saatis kooskõlastamisingile eelnõu, mis lubab alustada süüteomenetlust kanalite suhtes, mille programmist ei moodusta vähemalt pool Euroopa saated. **ERR**

Tipp-prokurör hakkab tegema suhtekorraldaja tööd

Poliiteliit

Ken-Marti Vaher hakkab tuntud riigiprokuröri Margus Kurmi poliitiliseks nõunikuks.

Kärt Anvelt

kart.anvelt@epi.ee

Veel mõni aeg tagasi Viru ringkonnaprokuratuuri juhtivprokuröriina töötanud ning suvel sealt tagasi riigiprokuratuuri süüdistusosakonda suundunud Margus Kurm hakkab siseminister Ken-Marti Vaherile analüüsima ajalehtedes ilmunud arvamused ning uudiseid, samuti andma hinnanguid õigusaktide eelnõudele ja muudele ministeeriumi dokumentidele, aga ka kirjutama ettekannete, kõnede ja arvamuskirjude projekte. Nii selgub Eesti Päevalehe käsutuses olevast töövõtulepingu mustandist, mille me teabenõudega ministeeriumilt küsisime. Sellest jääb mulje, et sisuliselt on tegemist PR- ja poliitilise nõuniku tööga.

Ehkki avalike andmete järgi kuulub Kurm siiani riigiprokuratuuri süüdistusosakonna nimekirja, teatas prokuratuur eile, et tegelikult on töösuhete Kurmiga peatatud, sest ta asus selle aasta 16. juulist tööle erialadiplomaadina OECD-s. Siseministeerium rõhutas Eesti Päevalehe arupärimistele vastates, et Kurmiga pole töövõtulepingut veel sõlmitud, ehkki lepingu mustandis näha selle algusajana ette 10. septembrit ehk möödunud esmaspäeva.

Tööjõulisa Kroonikast

Just oma PR-meeskonda on Ken-Marti Vaher asunud hoogsalt täiustama, palgates isiklikuks avalike suhete nõunikuks muu hulgas endise Kroonika ajakirjaniku Paavo Kanguri. Septembri algusest asus ministeeriumi avalike ja välissuhete osakonda juhtima aga Tex Vertmann. Selles osakonnas töötab kokku kaheksa inimest. Seda enam paneb imestama, miks on sarnaseid ülesandeid vaja veel üks inimene täitma panna.

„Ministeerium soovib jätkuvalt Margus Kurmi kui pädeva eksperdi kaasamist korrakaitse- ja kriminaalpoliitika valdkonna analüüsi ning õigusloome ettevalmistamisse,” teatas siseministeeriumi avalike ja välissuhete osakonna juhtivprokurör Norman Aasalt selleks ka loa.

riumi avalike ja välissuhete osakonna juhataja Tex Vertmann. Vertmanni sõnul pole töövõtulepingut siiski veel allkirjastatud – läbirääkimised on jõudnud selle sõlmimise ettevalmistamise järku.

Siseminister Ken-Marti Vaher lisas, et vaatamata levinud arvamusele pole siseministeeriumi sugugi täis kriminaal- ja korrakaitsepoliitika valdkonnas pädevaid inimesi. Seega lükkas Vaher ümber ka Eesti Päevalehe väite, et siseministeeriumis endas on ju piisavalt töötajaid, kelle ülesandeks ongi poliitika väljatöötamine ja elluviimine, ning miks peab siinkohal kellegi töövõtulepinguga ajutiselt tööle värbama.

Vaher viitas siinjuures ka rahvusvahelisele Ernst & Youngi analüüsile, mis osutas muu hulgas ka vähestele ressurssidele ministeeriumis ehk spetsialistide puudusele. „Iga selline lisaressurs, keda või mida saame eksperdina kõrvalt kasutada, on mõistlik nii ministeeriumi kui ka riigi mõistes laiemalt,” väitis Vaher.

Minister viitas ka, et kui teistes valitsemisalades on keskmiselt üks ministeeriumi ehk strateegilise tasandi

KURIOOSUM

Leping „haihtus” registrist

Eesti Päevaleht avastas Margus Kurmiga sõlmitava töövõtulepingu siseministeeriumi dokumendiregistrist, kus see oli delikaatsete isikuandmete sisaldusele viidates kuulutatud salajaseks dokumendiks.

Teabenõude peale oli ministeerium sunnitud siiski lepingu välja andma. Üllatuseks tabas Päevalehte aga see, et nüüdseks on dokumendiregistrist kadunud kõnealuse dokumendi kohta kõik viited.

Küsimusele, miks on dokumendiregistrist kadunud, siseministeerium ei vastanud.

Eesti Päevaleht küsis siseministeeriumilt eile ka seda, millised teised prokurörid on siseministeeriumi varem nõustanud eraldi lepingutega ja raha eest ning kas siseministeerium lubab ka oma ametnikel kõrvalt teisi riigiasutusi lepingu alusel ja raha eest nõustada ning täita lisaülesandeid, muu hulgas nõustada näiteks teise ministeeriumi ministrit, kuid sellele vastuseid ei tulnud.

ametnik kümne valitsemisala töötaja kohta, siis siseministeeriumi valitsemisalas on see suhe üks ametnik u 70 valitsemisala töötaja kohta. „Seda on selgelt vähe ning see suhtarv annab üsnagi hästi edasi selle, milline on meie töötajate koormus,” rõhutas Vaher. „Ministeeriumi tugevdamine on hädavajalik.”

Kuid kui Kurm on niivõrd hea spetsialist, siis miks siseminister teda täiskohaga tööle ei kutsu, vaid ainult projekte teha pakub? „Tegemist on osajaga eksperdi kaasamisega,” põhjendas Vaher. „See on sisuliselt lühitöö ja teatud töö-

rakaitse- ja migratsioonipoliitika asekantsler Leif Kalev. Ehkki Kurm peaks tegelema raske diplomaatilise tööga, näha se lepingus tema töökoormuseks ministri alluvuses ette 15 tunni nädalas. Aasta lõpuni kehtiva lepingu eest saab ta tasu kokku 3375 eurot.

Edasi kapo juhiks?

Välisministeeriumist teatati, et Kurm on justiitsministeeriumi erialadiplomaat EV alalises esinduses OECD juures, asukohaga Pariisis. „Ta esindab Eesti huvisid justiitsküsimustes erinevates tegevusvaldkon-

dades ja tegeleb Eesti õigussüsteemi võimekuse tõstmisega.

Välisministeerium ei näe välisest nistuses töötamise ja töövõtulepingu alusel nõustamise vahel vastuolu,” ütles välisministeeriumi avalike suhete juht Minna-Liina Lind.

Tex Vertmann viitas ka, et Kurm on olnud siseministeeriumi koostööpartner ka varem – möödunud aasta septembrist detsembrini –, panustades kriminaalpolitsei analüüsi tegemisse. Eesti Päevaleht kirjutas tõesti möödunud aasta 2. juulil, et toona juhtivprokuröriina töötanud Kurm nõustab eksperdina siseminister Vaherit organiseeritud kuritegevuse küsimustes. Siis sai Kurm peaprokurör Norman Aasalt selleks ka loa.

Kuid kas pole hoopis nii, et siseminister Vaher sillutab Kurmile teed hoopis kapo peadirektori saamisel? Kapo juhi Raivo Aegi viieaastane ametiaeg saab täis järgmise aasta juunis ning juhul kui Aeg ei soovi teisel ametiajal jätkata, võib Vaher siseministrina suruda sellele kohale hoopis oma vana sõbra ning soosiku Kurmi. „Ma ei silluta kellelegi teed,” kinnitas selle peale Vaher ja lisas, et pole kapo uue peadirektori peale isegi mitte mõelnud. „Peadirektori ametiaeg saab minu teada läbi alles järgmisel aastal. Seega sellel aastal ma selle teemaga ei tegele,” ütles Vaher. Vaatamata lubadusele teemat kommenteerida Margus Kurm seda siiski ei teinud. ●

Tallinna prügiveo-konkursi võitja selgub novembris

Prügikuningad

Prügivedaja valimine viiele Tallinna linnaosale venib osalejate protestimeele tõttu.

Konkursil osalenud ettevõtjad andsid Tallinna linnavalitsusele juba mõista, et komisjoni otsus vaidlustatakse igal juhul ja igas etapis. „Kavatseme septembri lõpuks jõuda selgusele, kes pakkumise teinud ettevõtjatest kvalifitseerus konkursile,” ütles abilinnapea Arvo Sarapuu. „Kuid juba on meile mõista antud, et komisjoni otsus vaidlustatakse igal juhul.”

Protesti läbivaatamisele kuulub linnavalitsusel kümme päeva, misjärel saavad rahulolematud õiguse pöörduda kohtu poole.

Linnaosade prügivee ja soovetakse välja kuulutada novembrikuus, mis aga ei tähenda lepingu sõlmimist juba täna. „Teenuse järele tekib vajadus alles 2013. aasta kevadel ning asjaosalistel on piisavalt aega kõikides instantssides kaebusi esitada,” selgitas Sarapuu.

Kahtlaselt odav pakkumine

Augusti lõpus avasid pealinna keskkonnaameti ametnikud konkursile saadetud kuus ümbrikku, et leida teenusepakkuja viiele pealinna prügiveopiirkonnale: Haabers- tile, Kesklinnale, Kristiinele ja kahele piirkonnale Põhja-Tallinnas.

Senised pealinna prügibojad said šoki, sest Ida-Virumaa kroonimata kuningale Nikolai Ossipenkole kuuluv firma Ekovir tegi kõige odavama pakkumise. Ossipenko pakkumise seadsid avalikult kahtluse alla nii Ragn Sells kui ka Veolia.

Iru elektrijaam sõlmis Tallinna linnavalitsusega lepingu Põhja-Tallinna, Haabers- ti, Kesklinna ja Kristiine elanike jäätmete käitlemiseks. Olme- prügi käitlemise teenus odavneb elanike jaoks seetõttu rohkem kui kolmandiku võrra, sest ladestamise asemel kasutatakse jäätmeid elektri ja soojuse tootmiseks. ● **Andres Reimer**

Töövõtuleping nr 3-7/46-1

07.09.2012

Siseministeerium, registrikood 70000562, aadress Pikk 61, Tallinn 15 065, keda esindab põhimääruse alusel(edaspidi nimetatud Tellija)

ja

..... (edaspidi nimetatud Töövõtja), keda edaspidi nimetatakse Pool või koos Pooled, sõlmisid käesoleva lepingu (edaspidi nimetatud Leping) alljärgnevas:

1. Lepingu ese

- 1.1 Lepinguga Tellija tellib ja Töövõtja kohustub Lepinguga kokkulepitud tingimustel ja korras nõustama siseministeeriumi juhtkonda kriminaal- ja korrakaitsepoliitika valdkonnas (edaspidi nimetatud Teenus).
- 1.2 Teenus peab vastama järgmistele tingimustele:
 - 1.2.1 Andma Tellija määratud ulatuses, tähtjaks ja vormis arvamusi õigusaktide eelnõude, strateegiadokumentide, uudis- ja arvamuskirjude ning siseministeeriumi tellimusele tehtud analüüside ja uuringute kohta;
 - 1.2.2 Kirjutama käsundiandja määratud teemadel ja tähtjaks arvamuskirjude, ettekannete ja kõnede projekte;
 - 1.2.3 Osalema isiklikult või videokonverentsi (sh Skype'i) vahendusel käsundiandja määratud nõupidamistel.
 - 1.2.4 Tellija nimel on õigus Töövõtjale tööülesandeid anda ministril, kantsleril ning korrakaitse- ja migratsioonipoliitika asekantsleril. Tööülesanded antakse kirjalikult, sh

Kaitsevägi: reamehi alandavat hauakaevamist ei toimunud

Riigikaitse

Relva ähvardusel alandmist ei toimunud, kuid ohvitseri karistati õppuse pikale venitamise eest.

Risto Vesikioja
uudised@epl.ee

Mõne nädala eest tulid kaks kaksikutest venda avalikult välja süüdistusega, et neid mõnitati ajateenistuse ajal jõhkvalt ja sunniti endale relva ähvardusel hauda kaevama.

Eile vahipataljonis toimunud pressikonverentsil teatasid maaväe ülem kolonel Artur Tiganik ja Põhja kaitseringkonna ülem kolonelleitnant Rene Brus, et juurduse käigus selgus, et kaksikuid endale hauda kaevama ei sunnitud. Küll aga said kaks asjaga seotud kaitseväge ohvitseri karistada väljaõppe ajalimiidi ületamise eest.

„Saad hetkel öelda nii palju, et ajateenijate vääriskust alandavat tegu kui sellist ei olnud. Mõlemad osapooled on andnud ütlusi. Ajateenijad küll – kes käesolevaks hetkeks on reservis – on andnud vaid esmased ütlused. Ohvitserid on andnud korduvalt ütluseid ja need on ka fikseeritud. Ohvitserid eitavad kogu seda ähvardamist ja muud sää-

Maaväe ülem kolonel Artur Tiganik ja Põhja kaitseringkonna ülem kolonelleitnant Rene Brus eisel pressikonverentsil

Foto: Tanel Meos

rast kirjeldatut,” kommenteeris Brus kaitseväge juristi juurdlust. Tema sõnul on juurdluste tegija kutsunud ajateenijaid küll korduvalt täiendavale vestlusele, aga vennad keeldusid sellest.

Kuigi ohvitseride teguvii-
sis inimvääriskuse alandamist

ei nähtud, said mõlemad asjasse puutuvad ohvitserid siiski noomituse, sest tol päeval venis väljaõpe pikemaks kui lubatud kümme tundi.

„Mindi üle väljaõppes ette nähtud ajalimiidist. Välilaagri tingimustes on kindlasti intensiivsem ja pingelisem periood,

nii et nende ajateenijate suhtes mindi tõesti natuke liiale. Ettenähtud kümne tunni asemel venis aeg tunduvalt pikemaks,” lisas kolonelleitnant. Juurdlus on sellega lõpetatud.

Maaväe ülem kolonel Artur Tiganiku sõnul tuleb selliste juhtumite ärahoidmi-

seks edaspidi pöörata rohkem tähelepanu väljaõppe metoodikale. „Enne tuleks selgitada, miks midagi on vaja teha, ja alles siis tegema hakata. Selles osas me veel vaatame, kuidas väljaõpe toimub, ja siis teeme järelduse, kas peab midagi muutma,” lisas Tiganik. ●

Kohtunikku solvava kommentaari kirjutanu tee viib kohtusse

Delfi

RusDelfile teadaolevalt ootab üht portaali kommentaatorit ees kohtutöö, sest ta solvas kommentaarides kohtunik Merle Partsi. Prokuratuur on kriminaalasja algatamist ka kinnitanud.

Sel kevadel avaldas RusDelfi mitu artiklit, kus kirjeldati Merle Partsi tegevust kohtus, ja lugejad kommenteerisid neid ohtralt. Millised kommentaarid täpselt kriminaalmenetluse algatamiseks alust andsid, pole portaalil teada.

Kommentaatori kaitsja Sergei Razgulajev ütles, et kahtlustus on esitatud karistusseadustiku paragrahvi 305 alusel, mis puudutab kohtu ja kohtuniku laimamist ja solvamist seoses tema osalemisega õigusemõistmisel. Täpselt keeldus jurist kommenteerimast.

Põhja ringkonnaprokuratuuri pressiesindaja kinnitas nimetatud kriminaalasja algatamist, ent lisas, et menetluse huvides ei pea prokuratuur võimalikuks kriminaalasja kohta täiendavat infot avaldada.

Karistus sellise teo eest on seaduse järgi rahaline trahv või kuni kaheaastane vangistus. ● Delfi

HYUNDAI NEW THINKING.
NEW POSSIBILITIES.

Avarda oma mõttemaailma.

On uute mõtete aeg.

Uue põlvkonna Hyundai i30 universaal ootab Sind!

Hyundai on kvaliteetseim automark ja uue põlvkonna i30 universaal on selle tõestuseks. 528 liitrit pakiruumi, 1642 liitrit tagaistmed all – see tähendab, et moodsa voolujoonelise disaini all peitub tõeliselt palju ruumi. See on auto, mille mugavus, sõiduomadused ja kvaliteet muudavad sinu mõtteviisi sellest, milline üks pereauto peaks olema. Mõtle. Uus Hyundai i30 universaal ootab Sind Hyundai esindustes üle Eesti.

www.hyundai.ee | TERE TULEMAST KVALITEETSETE AUTODE MAAILMA!

Keskmine kütusekulu 4,2 - 6,8 l / 100 km, CO₂ heitmed 109 - 160 g/km

5 AASTAT
Garantii
Autoabi
Tehniline kontroll
Läbisõidupiiranguta

AMSERV AMSESVTÄHESAJU, Tähesajutee 14, Tallinn, tel. 6200940; AMSESVPÄRNU, Tallinnamnt 89a, Pärnu, tel. 445 5735; AMSESVTURU, Ringtee 32, Tartu, tel. 730 0673; www.amserv.ee

TOPAUTO TALLINN, Sõpruse pst. 18c, tel. 667 5511; TARTU, Ilmatsalu 28, tel. 742 4677; KÜRESSAARE, Kihelkonna mnt. 8a, tel. 452 4334; VILJANDI, Suur-Kaare 69, tel. 444 8866; HAAPSALU, Tallinna mnt. 78, tel. 472 4010; RAKVERE, Narva 23c, tel. 327 0903; NARVA, Keresse 40g, tel. 356 9333; JÕHVI, Lääne 1b, tel. 339 6204; www.topauto.ee

Kriis tõi Hispaania noormehe Eestisse tööd otsima

Eesti meelitab

Kui noorte tööpuudus on 52 protsenti, tuleb asuda tööd otsima seal, kus majandus kasvab.

Raimo Poom
raimo.poom@ep.lee

Kui uskuda uuringuid ja avalikku arvamust, siis ega Eesti elanikud väga rahul ei ole. Palgad on väikesed, muretsetakse, et inimesed lahkuvad. Aga elu mujal Euroopas võib veel raskem olla ning Eesti paista lausa kõigi võimaluste maa. See sai selgeks, kui Eesti Päevaleht kohtus Eestisse saabunud Hispaania noormehe Francesc Xavier Bonetiga (28), kes otsustas, et tema tulevik võiks just siin alata.

Barcelona lähedalt Tarragona linnast pärit Bonet tuli majanduslangusega võitlevast Hispaaniast Eestisse, kus loodab töö leida. „Lõpetasin veebruaris ülikooli õiguse erialal, mul on lubatud Hispaanias juristina praktiseerida. Kuid asjad ei lähe Hispaanias just väga hästi. Ma armastan oma maad, sealset ilma, kuid

seal pole tööd. Noorte tööpuudus on 52 protsenti. Muidugi ma üritasin ja üritasin, kuid lõpuks saabub hetk, kui peab seisatama ja mõtlema: mida ma edasi teen? Kas jätkan üritamist veel aastaid või siis pakin kohvrid ja otsin paremat kohta, paremat maad, kus end sisse seada ja töö leida,” rääkis ta.

Eesti meeldib väga

Ja ta otsustaski tööd võõrsil otsida. „Mõtlesin Suurbritannia peale, kuid väga paljud hispaanlased suunduvad praegu just sinna,” meenutas Bonet esimest ideed. Aga siis otsustas ta hoopis Eesti kasuks. „Eesti valisin selle pärast, et olin siin kaks aastat tagasi ja mulle hakkas siin väga meeldima – nii Tallinnas kui ka maal,” viitas ta lühikesele sõpradega siin veedetud puhkusele. „Olin sel ajal just lõpetamas ülikooli, seega hakkasin uurima Eesti majandust, elanikkonda, kultuuri, ja see, mida lugesin, meeldis mulle väga.”

Eriti jäid talle silma Eesti majandusnäitajad. Jah, majanduskriis räsib 2008. aastal ka siin kõvasti, kuid asjad on väga

Francesc Xavier Bonet teab, et ka Eestis on tööd leida raske, kuid loodab sellega siiski kahe kuuga hakkama saada.

Foto: Tanel Meos

HINNANG

Meie inimesed on rõõmsamad

Bonet ütles, et see, kuidas Eesti majandusel läheb, hakkab tal silma juba tänaval. „Tallinas on poed kõik lahti ja töötavad. Kuid Hispaanias, Tarragonas näiteks, on mõni pood või kohvik, kus alles paari nädala eest käisin, nüüd juba kinni pandud. Ikka majanduskriisi pärast. Inimestel on tänaval kurvad näod. Siia saabudes on üks esimesi tähelepanekuid Eesti dünaamilisus, inimesed käivad poodides, naeravad, asjad lähevad nähtavalt hästi.”

palju paremaks läinud. „See- ga mõtlesin, et kui tööpuudus väheneb, majandus kasvab, inimesed on väga kenad – kuigi siin on külm, on inimesed tõesti kenad –, siis leian endale siin töö.”

Mõeldud, aga mitte päris veel tehtud, postitas ta oma Twitteri kontole küsimuse, kas jätkuks julgust minna Eestisse tööd otsima. Selle peale võttis ühendust üks advokaat Barcelonast, kes oli tulemas Tartu ülikooli merendusõiguse loengut pidama. „Muidugi ütles ta mulle, et ei saa garanteerida tööd, kuid teab Eestis mõningaid inimesi, kes kuulavad su ära.”

„Ja kaks nädalat tagasi jõudsiingi nii Eestisse. Eelmisel nädalal tegin läbi nimetatud kursuse. Ja sel nädalal on mul juba kaks intervjuud olnud ning täna on kolmas (kohtusime neljapäeval – R. P.). See-

Kuigi palgad võivad Hispaanias olla suuremad, pole sel tähtsust, kui töökohti pole.

ga, nagu näete, ajan asja aktiivselt. Ma pean vähemasti üritama,” rääkis kaugelt tulnud noormees, kelle südi pealehakkamine võiks olla eeskujuks nii mõnelegi Eesti noorele.

Optimistlikult meelestatud hispaanlane ei karda üldse

asjaolu, et Eesti palgatase on madalam kui tema kodumaal. „Kõik, mida ma vajan, on võimalus, mida Hispaanias lihtsalt pole. Kuigi palgad võivad olla suuremad, pole sel ju mingit tähtsust, kui töökohti pole.”

Samuti ei tee ta endale illusioone, et välismaalt tulnuna oleks tal siin lihtne. „Inimeste esimene reaktsioon on olnud, et oled Hispaaniast, mis teed siin. Nad pole harjunud hispaanlast nägema. Kuid töö asjus on nad ausad ja ütlevad, et see kujuneks raskeks. Ja ma tean, et see on väga-väga raske. Aga Hispaanias me ütleme, et kannatusteta ei tule ka võite,” ütles Bonet, kes on seadnud eesmärgiks kahe kuuga siin töökohti leida. ●

Õppimiseks sobib ainult parim!

Mac on võimas, vastupidav ja seda on lihtne kasutada. Mac on parim valik õpilasele.

Õpilastele ja õpetajatele Maci ostuga kaasa IM Arvutid 100€ kinkekaart!*

*Pakkumine kehtib kuni 5. novembrini 2012. Vajalik õpilaspilet või õpetajakaart. Õpilane peab olema vähemalt 18-aastane.

Külasta IM Arvutid müügisalonge. Sinu Apple'i asjatundja.

www.imarvutid.ee | Endla 45, Estonia pst 9, Narva mnt 7, Tallinn

IM Arvutid

Talunik ostab kilode kaupa kokku punaseid kärbseseeni

Mürgiseened

Valgamaal toodetakse

kärbseseentest valu

vaigistavat salvi, mis võib

olla ohtlik tervisele.

Anna-Liisa Villmann

Anna-Liisa.Villmann@epl.ee

Alternatiivmeditsiiniga tegelev Viira talu Valgamaal palus juulis suhtlusportaali vahendusel seenelistel korjata punaseid kärbseseeni. Kuivatud seeni ostetakse siiani kokku hinnaga 30 eurot kilogramm. Tootjate sõnul ei saa seenenorm niipea täis ja salvi tootmist plaanitakse suurendada.

Punane kärbseseen on talu jaoks vajalik koostisosa universaalsalvi Remedy Way tootmiseks. Tootjate sõnul on see tervendav ja valu kõrvaldav välispidiselt kasutatav tatrameesalv, mille koostises on ka mitmesugused mesilasproduktid, rasvad ja üle 20 ravimtaime.

Vaja paarsada kilo

Viira talu peremees Virgo Mihkelsoo ei osanud öelda, kui palju värsketest kärbseseentest kuivatades järele jääb. „Poolet kilost kuivatatud seentest saab umbes 50 25-grammist purki. Suur osa läheb kaduma küll, aga 200 kilost värsketest seentest peaks salvi jaoks piisama,” ütles Mihkelsoo.

Siiani on tallu toodud 20 kilo punaseid kärbseseeni. „Täna tuuakse veel 40 kilo juurde. Lõuna-Eestis pidid metsaalused punased olema, sest kärbseseeni on nii palju.

Üks naine Tartu lähedalt helistas mulle täna ja ütles, et läheb korjab mulle 80 kilo,” selgitas Mihkelsoo.

Aastase varu imesalvi tootmiseks on Mihkelsoo kinnitusel tarvis koguda 200 kilo kärbseseeni. Ühte purki läheb neid umbes üks gramm, mis on kaks kuni kolm protsenti kogu purgi sisust.

Mihkelsoo sõnul toimib see määre ka ilma kärbseseeneta. „Kärbseseenel on lihtsalt palju häid omadusi, mis salvile lisaväärtuse annavad. Salv ei ole kärbseseene pärast ohtlik, sest kuivatamise käigus mürgisus väheneb väga oluliselt,” teatas ta.

Kärbseseenel lihtsalt on palju häid omadusi, mis salvile lisaväärtuse annavad.

Infovoldiku järgi käivitab salv vajalikus kohas isetervendavad protsessid ja normaliseerib organite või süsteemide toimimist. Lubatakse, et tavaliselt hakkavad valud vähenema juba kümne minuti pärast. Patendiameti 2014. aastani kehtival tatrameesalvi kasuliku mudeli tunnistusel pole kärbseseen koostisosana mainitud.

Tartu ülikooli farmakognosia dotsendi Ain Raali sõnul on valu väga lai mõiste. „Siiski võib prognoosida, et tulenevalt mesilasmürgisaldusest võiks see salv leevendada reumast ja liigesepõletikest tingitud valu-“ lausus ta.

Viira talu peremees Virgo Mihkelsoo on kokku ostnud juba 20 kilo punaseid kärbseseeni. Foto: Hendrik Osula

Punane kärbseseen sisaldab mürgist alkaloidi muskariini, mis tekitab hallutsinatsioone. Aine imendub Raali sõnul kiiresti ja täielikult nii seepidisel kasutatuna kui ka nahalusest koest. „Teoreetiliselt võiks seega ka kärbseseene välispidine kasutamine ohtlik olla. Sellise salvi puhul ei saa seda üheselt välistada, kuid kui kärbseseenesisaldus salvis on valmistaja väitel kõigest üks protsent, siis võib küll öelda, et taoline salv pigem ei ole ohtlik, kui et on ohtlik,” lausus ta. ●

KOMMNETAAR

Ohtlik ka välispidiselt

Ravimiameti sõnul pole Remedy Way salvi kõik koostisosad teada ja seega on keeruline hinnata koostises olevate ainete koosmõju. „Selle kreemi valuvaigistava toime kohta ei ole meil mingeid andmeid, küll aga võivad tekkida ohtlikud kõrvaltoimed. Punases kärbseseenes sisalduvad ained võivad imenduda ka naha kaudu. Esineda võib kesknärvisüsteemi pärssiv toime ehk kuulmis-, nägemis- ja tasakaaluhäired, meeleolumuutused, süljeeritus ja higistamine,” selgitas ravimiameti müügilubade osakonna juhataja Margit Plakso. Plakso kinnitusel võtab ravimiamet salvi tootjaga kindlasti ühendust, et asjaolusid selgitada.

Vabanenud merikotkas jäi Emajõe äärde sohu

Loodus

Möödunud laupäeval pärast ravi lendu lastud merikotkas on sohu pidama jäänud.

„Ta on sohu paigale jäänud ja ringi liikunud vaid paari kilomeetri raadiuses,” ütles Eesti kotkaklubi ekspert Urmas Sellis. „Kas see on normaalne käitumine, on raske öelda, sest pole üldiseid andmeid kotkaste käitumise kohta pärast ravi,” lisas ta.

Rändele ei lähe

Merikotkad on Eestis paikne kotkaliik ja seega vabastatud merikotkas sügisrändele kiirustamise pärast muretsema ei pea. Päästeamet leidis viga saanud linu meres ulpimas Aegna saare lähistelt, kus ta oli sattunud konflikti kohaliku kotkapaariga. Kotkas raviti terveks maaülikooli loomakliinikus ja kui lind oli tervenunud, rõngastati ta ning varustati kotkaklubi jälgimisseadmega, mille abil saabki nüüd linu liikumist jälgida.

Merikotkas on Eesti suurim röövlind, kelle tiibade siruulatus on ligi kaks ja pool meetrit. Merikotkad on Eestis haruldased ja kaitse all. Praegu on merikotkaid umbes 150–180 paari. ● **Tuuli Jõesaar**

Täna Delfis: kas sügisene torm jättis endast ka jälje maha?

Seenioride kruiis koostöös ajakirjaga Elukiri

Mercedes Merimaa

Boris Lehtlaan

Luule Komissarov

2. oktoobril ootavad Tallink ja ajakiri Elukiri Teid erikruiisile. Meelt lahutavad Luule Komissarov, Boris Lehtlaan ja Mercedes Merimaa. Loomulikult on Teiega kaasas ka kruiisijuht Inda Kõiva, kellega koos lauldakse ja mängitakse erinevaid seltskonnamänge. Soovijatel võimalus minna Stockholmis linnaekskursioonile. Giidi juhendamisel tutvutakse kolme tunni jooksul linna tähtsamate vaatamisväärsustega. Bussiga sõidetakse läbi Stockholmi erinevate linnaosade, vaadatakse linna panoraami ja peatutakse Drottningholmi kuningalossi juures. Teiega sõidab kaasa ka Tallinki esindaja, kes vastab meeleldi küsimustele ja on igati abiks.

Info ja broneerimine telefonil 669 6564 või e-posti aadressil grupid@tallink.ee

ELUKIRI

TALLINK

Grupi (10in.) liikmele kruiis Stockholmis koos õhtusöögiga

al. **51** €/in.

Grupijuhile kruiis, õhtu- ja hommikusöögid **TASUTA.**

Üksikreisijale kruiis Stockholmis koos õhtusöögiga

al. **65** €/in.

PENSIONIIGA TÕUSEB

Ajalehe Kathimerini teatel on Kreeka valitsus valmis tõstma pensioniiga praeguselt 65 aastalt 67-le. Pensioniea kergitamine annaks kokkuhoidu kaks miljardit eurot aastas. **ERR**

KUNINGAKODA TABAS JÄRJEKORDNE PILDISKANDAAL

Briti prints William ja tema abikaasa Kate (pildil) on maruvihased Prantsuse väljaande peale, mis avaldas nende paljastavad pildid, kui nad olid puhkusel. Ajakiri Closer avaldas halva

kvaliteediga pildid palja ülakehaga Kate'ist, paar on neil vaevu äratuntav. Pildid on tehtud Lõuna-Prantsusmaal Elizabeth II nõo residentsi terrassil eelmisel nädalal, kui paar nautis puhkust. **ERR**

PÄÄSTETI MAI LÕPUST OOKEANIL TRIIVINUD KALUR

Vaiksel ookeanil päästeti 106 päeva merel triivinud Kiribati kalur, kelle paati oli tabanud mootoririke. Toakai Teitoi seisund oli hea, kuid tema kaaslane suri juba juuni algul. Teitoi

ütles, et püsis elus kala süües ja vihmavett juues. Teadaolevalt kõige kauem on abitult merel triivinud kaks samuti Kiribatilt pärit kalurit, kes olid 1992. aastal merehädas 177 päeva. **Delfi**

USA-viha on Lähis-Idas leidnud uue laine

Kommentaari

Heiki Suurkask
toimetaja

Õige pisikesest provokatsioonist piisas, et tuua raevunud rahvamassid jälle Lähis-Idas USA saatkondi rüüstama.

Kuidas kaitsta ennast rünnaku eest, mida sa ise esile pole kutunud? Just see küsimus tekis sel nädalal USA ette, kui Egiptuses, Liibüas ja Jeemenis vallandusid rünnakud USA esindustele. Keegi oli teinud lühikese videoklipi, mõnitades prohvet Muhamedi, keegi tekitas sellest Lähis-Ida meedias intsidendi, pimestatud rahvamass tuli aga tänavale jälle ameeriklasi hävitama. Neli hukkunut Liibüas ei pruugi jääda viimasteks ohvriteks.

Ükski ingliskeelne meediaväljaanne ei teadnud videost „Muslimite süüitus“ midagi, enne kui saatkonnahoone Benghazi ründajatele jalgu jäi. Ilmnes, et usuäärmuslasest Florida pastor Terry Jones (kellel järgijaid on kõige rohkem 50) oli sellegi konfliktotsinguga

seotud, filmiklipi tegijaks väideti olevat üks California äri-mees, kes küll hilisemal uurimisel osutus endiseks vangiks.

Egiptuses olid videot levitama hakanud kohalikud kopetid usuradikaalid, meedia-kanalid aga noppisid sealse lemmikuudise üles. Ja kohe olid massid jälle tänavail, nii nagu 2005. aastal Taani karikatuuritüli ajal, kuigi mõlema protestilaine ajendiks oli vaid üksikisikute püüd muslimeid provotseerida. Kultuuridevahelisest dialoogist pole juttugi, lääne inimesed ei tunnista oma eksimust, muslimid ei saa isegi aru, kuidas neid poliitiliselt ära kasutatakse. Äärmuslus levib aga mõlemal pool „rindejoont“.

Harjumus vihata

Juba Iraani islamirevolutsioonist alates on Lähis-Idas masside liigutamiseks piisanud USA-vastastest hüüdlausest, kuigi tegelikult pole egiptlastel endal ju mingit põhjust ameeriklasi vihata. Isegi 1956. aastal Suessi kriisiga kaasnenud sõjast jäi ju USA kõrvale.

Poliitiline raev ameeriklaste vastu, mis on nüüd enda alla haaranud juba terve Lähis-Ida ja suurema osa muustki maa-

Kairos kestavad meeleavaldused juba mitmendat päeva ja USA lipu põletamine on protestijate üks peamisi lõbustusi.

Foto: AFP/Scanpix

AVALIK ARVAMUS

Suhtumine ameeriklastesse BBC küsitluse järgi

Positiivne

- Kenya 85 protsenti
- Filipiinid 82 protsenti
- Ghana 72 protsenti
- Nigeeria 64 protsenti
- Kesk-Ameerika riigid 64 protsenti

Negatiivne

- Türgi 70 protsenti
- Pakistan 52 protsenti
- Venemaa 50 protsenti
- Mehhiko 49 protsenti
- Saksamaa 47 protsenti

ilmast, oli õhus ammu enne, kui USA oma merejalaväelasi Liibanoni, ründelennukeid Liibüasse või maavägesid Iraaki ja Afganistani saatis. USA toetas alates 1970. aastatest järjekindlalt Iisraeli ja sellega muutus automaatselt vaenlaseks.

Ilmselt on kõik araablased näinud iraanlasi skandeerimas „Surm ameeriklastele!“, fanatismi levides on aga levinud ka al-Qaida ideoloogiale aluse pannud Sayyid Qutbi läänevastased teooriad. Liibüalased on pidanud regulaarseid USA-vastaseid kihutuskõnesid 1986. aastast peale, kui ameeriklased karistasid Muammar Gaddafit terrorirünnakute eest õhulöökidega. Araablase Ameerika-viha on ehitatud aastakümneid, kõik-

võimalikke vandenõuteooriaid usutakse Lähis-Idas pimesi, holokausti eitamine kostab isegi Iraani presidendi suust.

Mõistuse hää l vaikib

Ja masside karjades jääb mõistuse hääl vakka. NSV Liidus või selle liitlasriikides kasvatuse saanud inimestele tundub harjumus ameeriklasi vihata niivõrd elementaarne, et põhjuste üle isegi ei mõeldaks. Üheparteilisi, tsensuuri ja repressioonide abil sotsialismi ehitada üritanud valitsusi kerkis ka Lähis-Idas ridamisi ja nüüd on nad sattunud tõelise surve alla. Ja loomulikult süüdistavad nad selles jälle ameeriklasi, kes oma demokraatiat neile vägisi kaela määriks.

Millest tekkis antiameerikanism? Sisu on see termin saanud pärast Teist maailmasõda. Esmalt mõnitati ameeriklasi, sest nad ei olnud nagu eurooplased, neil polnud isegi monarhi. Samal ajal oli USA eeskujuks koloniaalvõimudele vastuhakkamisel, näiteks ka Eesti iseseisvumisel 1918.

USA osutus pärast sõda maailma jõukaimaks riigiks, Moskva aga üritas luua üleilmset blokki lääneriikide vastu. Ja Moskva oli aktiivsem omale vaesemas maailmajaos sõprade kasvatamisel. Ameerika-viha paisus aga üleilmseks ideoloogiaks. Coca-Cola ja Miki-Hiir on tänini osa inimeste jaoks söimused, samal ajal kui teised ei saa aru, miks... ●

Kreml kriitik heideti riigiduumast välja

Venemaa

Parlamendi alamkojas eile toimunud hääletusega – 291 poolt, 150 vastu – võeti saadikumandaat Gennadi Gudkovilt, tuues põhjuseks tema ebaseadusliku tegevuse ettevõtluses, kuigi kohtulikult pole Gudkovi selles süüdi mõistetud.

Dumasaadiku parlamendist väljaheitmine ei ole just päris pretseenditu – seda tehti 1995. aastal Sergei Mavrodiga, kes oli petuskeemiga petnud rahvalt miljoneid välja. Kuid Gudkovi juhtum näitab kriitikute meelest selgelt seda, kuhu on vastaste mahasurumisel valmis minema või-

mupartei ja president Vladimir Putin. Nimelt peetakse varem Kreml-meelse, viimasel ajal aga pigem opositsioonilise Õiglase Venemaa partei liikmelt Gudkovilt mandaadi võtmise põhjuseks tema Kremli-kriitilisust ja toetust Putini vastastele meeleavaldustele.

Omasid lüüakse valusamalt

Gudkovile kuulunud turvafirma Oskord töötajad tagasid ka korda mitmel suurel opositsioonilisel demonstratsioonil. Ta müüs firma pärast seda, kui politsei oli ähvardanud sellelt tegevuslitsentsi ära võtta, kuna relvad olevat laos valesti paigutatud.

Dumasaadikutel ei ole keelatud firmasid omada, küll aga pole lubatud nende töös osaleda. Gudkovile pandi süüks ettevõtte Kolomenski Stroitel juhtimist, mille tõestuseks oli koopia firma juhatuse koosolekust, millel oli Gudkovi allkiri. Süüdimõistmisel ootab Gudkovi kuni kaks aastat vangistust.

Vaatlejad on Gudkovi puhul juhtinud tähelepanu veel ühele asjaolule – sellele, et tegemist on endise KGB polkovnikuga, nagu teatavasti ka Putin oli. Näiteks arvab analüütik Aleksei Makarkin, et selliseid võimukriitikuid ei sallita. „Gudkov pole teinud midagi nii väga kriminaalset, kuid ta on endine julgeolekuohvitser, ta oli üks nende seast ja selliseid inimesi kohtlevad nad palju karmimalt,“ ütles Makarkin ajalehele Moscow Times.

● Kaivo Kopli

Jäned Sügislaad

15. september 2012

kl 10.00-18.00

"Talveks varud salve"

Käsitööküla * Laat * Talutoodang * Taimed * Puusculptuurid
Õuna- ja kartulisortide näitus * Seeneakadeemia * Kultuuriprogramm

Erich Krieger kell 14.00
Tule Jänedale ja veeda mõnus laupäev!

Päeva juhhib, mängu korraldab ja auhindu jagab Arlet Palmiste

OÜ Jäned Mois, tel 38 49 750

22. septembril Musta Täku Tallis "Smilers"

www.janedaturism.ee

Toomas Hussar:

ma ei suuda elu tõsiselt võtta

Täna tuleb Torontost tagasi seal oma esimest pikka filmi „**Seenelkäik**” näidanud Toomas Hussar. Nädala pärast Eesti kinodesse jõudvat **filmi** poliitiku Aadu Kägu metsaminekust publik Hussari sõnul kartma ei pea.

Intervjuu

Andres Laasik
andresl@epl.ee

●● **Mida tähendab see, et Toomas Hussar saab oma filmis poliitik Aadu Kägu seenele?** Filmis poliitikute ja poliitika seenele saatmise allteksti pole. Mul puudub filmi tegelaste suhtes mingi kindel hoiak. Huvitavad paradoksid.

●● **Kui Aadu Kägu mahategemise isu pole, äkki tunned siis talle kaasa?**

Kindlasti tunnen kaasa. Ta on inimene, kes tunneb suurt muret oma maine pärast ja teeb seda metsas, kus pole mainega midagi peale hakata.

●● **Kas Aadu Kägul on olemas eeskuju, prototüüp?** Kindlat prototüüpi pole. Pigem on ta koondkuju.

●● **Aga mille peale siis „Seenelkäiku” kirjutades mõelda tuli?** Kui ma stsenaariumi kirjutasin, teadsin, et Aadu Kägu mängib Raivo E. Tamm. Teadsin seda algusest peale ja pidasin seda kogu aeg silmas.

Oleme sõbrad. Oleme koos teinud palju asju ja selline lähenemisviis, mis meil on, istub mõlemale. Samas ega me terved õhtud ja ööd kunstist ka nüüd ei räägi. Kui aga midagi teeme, tuleb Raivo kohe kaasa. Midagi seletada pole vaja. Ta on geniaalne, loeb läbi, kõik on kohe selge.

●● **Mis selles filmis poliitika juhtub?**

Poliitika on vaid üks element selles loos. See on tegelikult inimestega manipuleerimise

lugu. Märgusõnaks on karisma. Demokraatlikus ühiskonnas, kus juhtimine muutub ülikeerukaks, toimub valikute tegemine tihti intuiitiivselt, lähedus karismast. Aadul karisma puudub. Ta kardab vastu võtta otsuseid.

●● **Kas siis teadmise jagu, et Eestis võivad olla otsustusvõimetud poliitikud, on film poliitiline? Või on see seos meelevaldne?**

Ei ole. Film ütleb tõepoolest, et meil on olemas otsustusvõimetud poliitikud. Aga film ei ole poliitikakeskne. Ma ei paku moraalset lahendust. Tahan vaid veidi inimesi üles ärritada, pakkuda emotsionaalset värskendust, sest argielu tapab. Teater ja film võimaldab seda.

●● **Mis tunne oli olla „Seenelkäiguga” võrdlemisi esinduslikul Karlovy Vary festivalil?**

Ma ole sellistel suurtel filmiüritustel varem olnud. Isiklikult oli mul tunne, justkui oleksin tsirkusekaru. See pole tagasihoidlikkus, kui ma ütlen, et mind häirivad massiüritused. Samas oli seal anonüümsena liikuda meeldiv.

●● **Kuidas „Seenelkäigul” Karlovy Varys läks?**

Naerdi palju. Ma ise kahtlustan, et sellist suurt kaasaelamist mõjutas olukord festivalil. Mul on hüpotees, et ta võeti teistmoodi vastu sellepärast, et kavas oli palju moodsaid suure ängiga teoseid. Mulle öeldi ka, et sellise kerglase suhtumisega

ei maksa festivalil auhinda loota. Selle peab saama film, millel on ikka maailmavalu sees.

●● **Kuidas filmiprojekti läbilöömine käis? Kirjutasid hea loo ja kohe kõik rahakraanid avanesid?** Täpselt nii see käis. Soovitan kõigile, kes tahavad filmi teha, alustada heast loost. Kui lugu on hõre, siis pole vaadata midagi, olgu lavastajatoolis kas või Spielberg.

Rääkisin ideest produtsent Piret Tibbo-Hudginsile, ta soovitas kirjutada sünopsise. Andsime selle kulkasse, sealt tuli esimene reaktsioon

Tammsaare novellist „Uurimise all”: minu arvates autor lustib seal täiega.

„Seenelkäik” Tšehhis: naerdi palju. Ehk sellepärast, et kavas oli palju ängi.

eitav – sellest saaks lühifilmi. Me olime veendunud, et saab pika. Tegime Eesti Filmi Sihtasutusele põhjalikuma sünopsise. See läks läbi, valmis stsenaariumi esimene draft ja seejärel läks juba ludinal.

●● **Viimati on hulganisti finantseeritud kurbmänge. Tasakaalu jaoks võiks teha nüüd komöödiaid. Kui palju aitas läbiminekul puhul kaasa selline konjunktuur?**

See luges palju. Tegelikult ma ei oskagi ängi teha. Kõik, mida ma kunstis teen, läheb varem või hiljem naljakaks.

Ma ei suuda elu ennast ka tõsiselt võtta.

●● **Kui palju inimesi tuleb Eestis „Seenelkäiku” vaatama?**

Ei tea. Loodan, et inimestele film meeldib. See ei ole tipp-teos, aga peaks olema mõnus vaadata.

●● **Hiljuti tuli Rakveres välja sinu lavastatud „Uurimise all” Tammsaare järgi. Miks Tammsaare?**

Mulle on see Tammsaare varajane novell sümpaatne sellega, et ta on koomiline. Minu arvates autor lustib seal täiega. Selle loo järgi Tammsaarel huumorimeel ei puudu. Üldse mind hämmastas, et Tammsaare kirjutas noorest peast nii küpse teose.

●● **Oled lavastanud seni peamiselt omatehtud lugusid. Kas nüüd on klassiku tegemine teistmoodi?**

Ma dramatiseerisin Tammsaare novelli, kirjutasin proosateksti põhjalikult näitemänguks. Organiseerisin ringi, kirjutasin dialoogi juurde, mida Tammsaarel polnud, arvestades tema stiili ja vormi. See, mis ma tegin, sai minu omaks. Tammsaare muutus minu mõteteaaslasel või siis mina tema omaks, ei teagi, kumba pidi nüüd on õigem öelda. Ühesõnaga, tuli välja Tammsaare, mis on minu moodi.

●● **Kas siis kuhugi poole painutamist polnudki? Kust tuli Edgar Allan Poe stiilis müstika?**

Tammsaarel on kõik olemas, ta tunneb loo jutustamist, dramaturgiat, ta on detailides täpne. Vormiliselt ma ehk olen veidi liialdanud, kuid see Tammsaare teos ongi Poe-laadne. Ma

KES TA ON?

Toomas Hussar

Sündinud 1962

●● Õppinud Tartu ülikoolis matemaatikat, Eesti evangeelse luterliku kiriku konsistooriumis usuteadust ja Eesti muusikaakadeemia lavakunstiosakonnas.

●● Kirjutanud ja lavastanud teatritele, muu hulgas „Imelmani sõlme” ja „Tule minuga lendama” (koos Ervin Õunapuuga) ning „Sisulise mõteta riikliku püha”.

●● Avaldanud proosat. 1990 tegi lühifilmi „Mis juhtus, Waldemar?”.

●● Mänginud filmides „Kuhu põgenevad hinged” ja „Jan Uuspõld läheb Tartusse” ja telesarjas „Kelgukoerad”.

●● „Seenelkäik” on Hussari esimene täispikk mängufilm.

●● Linastub Eestis alates 21. septembrist. Filmis mängivad Raivo E. Tamm, Elina Reinold, Juhan Ulfsak, Üllar Saaremäe, Hendrik Toompere jr, Elmo Nüganen jt.

●● „Seenelkäik” on valitud Ateena ja Mannheimi festivalide võistluskavadesse, linastub ka Luxembourg festivalil.

Vaata rohkem digilehest

●● [ajaleht.epl.ee](#)

ei ole Tammsaaret pahupidi pööranud, tegime loo nii, et ta mõjuks ajastutruult.

●● **Kas sellest Tammsaare novellist annaks teha filmi?**

Kirjutasin oma teatridramatiseeringu filmistsenaristika reeglite järgi. Filmi saaks sellest väga hästi. Olen selle peale mõelnud. Nii et kes seda praegu loeb, ärge torkige, see on minu lugu.

●● **Palju räägitakse: autorifilm, autorifilm. Et inimene kirjutab ise ja lavastab selle. Kas see on siis parem kui teise kirjutatud hea stsenaariumi lavastamine?**

Ma ei tea, kas autorifilm on parem kui teistsugune. Ma ise tean, et ma ei taha lihtsalt võtta raamatut kätte ega hakata kütma selle nimel, et vaid saaks teha. Mina „Libahunti” lavastama ei hakka.

Mulle ei meeldi puhtažanrilised filmid, nad on igavad. Neid võib teha mistahes inime. Seal on olemas oma reeglitsik, sinna juurde kuulub kommertslik lähenemine.

●● **Mida tähendab kommertslik lähenemine? Kas meelelahutuslikkust?**

Meil on suur segadus terminoloogias. Meelelahutuslikkust vihatakse. Tegelikult on igas loos meelelahutuslikkust. Selleks et filmiga vaatajani jõuda, peabki teda köitma.

Meelelahutuslikkus ja kommertslikkus ei ole üks ja sama asi. Kommertslikkus on minu meelest filmis olemas siis, kui lugu on kokku klopsitud nii, nagu on lugeda turundusõpikutes. Kommertslikkusega kaasneb tavaliselt vaataja alahindamine. ●

Mure Maa pärast / Ideede jahimees

Eesti juurtega moedisainer Oskar Metsavaht on maa-ilmakodanik, kes ei suru end raamidesse, vaid surfab mõnuga nii lumes, lainetes, filmis kui ka disainis.

Persoon

Tanel Veenre
toimetaja

Oskar Metsavaht ei vasta mitte kuidagi klišeedele ühest moekunstnikust, nagu neid näidatakse tavaliselt komöödiaseeriaalides – rohkem ei saakski erineda roosades riietes nipsakatest dändidest, kelle liikumapanevaks jõuks on eelkõige edevus. Ometi on Metsavaht pannud aluse Osklenile, millest on rohkem kui 20 aasta-ga kasvanud Brasiilia edukaim moemärk, mis ründab vägagi jõuliselt ka välisturge. Kõigi moodi õppivate noorte kurvas-tuseks olgu lisatud, et Metsavahi eduloo taga ei ole ühtegi tundi moeharidust.

Ajakirjanduslikult magus moemärgi sünni legend räägib loo rühmast Brasiilia lumelaua-entusiastidest, kes otsustasid aastal 1986 ronida Ameerika kõrgeimale mäele Aconcagua-le. Kuna sel ajal nappis Brasiilias sportlikke riideid, mis taluks ka äärmuslikku külma, otsustas üks mägironijatest, spordiarsti taustaga Oskar Metsavaht ise luua rõivad, mis laseks läbi õhku ja kaitseks ka külma eest. Tänu televisioonile, kus näidati värs-kelt leiutatud jopedes lume-laudureid mäkke tõusmas, said Metsavahi riided paugu-pealt kuulsaks. Järgmine edu-kas PR-pall oli Metsavahi kui esimese brasiillase retk Mont Blanci tippu.

1989. aastal sündinud kaubamärk Osklen alustas küll talvespordiriiete tegemist, kuid peagi laiendas oma amp-luaad surfiriitele ja hiljem sportlikele igapäevarõivaste-le. 1990-ndatel pandi rõhku uuenduslikkusele ja kvalitee-dile ning alustati oma moe-sõusid. Kuid endiselt on aima-ta Metsavahi disaini taga spordi-arsti ja kirkliku spordisõb-ra tausta – üks loomise läh-tepunkt on kindlasti inimese keha liikumine. Kui nimeta-da veel tema inspiratsioonial-likaid, siis muidugi on nende seas ka elukeskkond – Ipane-ma vabadus ja mere lähedus, tema lemmikajastu moes, 1960-ndad ja Oscar Neyemie-ri arhitektuur. Veresidemete olulisusest räägib fakt, et ka oma õe Anna Amelia Metsava-hi maalikunst on teda innusta-nud moodi looma. Ning disai-niobjektidest peab ta peaaegu täiuslikeks surfilaudade uimi, mida ta ka kollektsioneerib. Aga Oskleni kaubamärgi kõi-ge olulisem impulsside allikas on ikkagi planeet Maa – selle maastikud, liikumised, mater-jalid ja kompleksus.

Ideede jahimees

Brasiilias elav disainer ja foto-graaf Martin Lazarev toonitab, et Metsavaht on pigem veidike boheem ja ideede jahimees. Ta on Brasiilias tuntud eelkõige teatud ringkonnas – moepro-fide ja keskkonnakaitsjate seas. Sest pidevalt seltskonnaajakir-jade veergudel sähvimine pole Oskari stiil. Kuigi tema loo-

dud rõivaid kannavad staarid Madonnast Stingini, ei ole see info kunagi kaubamärgi turundusargumentiks. Pigem on nõnda, et Oskleni eelistamisega näitavad kandjad oma meelestatust.

Lazarev kinnitab aga, et kultuur ja Metsavaht sobivad kokku küll: „Kunst, suhtlemine, näitused, muusika ja kino – see kõik on ühe *carioca* (nii kutsutakse Rio asukaid) iga-päevane eluviis ja ka Oskar naudib seda oma vabadel hetkedel. Kusjuures pika kasvutõttu torkab Oskar rahvammassi alati silma, ta on teistest brasiillastest peajagu üle.”

Ekspordib 40-sse riiki

Ja lisab respektiga, et arvestades Metsavahi ümber keerlevate austajate massi, on imetlusväärne, et ta suudab kõige selle kõrval ikkagi nii tõsiselt loominguusse panustada.

Vaid mõne päeva eest toimus Oskleni edukas debüüt New Yorgi moenäda la põhiprogram-

lia ühiskonnas armastab ikka toonitada oma seost Eestiga. Ning kui ta Eestisse sattunud avastas siin hulga Metsavahi tänavaid ja bussipeatusi, siis valmistas see talle vaid siirast rõõmu.

Kuid kui ta küsib endalt ausalt: „Kes on minu rahvas?“, siis koorub välja väga-gi nüüdisaegne arusaam rahvusest. „Minu inimesed“ ei ole enam need, kes elavad naabruses või kelle veri voolab soon-tes. Tema kujutluses on uued rahvused pigem elustiilipõhised, oluline on sarnane maailmataju.

Kuid samal ajal võib kindel olla, et Eestil on selle mehe südames siiski eriline koht.

Brasiilias pea võimatuna tunduvast nimest – Metsavaht – on kujunenud oma-moodi sümbol, sest metsade ja üldse looduskeskkonna kaitsmisest on saanud Metsavahi ja ta tegemiste üks fookuseid. Alates 1999. aastast on ta UNESCO hea tahte saadik

Brasiilias ja ta on olnud ka üks Brasiilia pioneere loodust säästva disaini vallas, asutades aastal 2002 koos grupi bioloogide ja keskkonnaaktivistidega n-ö e-brigaadi (tegeleb kuue e-ga: *education, earth, environment, energy, empowerment, econo-*

mics). Metsavaht teab, et mood on suurepärane jõud ühiskonnas – tänu nähtaval olemisele saab selle kaudu muuta ka tarbijate mõtlemist.

Ökošikk

Kuigi Osklen on positsioneeritud turul kui luksускаubamärk, ei näe Metsavaht selle elitaarsuses vastuolu loodust säästva mõtteviisiga. Firma DNA-sse on kirjutatud soov tegutseda nõnda, et bioloogiline jalajälg oleks võimalikult väike. Metsavaht usub, et seda oskavad üha enam hinnata ka kliendid, ja tema usku toetab National Geographicu uuring: 41% brasiillasi on valmis rohkem maksta toote eest, mille tootmiseks on kulunud vähem energiat. Metsavahi kui disaineri jaoks on oluline olla

Foto: Martin Lazarev

loodushoidlik, olemata seejuures ses vallas igav. Ta on teinud palju, et jätkusuutlikkuse ja keskkonna säästmine mõjuks nüüdisaegse ja moodsana, vastuvõetavana Youtube'i ja MTV põlvkondadele.

Oskleni lähedat, minimalistlikku ja trendikat ökoimago-t kannavad kas või sellised tooted nagu kalatööstuse ülejääkidest – kalanahkadest – valmistatud tennised ja kotid. Kusjuures Oskleni disainikee-

Kõik saab alguse avatud suhtumisest kunsti, disaini ja looduse säästmisesse.

le puhul ei saa jätta märkimata põhjamaisust: kaubamärgi tooted sobiksid nagu valatult mõnda Rootsi disainipoodi Brasiilia karnevali asemel.

Vaba hing

Metsavaht on loojanatuur kõige laiemas plaanis – ta on visionäär, keda ei takista meediumide, rahvuste või ideoloogiate piirid. Näiteks on ta koos oma venna Leonardoga (kes on ka tuntud professor ja põlvekirurg) teinud lumel surfamise kirest kantud filmi-triloogia „Surfing the Mountains”. Sarnaselt Tom Fordiga on teda sellest hetkest alates üha enam tõmmanud filmide poole – näiteks lavastab ta ka oma kollektsioonide taustaks näidatavad videoklipid.

Pikassolikust haardest hoolimata on ta jäänud oma olekult siiraks ja sõbralikuks. Seda mainivad kõik temaga kokku puutunud inimesed. Paet toonitab tema lihtsust ja positiivsust, Lazarev huumorimeelt ja muhedat naeratust. Ilmselgelt on Metsavahi puhul tegemist vaba hingega, talle meeldib tööle kihutada rulaga ja kuulata seejuures Jimi Hendrixit. See pole ühe hiigel-ettevõtte omaniku puhul just tavapärane ja meenutab näiteks Steve Jobsi ja Richard Bransoni suguseid loovaid juhte. „Kõik saab alguse avatud suhtumisest kunsti, disaini ja looduse säästmisesse,” on Metsavaht ise oma kreedo kokku võtnud. **O**

KES TA ON?

Oskar Metsavaht

arst ja moelooja

- Eesti päritolu (tema isa oli eesti, ema itaalia juurtega) Brasiilia arst ja moelooja ning Eesti aukonsul Rio de Janeiros.
- Sündinud 1961. aastal umbes Tallinna-suuruses Brasiilia linnas Caxias do Sulis.

- Loonud rahvusvaheliselt edukat moebrändi Osklen, mis on inspireeritud Brasiilia lume- ja laine-laua- ning rulakultuurist.
- Pikemalt kirjutas Metsavahi loodud e-instituudist veebiajakiri www.bioneer.ee, kasuta portaal otsingut.
- Oskleni kaubamärk, lugu ja selle tooted: www.osklen.com.

EESTI ESITLUS

Metsavahi kaubamärgi Osklen moesõu toimub Eesti disainiauhindade galal Lennusadamas 21. septembril. Piiratud arv pileteid müügil Piletilevis.

22. septembril kell 10 toimub Kumus seminar „Osklen –

luksusmärk arengumaalt”. Seminari kantakse üle internetis: eestidisainiauhinnad.ee/seminar. Kumu saal on küll välja müüdnud, aga ühisvaatamisi suurelt ekraanilt korraldavad kohvik Klaus ja NORR Rotermani keskuses.

Armastus ja Anarhia näitab Eesti filme

Film

Tänavu 25. korda peetaval Helsingi filmifestivalil Armastus ja Anarhia on rohkelt filme Eestist. Helsingis linastub ühtekokku üheksa teost, mille loomisel on eestlased osalenud.

Žanrite poolest on valik mitmekesine. Näidatakse dok-filmi „Et meeldiks kõigile”, mille Kristiina Norman tegi Vabaduse väljakule püstitatud risti valmimisest, samuti tunnustust leidnud „Uut maailma”.

Kavas on ka Andres Maimiku ja Rain Tolgi komöödia „Umbkotid”.

Ühe korra näidatakse Eesti-Soome koostöös valminud skandaalimaigulist mängufilmi „Soome marssal”, kus legendaarset väejuhti Carl Emil Mannerheimi mängib mustanahaline näitleja.

Kaks kava on koostatud lühifilmidest, esimeses on elavate klassikute René Vilbre, Marko Raadi ja Rainer Sarneti 1990-ndate lõpus valminud lühimängufilmid ja teises praeguste noorte omad.

Näidatakse Rainer Sarneti „Idiooti”.

Mäeotsa uus film

Helsingis näeb ka Eestis veel linastumata teost: 25. septembril saab kinos Andorra vaadata Ain Mäeotsa filmi „Deemonid”, mis meil jõuab linale alles novembris.

Hasartmängusõltuvusest jutustav film, kus peaosi mängivad Tambet Tuisk, Ene Järvis ja Ain Lutsepp, ei tee Helsingis siiski oma maailmaesilinastust, sest „Deemonid” on juba jõudnud ära käia Kana-das Montreali festivalil.

Neljapäeval, 20. septembril algav Rakkautta & Anarkiaa kestab 30. septembrini.

O Andres Laasik

Hooaja peasponsor

Jazzlavastus

MOONLIGHT

express

HEDVIG HANSON
UKU SUVISTE
AIVAR TOMMINGAS
Vanemuise balletitrupp
Big Band Tartu

Esietendus 22. septembril
Vanemuise suures majas

vanemuine.ee

LAVASTAJA ja KUNSTNIK
MARE TOMMINGAS

KOREOGRAAF
IGOR BARBERIC (Horvaatia)

MUUSIKAJUHT
TARMO LEINATAMM

Aasta toetaja Aasta toetaja Ametlik autopartner hauale mõeldud linn

AAA

ehk alustas arhitektuuri avatud akadeemia

Sageli hakkavad seda, kuidas me keskkonda kujundame, mõjutama meie muljed ja soovunelmad, ehkki tegelikult oleks otstarbekam sihipäraselt probleeme lahendada. Arhitektid õpetavad meid vahet tegema.

Arhitektuur

Veronika Valk
arhitekt

Joonistamine ja makettimine, olgu see virtuaalne või füüsiline, pole enam ainsad arhitekti väljendusvahendid ja Eesti kunstiakadeemia arhitektuuri teaduskonna avalike külalisloengute sari on pakkunud mõttevõimalusi värskeks assotsiatsioonideks – loengute käigus kuulajate-vaatajate peades tekkinud seosed võivad küll olla ajutised ja muutlikud nagu ilmatede, kuid nende mõjud võivad osutuda hoopis pikemaajalisteks, mis on ka üks loengusarja eesmärke.

Sügissemestri avaloengu pidas norralane Haakon Rasmussen arhitektuuribüroost 3RW. Tema mitmetahuline ja rohkelt mõtteainet pakuv loeng näitlikustas Norra praktikate näitel, kuidas meie kuvand, soovunelm (loodus-, tehis-) maastikust hakkab mõjutama seda, mismoodi me keskkonda enda ümber kujundame, samal ajal kui peaksime keskenduma hoopis keskkonna tegelikele reaalsele probleemidele ja väärtustele. Rasmussen selgitas oma loomingu varal, milliste metodoloogiliste võtete, lähenemise, taktikate ja strateegiate abil on tal endal õnnestunud jõuda arhitektitöös lähemale „tõele”: kuidas olla iseenda, omaeriala ja seeläbi kogu ühiskonna vastu ausam, siiram ja see-ja „kasulikum”.

Arhitektuuris on peale ruumilise kindlasti oluline koht ka verbaalsel väljendusel. Seda on vaja selgitamiseks igasuguse sekkumise või sekkumata jätmise tagamaid ja põhjusi, ilma milleta ei pruugi laiemal üldsusel õnnestuda ka ruumilisi tulemusi päris adekvaatselt hinnata. Lektorid, kes on palutud sarja raames projekte ja uurimistöid esitlema, on siiani olnud head esinejad, kes oskavad oma eksperimentaalsete töid ja tegemisi, ideid ja mõttesuundi artikuleerida nii akadeemilisel kui ka argisel

Visioon saksa arhitektilt Achim Mengeselt, kes annab Tallinnas loengu septembri lõpus. Foto: Achim Menges, ICD/ITKE University of Stuttgart

tasandil. Oskussõnavara leiutamine käib siin käsikäes tarkade tehnoloogiate arendamise ja uute materjalide katsetamisega.

Majade kasvatamine

Suures osas just sellel põhjusel on sel sügisel loengusarja teise esinejana külla palutud biokunstnik, teadur ja kuraator Oron Catts, kes räägib oma biokunstiprojektide najal arhitektide juba lähitulevikus käegakatsutavast võimalusest hooneid ja keskkonda enam mitte nn klotsidest „ehitada”, vaid sõna otseses mõttes eluslooduse protsesside sarnaselt „kasvatada”.

Loengusarja formaat on kui ajas ja ruumis mobiilne arhitektuurigalerii, kus eri lähenemised, oskused, ideed ja lahendused rulluvad kuulaja-vaataja jaoks lahti kogemuslikult, siin-samas Tallinnas, samm-sammult ja kahenädalases rütmis.

Septembri teises pooles

tuleb külla prantsuse staar Odile Decq, kellega Eesti publikul oli võimalik 2004. aastal põgusalt kohtuda kinoekraanil, kui Marianne Körver, Rain Tolk ja Andres Maimik tegid Venezia arhitektuuri biennaali Eesti ekspositsioonist lühikese lõbusa dokumentaali „Surm Veneetsias”, kus oli ka väike intervjuu prantslannaga.

Lektorid on head esinejad ja oskavad oma projekte ka argisel tasandil artikuleerida.

Tundub enesestmõistetav, et arhitektuuripraksise alustajaks on arhitektuuribüroo, arhitekt. Nii nagu kunstnik jagab oma loomingut seda teistele esitledes – galeriis, *performance*’ina jne –, jõuab arhitekti looming inimesteni hoone, maastiku või publitseeritud projektina. Samal ajal on

arhitektuuripraksise kui igapäevase tegeliku uurimistöö baasiks stuudio-, büroo-, töötoalaadne koostöö. Leiutamise labor peitub praksises endas ja areneb tihti tänu kollegiaalsele sõbralikule arvustusele, omavahelisele mõõduvõtmisele ja töövõtete võrdlemisele.

Achim Menges, kes tuleb Stuttgardi ülikooli arvutustehnoloogilise disaini instituudist Tallinna loengusarjale septembri lõpus, on just nimelt selline leiutaja, kelle projektid sünnivadki suures osas

tänu laboratoorsele tööle ja kõrgtehnoloogilistele materjalikatsetustele. Mengese tööd keskenduvad uute tehnoloogiate generatiivsele võimele mõjutada ruumigeomeetriat vastavalt materjalide omadustele ja käitumisele erinevates keskkonnatingimustes. Ta on teadustöö baasil valmis ehitada

nud mitmeid prototüüpe ning katsetanud nende vastupidavust ja toimimist päriselus, millest on kasu kogu arhitektuurivaldkonna arengule. Sama kehtib suures osas ka oktoobri lõpus Zürichist Eidgenössische Technische Hochschulest külla saabuva arhitekt-teaduri Ena Lloret Kristenseni puhul.

Praktikapõhine teadus

Alates Austraaliast kogub maailma ja eeskätt Euroopa arhitektuurikoolides jõudu praksise põhise doktorantuur vorm. Meisterlikkus on enam kui spetsialisti oskusteave. „Arhitektuuriakt”, mis vastaks sootsiumi praegustele tegelikele maailmaparanduslikele ootustele, nõuab nii sotsiaalselt, majanduslikult, poliitiliselt kui ka tehnoloogiliselt uuenduskuuri. Ja kus mujal leiab ideaalse pinnase nende jõujoonte koondamiseks kui akadeemias. Eriti juhul, kui tal on

ka käepärast rahvusvaheline, olemuslik ja sidus kokkupuude ehitatava reaalsuse ja praktiseerivate kolleegidega.

Seetõttu võiks erilisel esile tuua novembri keskele planeeritud prof Michael Weinstocki loengu. Weinstock on Londoni arhitektuuriühingu (Architectural Association) disainiuurimuse labori juhataja, kes on välja andnud mitmeid märgilise tähendusega biomimeetilise inseneeria ja arhitektuuri teoseid. Tema fookuses on „tarkade” materjalide, struktuuride ja linnade areng.

Avamata tagamaad

Samas – see, et arhitektuuri büroos luuakse uut teadmist, mis praktikas tõesti väljendub lõpuks majade, planeeringute, maastike ja muuna meie ümber, aga mille sisu, põhjusslikkus ja tagamaad – see uus teadmine ise – jäävad tihtilugu avamata, ongi ehk üks praktikapõhise uurimistöö olulisi uundusi, mida loenguseeria nüüd loodetavasti ka laiemalt esile toob.

„Loovpraktikute loodusloog” ehk teisisõnu meie silme all lahti rulluva praksise põhise (või praksise juhitud) uurimistegevuse võlu seisneb selles, et ta joonistab võrdluspildi, mismoodi ruumiloomes praktikad maailma eri paigus neid jõujooni „kokku jooksutavad”. Inimene õppivat paremini teisel inimeselt kui mõnest abstraktest süsteemist. Seetõttu võib loengusarja pidada ka alternatiivseks praktikapõhiseks kollegiaalseks õppevormiks, kus mitmelt kontinendilt pärit ruumiloojad toovad meile koju kätte oma metodoloogiad ja taktikad, kogemused ja võitlused, strateegiad ja lahendused. ●

Avatud loengud

Loengud on järelvaadatavad www.artun.ee/avatudloengud. Sealtsamast leiab ka jooksva info loengute toimumiskoha ja täpsema ajakava kohta.

Putukahuviline poiss harib jõudu mööda täiskasvanuid

Kui ema pikalt reisilt naaseb, ootavad lapsed üllatusi. **Seitsmeaastase** Kermo suurim rõõm olid Austraaliast kaasa toodud **hiigelpussakad**.

Kaire Talviste
kaire.talviste@epi.ee

„Kas sa tead, mis vahe on ristiämblikul ja krabiämblikul?“ uuris naabripoiss Kermo Torn minu käest umbes aasta tagasi. Ta oli just üle meie kõrge aia roninud, sest miks minna ringiga, kui saab ka otse!

Pidin häbiga tunnistama, et ei tea. Kermo selgitas lahkelt, et ristiämbliku keha on nagu ümmargune pall, krabiämblikul aga nurgeline. Järgmisel hetkel korjas ta juba minu dekoratiivkirssidelt nälkjaid. Karp oli tal ikka ühes, sest kuhugi tuli oma leiud panna – seal oli juba varasemast ees iga-suguseid tegelasi, keda vähesed julgevad peopesale võtta. Mõned putukad ju hammustavad ka – mõni ämblik näiteks. „Neid peab kiiresti krah-mama,“ õpetab Kermo. Ema manitseb, et ta oma „krah-mamisega“ liiga hoogu ei satuks ja rästikut püüdma ei läheks.

Kermo putukahuvi torkas vanemate silma siis, kui ta oli alles kaheaastane ja rõõmust säravate silmadega ninasarv-kõrvalkõrva tõtt vaatatas. Sel-

suunanud, see huvi tuleb lapsest endast.

Perekond on pesamuna hobisse suhtunud igati toetavalt. Seda näitab juba Kermo tuba, mille seintel vaata-vad vastu putukaplakatid, kus sahtlid on täis putuka-mängu-asju ja mille riulitel on valdavalt putukaraamatud. Ema tunnistab, et muinasjutte pole Kermo unejutuks kuulnudki, ikka on ta avaldanud soovi, et loetaks mõnd putukaraamatut.

Huvi ei raue

Pikka aega otsisid vanemad taga üht paremat putukate määramise raamatut, Michael Chinery „Euroopa putukaid“, mis oli kõikjal läbi müüdud. Selle said nad hiljuti laenuks. Kermo oli raamatu üle üliõn-nelik. Kurvaks teeb vaid see, et mitte ühtegi sõpra ei innusta putukad samavõrd. Oma huvi-ga nakatas Kermo küll laste-aiakaaslast, kes ühes õpetajaga käisid, ämbriid käe otsas, talle putukaid otsimas, ent ühel hetkel rauges nendegi huvi. Kermo oma aga mitte.

Sünnipäevaks kingitakse poisile kõrvõimalikke putukatega seotud asju: mängu, puslesid, raamatuid jne. Ka siis, kui ema oma järjekor-desele tööreisisle suun-dub, tellib Kermo, et toogu talle ikka mõni putukas kaasa. Kermoga jalutama minek tähendab seda, et kaasa võetakse kahv ja karbik, et vee äärest ujureid, liuskureid ja selgsõudureid püüda.

Kes vähegi Kermo tegemiste vastu huvi tunneb, sellele räägib ta õhinaga, kuidas ta kasvatas kodu ujurit ja andis talle niidi otsast kanaliha süüa; et tema sääsevastetest tulidki sääsed välja ja et akvaariumis kasvasid kullestest konnad. Kord tõi ta koju röövikut ja see nukkus juba järgmisel päeval. Suvel pugus nukkust aga välja ilus sirelisuru. Kermol oli terrassil mullaga kas-ti sees ka mullajooksik, kes oli

-1- Kermo lemmik suur kiirgliblikas -2- Kuivanud putukas pääseb kogusse ühes leiukoha, püüdmiskuupäeva, püüdja ja liigi nimega. Selles täppistöös on abiks isa. Fotod: Kaire Talviste

suurema osa aega mulla all peidus. „Ta tuuseldas veidi mulla sees ja putukas tuli nähtavale,“ meenutab ema.

Kõik tuppa ei saa

Kaire usub, et poeg teab putukate kohta juba rohkem kui ta ise. „Putuka seltsi suudab ta juba raamatust vaatamata paika panna,“ ütleb ema. Laps märkab kohe, et IKEA lauale joonistatud ämblikul on kaheksa jala asemel kuus, ja noomib täiskasvanuid, kes madu ussiks nimetavad. „Ta oli nelja-aastane, kui üks täiskasvanu näitas talle, et näe, uss! Kermo vaatas tükk aega ja oli suure segaduses, sest ta ei näinud ussi. Lõpuks küsis sellelt täiskasvanult, et kas sa mõtled seda röövikut,“ räägib Kaire vahva loo. Kermo võib putukatest paljugi rääkida, ent kõike ei soovita ema tõe pähe võtta, eriti kui teemasse lip-savad ülivõrdes sõnad: kõige suurem, tugevam ja harulda-

sem. Selle liigitab ema lapse fantaasialennu alla.

Mida arvas ema sellest, kui poja huvi hakkas tuppa trügi-ma ja pesu masinasse pannes pudenes püksitaskutest mänguasjade asemel hoopis putukaid? „Ei arvanud hästi. Ega ma neid üle ukse ei tahtnud lasta,“ tunnistab Kaire. „Nüüd saavad sisse vaid need, kes lähevad putukakogusse.“

Putukakogu hakkas Kermo koostama pärast Tartu ülikooli loodusemuuseumi korraldatud putukapäeva, kuhu pere ekstra kohale sõitis. Ta näitab kogust oma lemmikut, Eestis haruldast mardikat karus-lühi-tiiba. „Ta on nii ilus, värviline, triibuline ja tal on kihvad (suised, aga seda sõna Kermo veel ei tea – toim),“ selgitab ta.

Kermo joonistab meelsasti. Mida muud, kui putukaid. Täiskasvanu tahab ta haka-tagi putukate joonistajaks või minna hoopis loomaeda uute loomade väljavalijaks. ●

Kermot teeb kurvaks vaid see, et ühtegi sõpra ei innusta putukad samavõrd.

Kermo märkab kohe, kui ämblikul on kaheksa jala asemel joonistatud kuus.

les vanuses hakkas ta ka kive ümber pöörama, et nende alt eluvorme leida.

Huvi tuleb lapsest endast

Kermo ema Kaire on ametilt merebioloog, isa Aineri hobi on jahindus. Seega oli nende peres loodustemaatika tähtsal kohal juba enne laste sündi. Poja putukahuvist peab Kaire enda panuseks aga vaid seda, et loodusest rääkides pole ta üldistanud, vaid kasutanud täpseid nimesid ja termineid. Teadlikult pole ta oma nooremat poega putukate juurde

Eesti
Rahvusraamatukogus
27. septembril
kell 10 - 16

Konverents:

Kas muretseda vananemise pärast?

Osavõtutasu 60 EUR • eelregistreerimine www.seenior.eu Lisainfo: 6181797

SEENIOR 50+
ELU HEAD AASTAD

TRUMM **DAVID** **TAVECO**

„Õnne 13” uus hooaeg ja Teet Kallase dilemma

Kaadrid filmist

Essee

Peeter Sauter
kirjanik

Masse ei huvita novellid ega romaanid, vaid „elust enesest” rääkivad telesarjad. Kirjanikule tähendab see lõksu.

Kunagi küsis mult Cambridge'i haridusega inglise härrasmees Bill: „Peeter, mis sa arvad, kui Shakespeare elaks täna, mida ta kirjutaks?” Mida, jäin mõtlesse, kust mina tean. Küllap ikka näidendeid ja luulet sinna vahele, kui see talle meeldis. Võib-olla ei kirjutaks sonette, vaid vabavärssi, aga kes teab. Bill nägi, et mult vastust ei tule, ja jätkas: „Shakespeare kirjutaks teleseepi.”

Hea küll, see, mis Shakespeare (või keegi tema nime kasutades, Francis Bacon või kes teab, kes) tegi, oli tema ajas tõesti see, mis tõmbas enim publikut. Oli ajaviide ja vaatamäng, mida jälgis võrdse huviga nii põõbel kui ka kuningakoda.

Seesama Globe ajasututult üles ehitatuna näitab ka praegu, et Shakespeare pole kuivanud klassik. Teda võib mängida kiirelt ja meelelahutuslikult ja nii, et mitusada inimest on nõus kolmetunnist (arhailises inglise keeles) tükki püstijalu vahtima, täpselt nagu sadu aastaid tagasi. Tõepoolest, siin on teleseebi paralleel.

Aga miks Shakespeare just seepi kirjutaks? Äkki hoopis Hollywoodi filmi? Ja äkki tahtis Bill hoopis viidata, et moodne kirjandus ei pea olema igav, nagu osa nüüdisaegsest heast kirjandusest palju

dele on, et ka hea kirjandus võiks püüda olla kaasakiskuv ja aega viitev?

Miks filosoof Bertrand Russell eelistas tõsisele moodsale kirjandusele krimkasid? Aga sellepärast, et kui korralikus romaanis kulub kümme, viiskümmend või sada lehekülge selleks, et noormees sõandaks tütarlapse voodiveerel istet võtta, siis krimkas on paaril esimesel lehel juba inimene või isegi mitu maha löödud (ja pole välistatud, et just armastuse pärast).

Kuldne kammit

Niisiis, kirjutatu mingu inimestele korda, olgu kaasakiskuv ja põnev nagu Shakespeare omas ajas ja imelikul kombel ka nüüd. Ma ei tea, mida peab Teet Kallas, kes jumal teab kui paljude aastate jooksul on teinud jumal teab mitu „Õnne 13” osa (seriaalset, mille Astrid Reinla kunagi hästi käima tõmbas), oma elutööks. Novelle (minu lemmikud), pikki romaane või ehk seda mammutseriaali? Selge on, et enim publikut on saanud just seriaal.

On raske öelda ära pakkumistest, mis annavad lastele burgeri hammaste vahele.

Paari aasta eest olime koos Kallasega kirjanike raamatukogutuuril. Ma lugesin igal pool ette oma kahtlaseid lastejutte (kuulati pika kõrvaga), mis panid Kallase pead vangutama, et tänapäeva kirjanduses ei jäeta küll enam puudutamata ühtki kohta ihul või hinges. Kallas ise viis aga lugejatega kohtudes kiiresti jutu „Õnne 13” peale. Ta oleks võinud ju

20. hooajani jõudnud Õnne tänava elu 1993. aastal ja nüüd

rääkida oma kultusromaanist „Heliseb-kõliseb”, mis fännide rõõmuks oli äsja uuesti välja antud, aga ei. Kallas teadis, et nii jääks ta varsti üksi. Raamatukogupublik tahtis kuulda seriaalitegemise telgitagustest. Bussis rääkisid Teet Kallas ja Andrei Hvostov hoopis mõnede vene krõbesõnade etimoloogiasid ja seda kuulasin, kõrvad kikkis, mina. Kallasega lobisedes aimus ka, et ta on otsinud omale mantlipärijat seriaali juurde, sest töö kipub juhet kokku ajama, on rutiinne ja väsitav. Ja kratsis kukalt ja uuris, äkki mina. Ma hoidsin hinge kinni. Pereinimesena on raske ära öelda tööpakkumistest, mis tunduvad orjastavad, aga annavad lastele hamburgeri hammaste vahele.

Uh, õnneks läks see karikas minust mööda. Aga ma sain ka aru, et just seesama dilemma on Kallasel endal. Töö on käe sees ja sujub, kõik

on rahul, ära elada see aitab. Aga tahaks teha muud ka! Aga kus sa seda muud seriaali kõrvalt jõuad.

Pereseep ei kao kuhugi

Telepurk on täis uuemaid seriaale. Ja võib öelda, et tase on tõusnud. Ühe osaga nähakse rohkem vaeva. Panustatakse rohkem aega ja raha. Birk Rohelend on elegantselt kirjutanud kolooniatüdrukutest („Nurjatud tüdrukud”) ja tegijad on leidnud hea võtme groteski sidumiseks tõsisema sisuga. Aga turvaline pereseriaal, kus lihtne tegevus toimub koduses ringis ja räägitakse valdavalt olmeasjadest, ei kao ilmselt kuhugi ega kunagi.

Kui oma kodus võib olla hõõrumisi ja nukrust, siis on nii hea näha, et vähemalt kuskil on olemas ilus ja lihtne kodu, kus inimesed üksteist valdavalt hoiavad ja armastavad. Nii hea, et oma kodustest varsti enam ei hooligi, seriaalilokodused on olulisemad. ●

Foto: Ülo Iosing/ERR

Mart Juur: lugemine on puhas rõõm

Intervjuu

Kaarel Kressa
toimetaja

ETV eetrisse jõuab alates 25. septembrist uus saade „Kirjandusministeerium”, mida näeb esialgu kord kuus.

●●Kust ikkagi tuli uue kirjandussaate idee?

Tean päris mitut inimest, kes võiks kirjandusministeeriumilaadset saadet väga hästi juhtida, nii et olin üpris üllatatud ja kahtlemata ka meelitatud, kui selle mõttega just minu juurde tuldi. Tegelikult oli käivitavaks jõuks või demiurgiks küll vist hoopis Karl Martin Sinijärv, kes olevat Margus Allikmaa juhtme kokku lasknud lõppematu jutuga, et miks pole ETV-l oma kirjandussaadet. See muidugi ei tähenda, nagu saaks kirjandusministeeriumist kirjanike liidu häälekanaja või midagi taolist.

●●Mida ja millises vormis vaadata näha ja kuulda saab?

Tegemist saab olema uudistemagasiniga, mida kaunistab üks kuni kaks veidi pikemat stuudiointervjuud ning mõned raportid sündmuskohtadelt, raamatuosprade ja kirjanike kodudest ja nii edasi. Igas saates näeme kirjanikke oma tekstide lugemas või omas elemendis mõllamas. Pool tundi on muidugi häbematu vähe, et näidata kas või põgusalt kõike, mis lugemismaniakke huvitada võiks.

●●Mis teemad ja külalised esimeses saates jutuks ja jutlema tulevad?

Esimese saate staarid on Tõnu Õnnepalu ja Chalice, aga nad pole ainsad.

●●Saade linastub ainult kord kuus. Tähendab see, et kirjandussaate ettevalmistamine on juba iseenesest keerulisem kui mõne muu teema puhul?

Ei tähenda, see sõltub ETV otsustest. Normaalse oleks, kui kirjandusest ja raamatutest kõnelev saade oleks eetris iga nädal. Ja ei laenaks eetriaega OP-ilt, nagu see praegu paraku on. Heal juhul võime iganädalaseks kasvada ehk uuel aastal.

●●Kas saatejuhi lugemiskoorumus saate tõttu suureneb või jääb tegelikult samaks?

Lugemine pole miski koorumus, vaid puhas rõõm. Loode-tavasti minu lugemus töö käigus suureneb ja avastan asju, mida tasub lugeda. Ühtegi saadet ei tehta üksinda, televisioon on kollektiivne loomine ja mul on suur rõõm nentida, et „Kirjandusministeeriumi” tiim on üks tore gäng. ●

Teisi kirjandussaateid ERR-is

●●Raadio 2-s alustab täna kell 17 „Kuri karjas”, kus räägitakse luulevormis nädalasündmustest ja kohtutakse külalistega. Saatejuhid on Kaur Kender ja Olavi Ruitlane.

●●Vikerraadios alustab 16. septembril kell 13.05 „Kohustuslik kirjandus”, kus külalised räägivad enda valitud teostest. Saatejuht on Urmas Vadi, saade on eetris üle nädala. Vaheldumisi Vadi saatega jätkab eetris „Loos on asju”, kus uudiskirjandusest räägivad Triinu Tamm ja Jan Kaus.

●●ETV-s alustab oktoobris „Harju 1-50”, mis tutvustab Tallinna kirjanike maja ja selle elanikke. Saatejuht on Karl Martin Sinijärv.

Sotsrealistlikud tellised osutuvad nõiaraamatuteks

Ulme

Ukrainast pärit ja pikalt Euroopas elanud kirjniku teos võitis 2008. aastal Vene Bookeri auhinna.

Raigo Tapun kriitik

Oma võimete ülehindamisest loobunud ja kibestunud ukrainlane sõidab Venemaa kolkakülla tapetud onust jäänud varanatukest oma pere nimele vormistama ja jõuab korra kergendatult ohatagi: justkui võluväl ilmuvad välja korteristjad, kes töötavad tema missiooni lapsemänguks muuta. Siis aga etendub tema silme all uskumatu kokkupõrge äsjaste korteristjate ja näiliselt maja ümbruses istunud-jalutanud tegelaste vahel ja saab selgeks, et vahe tera on selle raamatu üks olulisi peategelasi.

Oli kunagi üks kirjanik, üks piisake hallis kirjanike massis, kelle raamatuid trükiti tänu ajastutruudele pealkirjadele ja tema veteranistaatusele, kuid unustati need riiulitele ja hoidlatesse, kuni neid juhtusid lugema inimesed, kelle puhul olid tingimused täidetud. Raamatud peitsid endas ulma, sõnumit, nägemust.

Nad mõjusid kui narkootikum. Nende raamatute nimel organiseerusid inimesed bibliotekideks, nende nimel peeti lahinguid ja sõdu. Tahtmatult kistakse sellesse ka noormees Ukrainast.

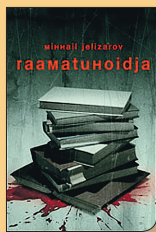
Nostalgiline grotesk

Ehk isegi liiga palju verd voolab selles raamatus, kuid siiski on see tänuväärselt groteskseks pööratud. Lahinguid ei peeta siinsete kokkulepete kohaselt tulirelvadega, sest bibliotekide ja lugejate seast väljapoole ei tohi teadmine lahingutest ja raamatutest levida.

See raamat sisaldab ka tubli annuse nõukanostalgiat, sest tema sissejuhatus ja läbiv teema viib aastakümnete taha. Liidu ajale vaadatakse tagasi õhates ja kiidetakse toonast piirideta kuuendikku plaanidest. ●

„Raamatuhoidja“

Mihhail Jelizarov
TÖLKINUD
VERONIKA
EINBERG,
VARRAK

RAAMATUREKLAAMID

MAFFIA RAHA. KUNNARI LUGU
Grey Gladio
304 lk, kirjastus Mart

Eesti elu varjatud pool eluloona esmakordselt raamatukaante vahel! Elu on kui kitsas mägitse, mille iga kurvi taga ootab ees uus ja tundmatu seiklus. Kunnari lugu ongi selline. Tavalise eesti poisina õnneliku lapsepõlve veetnuna võtab see täiesti ootamatu kursi ning pöörab teele, kus tuleb silmitsi seista nii peadpöörivate seikluste, jõhkra režiimiga Venemaa vangla, maffia karmide mängude kui ka kirgliku armastusega.

ÕPETAJA KUSTI KUMMITAB
Kristiina Kass
148 lk, Tänapäev

Kristiina Kassi põnevas ja lõbusas jutukogus seiklevad peale kummitava õpetaja ka mustkunstnik, hambahaldjas, hiiglased, nõiad, päkapikud, printsid ja metsakollid. Ja muidugi ka mõned üsna tavalised lapsed ning natuke ebatavalised kassid ja koerad. Kristiina Kass (sünd 1970) on varem avaldanud raamatuid „Kasper ja viis tarka kassi“, „Käru-Kaarel“, „Petra lood“, „Samueli võluvägi“, „Peeter ja mina“ ning „Nõianeiu Nöbinina“. Raamatu pildid on joonistanud Heiki Ernits.

MONUMENTAALNE AJALUGU.
Marek Tamm
208 lk, Loomingu Raamatukogu (nr 28–30/2012)

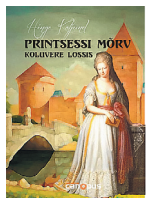
Vaatluse all on eest-

laste suhted oma minevikuga: kuidas rahvuslikku ajalugu on mitte üksnes kirjutatud, vaid ka avalikult etendatud, kivisse raiutud või seadustega põlistatud; kuidas ajalugu on Eestis elatud. Raamatu kümmed esseed liidab küsimus, miks mäletatakse Eesti ajaloost teatud sündmusi ja nähtusi ning unustatakse teised ehk teisisõnu – milline loogika on kujundanud eesti kultuurimälu.

PRINTSESSI MÖRV KOLU-VERE LOSSIS
Hinge Kaljund
120 lk, Canopus

See on jutustus ajast, mil praegu olematu Preisimaa oli sõjaliselt üks võimsamaid riike Euroopas. Aastanumbri liikusid 18. sajandi lõpu poole... Ajalooline romaan algab kuninglikku suguvõssa kuulunud Preisimaa Braunschweigi hertsogiiri printsessi Auguste Karoline Friederike Luise von Württembergi laulatusega. Paraku oli sellele järgnenud abielu kaugel õnnelikust. 1782. a siirdus noorpaar Preisimaa mõju suurendamiseks intriigidest kubisevasse Venemaa keisrikotta, kus valitses Katariina II, õige pea järgnes sellele printsi nimetamine Viiburi kindralkuberneriks. Mis sai aga Auguste Friederikest? Koluvere loss Kullamaal varjab endas palju saladusi – kõige intrigeerivam nende hulgas on kindlasti Preisimaa printsessi Auguste Friederike salapärase surm seal 16. septembril 1788 kõigest 24-aastasena kõigi poolt hüljatuna. Kuidas aga sündmused selleni arenesid, kuidas muutus armastus talumatuks vihkamiseks, miks saatis Katariina Suur oma favoriidi oota-

matult pagendusse Eestimaale, saate teada, kui avate käesoleva raamatu.

TULEMÜÜR
Henning Mankell
Tõlkinud Kadri Papp
464 lk, Varrak

1997. aasta sügis Ystadis. Kaks noort tüdrukut tapavad jõhkralt taksojuhi. Tapjad saadakse kiiresti kätte, kuid ühel neist õnnestub politseimajast põgeneda. Mõni päev hiljem leitakse keegi mees pangaautomaadi juurest surnuna, saldoteade pihku surutud. Peagi pärast seda toimub elektrikatkestus, mis matab suure osa Skånest pimedusse. Riket likvideerima saadetud montöör teeb alajaama juures kohutava avastuse... Uurimist juhtiv Kurt Wallander aimab, et kõik need sündmused on omavahel mingil kombel seotud ja ükski uurimine tema praktikas pole olnud fiascole nii lähedal.

SAARIO INVESTEERIMIS-RAAMAT.
Kuidas ma investeerin börsiaktisatesse
Seppo Saario

Tõlkinud Arno Kirt, 288 lk, Juura
Selle investorite kõrgelt hinnatud lemmikraamatu sisu – kuidas toimib börsitur, millised on võimalused ja mida peab arvestama oma vara paigutamisel börsiaktisatesse, igihaljad börsivihjed, praktiline abi tulusate investeerimisobjektide leidmiseks – on praktiline ja suunatud väikeinvestorile. Autori aastakümnete investeerimisalased kogemused,

teadmised ja oskused annavad igale huvilisele mõtlemisainet oma rahaga tulutoovalt ümberkäimiseks, seda ka majanduse madalseisu tingimustes.

MAKSUÕIGUS
Lasse Lehis
392 lk, Juura

Maksuõiguse süsteemi ja printsiipide tundmine aitab orienteeruda Eesti maksuseadustes, mis on sagedaste muudatuste ja poliitiliste tõmbetuultega tõttu pahatihti ebasüsteemsed või lünklikud, normitehniliselt eba-korrektssed või täis Euroopa õigusaktide kiirustades tõlkimisest tekkinud terminoloogilisi apse. Loodetavasti õnnestub autoril õpiku lugejat veenda selles, et Eesti maksuõigus on kõigest hoolimata teeninud ära au kuuluda headuse ja õigluse kunstide hulka.

JUTUSTAMATA LUGU.
Vanemuise näitleja Ellen Kaarma
Hedvig Hanson
288 lk, Tänapäev

Hedvig Hansoni raamat räägib meile seni jutustamata loo teenimatult unustusse langenud andekast ja emotsionaalsest näitlejannast ning tundlikust, haprast ja armsast naisest – Ellen Kaarmast, oma vanaemast. Ja kuigi nad selles maailmas mitte iialgi kohtunud ei ole, on seda südamlikku raamatut lugedes tajutav kahe loojahinge lähedus ja mõistmine. See on lootusrikka alguse ja kurva lõpuga lugu ühest ülekohtuselt vara pooleli jäänud näitlejateest, kus ometigi on selle lühidusele vaatamata palju sära.

JÄRGMISEL LAUPÄEVAL, 22. SEPTEMBRIL TANTSIME

ilusas sügises!

VAID
4,99€
FILM!

+1,15 € PÄEVALEHE EEST

SÜGISBALL

Veiko Õunpuu (2007)

Literaati Mati (Rain Tolk) elab just ülevaatus lahkuminekut oma naisest Jaanast (Mirtel Pohla). Arhitekt Maurer (Juhan Ulfaks) on oma naisega (Tiina Tauraste) samasse punkti jõudmas. Neile sekundeerivad kolm üksildast töölisklassi inimest, kellel kõigil on oma tunnetega samuti probleeme: šveitsler Theo (Taavi Eelmaa) varjab oma tundetust seksiga, üksikema Laura (Maarja Jakobson) elu sisuks on tema tütar Lotta (Iris Persson) ja meestejuuksur Augusti Kaski (Sulevi Peltola) läheb oma üksildusele lo-

hutust otsima sealt, kus probleemid end kaua oodata ei lase. Kõiki neid karaktereid ühendab anonüümne maa-galarajoon, mida nad kõik nimetavad oma koduks.

Eesti filmiajakirjanikud valisid „Sügisballi“ 2011. aastal läbi aegade parimaks Eesti filmiks. Ühtlasi on tege-mist ka edukaima festivalifilmiga, mis osalenud ligemale 70 festivalil ning kogunud rohkelt auhindu. Veneetsia filmifestivalil võitis film võistlusprog-rammi Orizzonti peaauphinna.

Põhineb Mati Undi legendaarsel linnaromaanil!

Filmid on müügil paremini varustatud poodides. Tahad filme otse koju – telli! Info ja tellimine: www.epl.ee/estifilm

Eesti filmiklassika

Eesti Päevaleht

Koeravaba Korea köök Tallinnas

Tartu maanteel avatud pealtnäha lihtsa **Kimbapi** eksootilisim amps on kindlasti **sušilaadne** roog, mis täidetud peekoni ja vutimunaga.

Köögi Komando köhuori

Kimbap	15
Toit	●●●●●●●●●●
Interjäär	●●●●●
Teenindus	●●●●●
Tartu maantee 79a, Tallinn E-L 12–22	
Edetabel	
CHEDI 20 SADHU 19 SFÄÄR 19	
PAPLI 19 VON KRAHLI AED 19	
OKO 19 LEIB RESTO JA AED 19	
KORSAAR 19 KUKKE 19 TIGU 19	

Korea köök on vähemalt tallinlase jaoks jäänud kindlalt oma sõsarate – Hiina ja Jaapani varju. Väike kohake Tartu maanteel vaevalt neile kohta kätte suudab näidata, kuid küllasta mist väärrib see siiski.

Interjäär vaevalt disainipibelajakirja Wallpaperi veergudele jõuab – kuid ühtlasi on kõik asjalik ja puhas, kohati on ka armsaid detaile ja tunda on omaniku hoolikat kätt. Letil istub kaisukaru ja lauaklaaside all on väljalõiked Korea trükimeediast.

Teenindaja on ütle mata armas ja püüdlük, ju rõõmustab teda ka ainsate klientide soov kogu menüü ette võtta. Toiduvalikut saab väga trendikalt vaadata vaid arvu-

ti ekraanilt, mis on letil. Nõnda puurime ninad kuvarise ja töötame umbes tosinast roast koosneva menüü mõne minutiga läbi. Õnneks ei pea me koeraliha proovima ja ka nuudliroad on otsas, nõnda piirdumegi tahedama kraamiga. Ka ei tehta panust magusale. „Ehk kunagi tulevikus,” lohutab müüjanna. See-eest jääb silma päris mitu keeleviga, mis sõbralik neidis kohe üles tähendab. Soov teha korralikku kohta tundub olevat Kimbapi töötajail veres.

Vetikad ja riis

Kohale nime andnud kimbap on siis loogiliselt ka firmaroog. Tõlkes tähendab kimbap vetikaid ja riisi ning Korea kööki jõudis see alles 20. sajandi algul tänu jaapanlastele (nende futomaki on väga sarnase olemisega). Kõige eksootilisem on kahtlemata Mini Muna: marineeritud vutimuna ja peekoniga täidetud kimbap (8 tk / 5,0). See tõesti ebaharilik roog on paras katsumus, kuid eksootikahalejad peaksid siit küll oma laksu kätte saama. Ilma vutimunata Becon Garlic Kimbap (4,0) tundub selle kõrval suisa tavaline. Tegelikult on ka see Jaapani sušisõbra jaoks üsna ootamatu, kuid ootamatult

lahe kombinatsioon. Tundub, nagu oleks ühte heitnud Inglise hommikusöök (peekon, muna) ja suši (riis, vetikas). Kusjuures kimbapi vetikas on palju kummisem kui tavaliselt Jaapani sušil.

Ettekandja lemmik Angry Chicken (6 tk / 5,30) on ker-

sibulast ja sojast – parimad kamraadid pehmetele sealihaviiludele. Riis on nätske, nagu ta Korea köögis olema peabki.

Ideaalne dieetlõuna oleks Bulgogi Bibimbap (5,30) – sektoriteks jaotatud (kurk, porgand, lehtsalat, riis, suvikõrvits, seemned) ja munaga troonitud soe salat, mis tuleb endal segi pöörata.

Kokkuvõttes üsna kergena mõjunud söömakorrale paneb sooja punkti korea kokk, kes tuleb siiralt pärima, mida ta paremini võiks teha. Õigupoolest ei oskagi me midagi ette heita, kõike oli üsna parasjagu. ●

Korea kokk tuleb lõpuks siiralt pärima, mida ta võiks paremini teha.

gelt terav ja hästi mõnusa friiteeritud tekstuuriga magushapu kanafilee riisiga. Friendly Pig (5,30) saab oma maitse

Fotod: Köögi Komando

RAAMAT ANGRY BIRDSI FÄNNIDELE

Ajatust klassikast uskumatu ulmeni – raamatus pakutavad ülisalajased munatoitude retseptid kõditavad nii kõhtu kui mõtteid!

Saadaval raamatupoodides. Tellimiseks helista telefonil 680 4444 või klienditugi@lehed.ee

Hispaania hõrgud lihatooted!

Maitsvad õhkuivatatud singid Hispaania sealihast ja liharikkad salaamid. Hõrgud „musta notsu“ lihast Iberico pasteid, Serrano singid ning salaamid.

Kõik ühest kohast.

Küsi kõikidest hästi varustatud kauplustest!

www.kaupmees.ee

KURJUS KASVAB

MILLA JOVOVICH
RESIDENT EVIL: KARISTUS
3D

K14

Saal 1	11:50 14:25 17:05 (v.a. N)
Saal 5	21:25 (ainult N)
Saal 6	18:55 (ainult N)

A.Le Coq Sviit 16:15 (L-P) 21:10

RASKE ON VANU HARJUMUSI MUUTA

Kristen Dunst Isla Fisher Lizzy Caplan Rebel Wilson

vanapiigad

K14

Saal 3	12:05 14:20 18:35 (ainult R)
Saal 7	19:15 (v.a. R) 21:40

OLIVER STONE'I FILM
METSLASED

KINODES 28.09.

Lavastaja Susanne Bier
PIERCE BROSNAN
AINULT ARMASTUST

MS12

Saal 3	18:35 (v.a. R)
Saal 5	11:30 (v.a. N) 21:25 (v.a. L,N)

NEID POLNUD KUNAGI ÜKS...

JEREMY RENNER RACHEL WEISZ EDWARD NORTON

BOURNE'I PÄRAND

K12

Saal 10	12:30 15:20 18:15 (v.a. N) 21:00
---------	----------------------------------

BRUCE WILLIS JOSEPH GORDON-LEVITT EMILY BLUNT
MINEVIKU VANGIS TULEVIKU VANGIS

AJASÕLM

KINODES 28. SEPTEMBRIST

www.forumcinemas.ee
wap.forumcinemas.ee

INFO TELEFONILT 1182

SÕJA ÕIED	Saal 5	21:25 (ainult L)	K14
PARANORMAN 3D	Saal 5	16:45	MS6
Saal 7	11:40 14:10 19:15 (ainult R)		
TÜTART PÄASTMAS	Saal 6	14:05 18:55 (P,E,T)	K12
VAPRAKE	Saal 6 3D vene keeles!	11:45 16:20	PERE
Saal 6 3D eesti keeles!	18:55 (R,L,K)		
Saal 7 3D eesti keeles!	16:40		
Saal 9 2D eesti k	12:45 15:05 17:25		
ABRAHAM LINCOLN: VAMPIIRIKÜTT	Saal 8 2D	14:35 19:30	K14
HULL ISA	Saal 8	17:00	K14
TED	Saal 8	12:10 21:55	K14
NAABRIVALVE	Saal 9	19:40 22:05	K14
ARMASTUSEGA ROOMA	Saal 10	18:30 (ainult N)	K12

TÄNA JA HOMME KINOS ARTIS:

ARTIS
KUNST ON KINOS

★
EUROPA CINEMAS
MEDIA-PROGRAMME OF THE EUROPEAN UNION

KES?

peasamunade film

EESTI KEELES

2+

L10:20 P 11:15 L12:00 16:25

AINULT ARMASTUST

ВСЕ, ЧТО ТЕБЕ НУЖНО - ЭТО ЛЮБОВЬ!!!

KINODES 14. SEPTEMBRIST

L: 11:15 13:30 19:00
P: 13:50 16:10 18:30 21:00

ARMASTUS, REETMINE, OHVERDUS

SOFT OXSANENI
PUHASTUS

ANETTI JORINENI FILM

16:50 P 19:10 21:30

www.kinosoprus.ee | Vana-Posti 8, Tallinn | Tel. 644 1919

TÄNA JA HOMME KINOS SÕPRUS:

KINO «SÕPRUS»

EUROPA CINEMAS
MEDIA-PROGRAMME OF THE EUROPEAN UNION

PARIS KINO - AASTAST 1955

ÄRA KAOTA LOOTUST

IRA SACHI FILM

THURE LINDHARDT ZACHARIE

19:30

Kes? Pesamunade film - eesti keeles	10:20 12:00 16:05	Minu õelapsed üksinda kodus - eesti keeles	10:30
Minu õelapsed üksinda kodus - eesti keeles		Kes? Pesamunade film - eesti keeles	11:15 16:05
Ainult armastust	11:15 13:30 19:00	Üks elu	12:00
Kuutõusu kuningriik	14:50	Kuutõusu kuningriik	12:00
Üks elu	16:40	Vuosaari	13:45
Puhastus	16:50 21:30	Ainult armastust	13:50 16:10 18:30 21:00
Erinevus rikastab: Taevariik	18:30	Puhastus	16:50 19:10 21:30
Erinevus rikastab: Albert Nobbs	21:00		

www.kino.ee | Estonia pst. 9, Tallinn | Solarise keskus | Tel. 663 1380

Woody Allen Alec Baldwin Roberto Benigni Penelope Cruz Judy Davis Jesse Eisenberg Greta Gerwig Ellen Page

Sisearist ja lavastaja WOODY ALLEN

Armastusega Rooma

Kinodes 21. septembrist

ENDLA TEATER
AASAST 1912

Jane Krusten
UHKUS JA EELARVAMUS

(lavastaja KALJU KOMISSAROV (kõralsõnne)
Kunstnik KRIISTA TOOL (kõralsõnne))

osades KAILIVIIDAS KATRIN VALKNA IREEN KENNICK
CARMEN MIKIVER PIET LAURIMAA TRIIN LEPIK
GRETE ELVISTE CAROLINATAGOBERT
PRIIT LOOG JAANUS MEHIKAS
STEN KARPOV LAURI KINK AHTI PUUDERSELL

Esietendus 15. septembril Endla Teatri Suures saalis

järgmised etendused:
21.09/28.09/4.10/6.10/13.10

piletid Endla kassas/Piletimaailmas/Piletilevis

XIII Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia

Sügisfestival 2012
27.-29. september

ESTI MUUSIKA- JA TEATRIAKADEEMIA

NELJAPÄEV, 27. september

kell 18.00 EMTA Sügisfestivali AVAKONTSERT

EMTA kompositsiooniosakonna üliõpilaste uudisloomingu kontsert
EMTA kammersaalis (Rävala pst 16, C-405)
Kavas akustilised ja elektroakustilised teosed
Kunstiline juht Toivo Tulev, Sisepäas tasuta

REEDE, 28. september

kell 18.00 EMTA improvisatsiooniüliõpilaste kontsert KUMU Kunstimuuseumi auditoriumis (Weizenbergi 34 / Valge 1)
Kunstilised juhud Anne-Liis Poll ja Anto Pett
Piletid hinnaga 8/4 eurot müügil Piletilevis ning pool tundi enne kontserdi algust kohapeal

LAUPÄEV, 29. september

kell 15.00 Tapani Heikinheimo Trio (Soomes) kontsert

Mustpeade maja Valges saalis (Pikk 26)
Esinevad: Tapani Heikinheimo (tsello), Sirkka Kosonen (laul), Elina Heinonen (klaver)
Kavas: Magnus Lindberg, Peteris Vasks, improvisatsioonid
Piletid hinnaga 8/4 eurot müügil Piletilevis ning pool tundi enne kontserdi algust kohapeal

kell 18.00 EMTA Sügisfestivali LÕPPKONTSERT

Kanuti Gildi saalis (Pikk 20) **JOHN CAGE 100.**
EMTA Uue Muusika Ansambel ja külalisenä ansambel U:
Kunstiline juht Taavi Kerikmäe
Kavas on John Cage'i populaarsemaid teosed ning Märt-Matis Lille John Cage'i 100. sünniaastapäevale pühendatud uudisteose „24 prelüüdi valkusele“
11-le instrumendile ESIETTEKANNE
Piletid hinnaga 5 eurot müügil Piletilevis ja pool tundi enne kontserdi algust kohapeal

Tallinna Kultuurivääruste Amet

Lähem info: EMTA kontserdibüroo sygisfestival@ema.edu.ee

NORDECON

Elion
Vabadus nautida

Jazzkaare tähtsündmus

CHICK COREA TRIO 18. Grammy!

Chick Corea, Christian McBride & Brian Blade

14.11 19:00 NOKIA KONTSERDIMAJA / PILETID SOODSAD 16. SEPTembrini!

Piletid Piletilevi ja TicketPro müügikohtades. Jazzkaar info 6660030 ja piletid@jazzkaar.ee. www.jazzkaar.ee

ERGO ●●● EestiPäevaleht MY CITY HOTEL TALLINN

LENNA PARTNER ESTONIAN AIR TALLINK Ford Info-Auto aktaprint

Merehuvilise lugemisvara

Sari „Riigikaitse Raamatukogu“ toob lugejani parima valiku sõjanduse- ja julgeolekualast tõlkekirjandust.

Sarja teine raamat „Merevõim“ avab merelise julgeoleku erinevaid tahke, andes põhjaliku ülevaate sellest, millised on riikide huvid meredel ja kuidas nad oma huvideid kaitsevad.

Tellimiseks helista 680 4444 või kirjuta klienditugi@lehed.ee. Kõik tellimused täidetakse viie tööpäeva jooksul peale arve tasumist. Raamatud on saadaval ka kõikides parimates raamatupoodides üle Eesti.

Geoffrey Till
Merevõim
Teejuht 21. sajandisse

Töö

• Töö hakkajale koduabilisele kelle ülesanded on koristamine, laste hoidmine, aiatööd. Bkat juhiloa vajalikud. Elulookirjeldus ja soovituskirj e mailile: harti@online.ee

Kinnisvara

• Ostan korteri Tallinnas, tel 58200800.
• Võtan rendile otse omanikult korteri, tel 5089052.

Teenus

• Täielik lõõgastus daamidele ja härradele Taimaalt pärit originaalse tailannast massööri abil. Tel 6600101, www.thaianamassage.com
• Ömblusmasinate remont. Tel 6566063, 5516633, Rosmann.
• KAARDID ENNUSTAVAD Tel 9001727 24 h, h 1,09 €/min www.ennustus.ee
• Soojustamine puistevillaga, tel 56650604, 5020066.

• NÕUANDELIIN tel 900 5020. Kui elumure vaevab ja vajad hingeabi, anname soovitusi. Vastame eraelu, töö ja tervise küsimustele. Kõne hind 0,97 €/min.

Ost

• Ostame autosid! Sõidukorras, rikkega või avariilisi. Järeletulemine üle Eesti. Sobivusel raha kohe. Tel 56162340
• Kunstisalong Allee, Pikk 34. Vanema kunsti ost ja müük, oksjonid, näitused. Avatud E-R 10-18, L 11-15. Tel 6464500, 5127677 info@allee.ee www.allee.ee

RUSSIAN
Chamber Philharmonic
ST. PETERSBURG

DIRIGENT *Juri Gilbo*
SOLIST *Dmitri Berlinsky*

22. SEPTEMBER
NOKIA KONTSERDIMAJA

www.kontserdimaja.ee

ERGO

AEG KAUBELDA!

Holmes & Meyers kutsub metsaomanikke läbi rääkima metsas planeeritavate raiete üle.

Ostame kasvava metsa raietõigust. Pakkuda võib lageraieid harvenduseni.

ERIPAKKUMINE! Pakume kasvava lepiku eest head hinda. Lõhutud küttepuid müük, tellimine: tel 600 5323

HOLMES & MEYERS
Metsasöbralik ettevõtmine

tel 5553 3064, 5554 0620
e-post info@holmesmeyers.eu

EESTI METSAMAAKLER
ostame
METSAKINNISTUID JA RAIETÕIGUST
www.metsamaakler.ee
andres@metsamaakler.ee
7446655, 5285038

KÜTTEPUUD HARJUMAAL

Müüa tükeldatud ja lõhutud küttepuid (lepp, sanglepp, haab, segalehtpuu).
Pikkused vastavalt tellija soovile 30-60 cm.
Tasuta transport

Helista ja küsi lisa
Tel 56889116

Roigasaiad

ROIGASAIAD OÜ
www.roigasaiad.ee

ROIGASAEDADE valmistamine ja paigaldamine

tel 509 2933
info@roigasaiad.ee

TIPOLIIN KINNISVARABÜROO
VELJO TARVIS
tel. 5647 1516, tel. 657 6301
veljo@tipoliin.ee
www.tipoliin.ee

OSTAME - MÜÜME - ÜÜRIME TEIE KINNISVARA

- Kiire ja korrektne vormistamine.
- 15 a. töökogemus.
- **Konsultatsioon tasuta!**

VEO- ja KOLIMISTEENUS

www.tipoliin.ee

Esti Kontsert

T 18. september kell 19
Estonia kontserdisaal
T 2. oktoober kell 19
Pärnu kontserdimaja
Con Brio 2010 laurea
Heili Rosin (flööt), Marius Järvi (tšello), Jaan Kapp (klaver), André Jolivet. "Chant de Linos" Carl Reinecke. "Undine" Jean Francaix. Trio flöödile, tšellole ja klaverile, Carl Maria von Weber. Trio g-moll, op. 63 Maksim Ššura. Uus teos (esiettekann)

Info tel Tallinnas 614 7760, Tartus 737 7537, Pärnus 445 5800, Jõhvis 33 42 000, www.concert.ee

TALLINNA LINNATEATER

Maaile nähtamatud pisarad
14., 15. septembril 19.00

Ma armastasin sakslast
20., 24. septembril 19.00

Meie, kangelased
19., 20. oktoobril 19.00

Kassa: 66 50 800
www.linnateater.ee

Kirjanike Maja

Kirjanike Maja musta laega saalis, Harju 1, Tallinn

19. septembril kell 18.00

KIRJANIKE MAJA SAAL ON ÜHEKS ÕHTUKS PÄRIS NÄORAAMAT

Uus sõnum, vasta saatjale, vasta kõigile, saada edasi, tule KOHALE...

Etendus JAGATUD
Elo Viidingu tekstidest
Esinevad Kolga KOHALolijad

Info telefonidel 6 276 410 ja 6 276 412
Piletid 2.- / (üli)õpilastele ja pensionäridele 1.-
Toetab Kultuurkapital

TALLINNA KREMATOORIUM

Lahkunu transport krematooriumisse ööpäevaringelt kogu Eesti piires.

Tuhastamismatus soodsaima hinnaga.

Kõik matuseteenused.
KAKS KABELIT ja PEIERUUMI
Suurim urnivalik Eestis.

Tel 623 8808 24h www.krematoorium.ee

Avaldame kaastunnet Kunnar Kamarile

ABIKAASA

surma puhul

Tallinna Ehituskooli puiduosakond

Südamlik kaastunne Kunnarile ja lastele perega kalli

MARE KAMARI

kaotuse puhul

Veskitammi 5 majarahvas

Armsat kasvatajat

MARE KAMARIT

mälestavad

Laagri Lasteaia kolmanda rühma lapsed ja vanemad

Sügav kaastunne omastele

Südamlik kaastunne Kunnarile ja tema perele abikaasa

MARE KAMARA

30.11.1955-13.09.2012

surma puhul

Tallinna Ehituskooli pere

Ärasaatmine
18.septembril kl 12.30
Pärnamäe Krematooriumis

Avaldame südamlikku kaastunnet Silja Parindile

EMA

surma puhul

Trükikoda Unipress
Trükikoda Uniprint

Meie siiras kaastunne Merle Lindrele kalli venna

MARKO VAHI

kaotuse puhul

Endised kolleegid
Seesam Kindlustusest

Langetame leinas pea valusas teadmises, et valgesse vaikusesse on purjetanud meie sadamakapten

TOOMAS-JÜRI MURAŠOV-PETROV

ning avaldame sügavat kaastunnet kõigile lähedastele

AS Tallinna Sadam

TELEVIISORIS LAUPÄEVAL		
ETV	KANAL 2	TV3
07.30 Aisopose teater 07.40 Beni ja Holly väike kuningriik:* 07.50 Stella ja Sam* 08.00 Tegus Timmu 08.10 Muumioru lood* 08.35 Maša ja karu* 08.45 Aisopose teater 08.55 Jõehobu Jõksu lood (Eesti 2002) 09.00 Puutepunkt (subtiitritega)* 09.30 Matsalu linnuriik (Eesti Telefilm 1980) 10.00 Maahommik 10.45 Õnne 13 (subtiitritega) (Eesti 2012) 11.15 Pealtnägija (subtiitritega)* 12.00 Hercule Poirot: Kollane iiris (Inglise 1993)* 12.50 Jüri Üdi klubi: Muuseum – nende vajalikkus ja edu pant* 13.40 Kahekõne* 14.35 Tänavaristlejad 15.35 Mare Vint (ETV 1989) 16.00 Kiirabihaigla: Vaheldus (ER, USA 2007) 16.45 Arktikast Antarktikasse: Alaska (Eesti 2012) 17.15 Nikolaj ja Julie, 12/22 (Inglise)* 18.00 Tänavaristlejad 18.30 Aktuaalne kaamera 18.45 Karm põhjala, 1/4: Taassünd (Inglise 2011). Loodusdokk 19.35 Reisile minuga: Kartaago 20.00 Iga pink räägib loo 20.30 Õnne 13 21.00 Aktuaalne kaamera. Ilm 21.20 Sport. Sport 21.35 Alpimaja, 5/5: Mitte Tallinnas (Eesti 2012) 22.35 Midsomeri mõrvad, 6/7: Hiilija (Inglise 2009) 00.10 Tähelaev: Volli Kalm* 01.25 Kiirabihaigla: Vaheldus (ER, USA 2007)* 02.11 ERR-i uudised	06.20 Rahvusvaheline selgeltnägijate tuleproov: Uus! 07.10 Reporter* 08.05 Daffy Duck 08.35 Kaks rumalat koera 09.00 Aiasaade 09.15 Kodusaade 10.00 Kokasaade – Lusikas 10.45 Hooaeg 11.30 Rooli võim. Saatejuht Raivo Rimm 12.00 Üle parda (Overboard, USA 1987) 14.15 Saladused* 15.05 Aiadetektiivid: Mineviku taak 16.10 Kõmutüdruk: Juured 17.05 Inga Lindström – Sünge maja (Inga Lindström – Das dunkle Haus, Saksamaa 2011) 19.00 Reporter+ 19.35 Harku Kantri 25 21.35 Petised (Võkrutasõ, Venemaa 2011). Tele-esilinastus! Komöödia Venemaa väikelinna kooliõpetajast, kes armub kaunisse Moskva naisesse (Milla Jovovich) ning valmistub temaga abielluma. Unise väikelinna õpetaja Slava tuleb Moskvat vallutama, kaasas oma esimese romaani käsikiri. Üks õnnetus viib ta kokku Nadiaga, kellega ta valmistub peagi abielluma. Enne pulmi peab aga Slava minema oma kodulinna asju kokku tõmbama. Rida kummalisi seiku ei lase tal tagasi Moskvasse naasta. 23.35 Pornokuningapiinad (The People vs. Larry Flynt, USA/Kanada 1996) 02.05 13. sõdalane (The 13th Warrior, USA 1999) 03.45 Gootika* (Gothika, USA 2003) 05.20 Reporter+*	05.40 Kirgede torm, 949 06.30 Kirgede torm, 950 07.20 Reporter* 07.45 Redakai 08.10 Rähn Woody 08.35 Bakugan* 09.00 Glee 2, 9: Eripedagoogika 10.00 Heimari kokaklubi 10.30 Stiilipäevik* 11.00 Nurgakivi 11.30 Naistesaaade 12.00 Castle 2, 6: Vampiiride nädala-vahetus* 13.00 Käitemaksukontor: Libahunt 1* 14.00 Teekond iseendani, 2* 14.30 Elu keset linna, 1* 15.30 Vanad ja kobedad, 8: Euroopa 16.10 16 soovit (16 Wishes, USA-Kanada 2010). Noortefilm 18.00 Randevuu, 2* 19.00 Seitsmesed uudised. Nädala-lõpp 19.30 Elu keset linna, 2 20.00 KINO3: Shrek (USA 2001). Animakomöödia 21.45 Ment, 1* 22.45 KINO3: Juhuslik kohtumine (Then She Found Me, USA 2003). Romantiline komöödia. R: Helen Hunt. O: Helen Hunt, Colin Firth, Bette Midler, Matthew Broderick 00.48 TV3play.ee uudised 00.50 Surnute koidik (Dawn Of The Dead, USA/Jaapan/Prantsusmaa 2004). Õudusfilm 02.45 Vahemehed (Middle Men, USA 2009). Märul* 04.25 Seitsmesed uudised. Nädala-lõpp 04.50 Nurgakivi* 05.15 Seitsmesed uudised. Nädala-lõpp

ETV2, KANAL 11, TV6, KANAL 12

ETV2
09.00 LE. Max: Väiksed mehed, suured sõjad (Taani 2006) **09.30** LE. Nöbinina, 1/9 (ETV 2011)* **09.55** Suursilm* **10.05** Tule õuel!* **10.35** Reporterhiir Marvi Hämmer **11.00** Vene draama 1814, 2/4 (Vene 2009)* **11.45** OP!* **12.15** MI* **12.45** Permikomisügis (Eesti 2009) **13.40** Polaartrip, 1/8* **14.05** Ilus maa: Nõva viikingipaadid **14.15** Ma uurin valgust. Marju Länik (ETV 1990)* **14.40** Laulab Marju Länik (Eesti Telefilm 1985)* **15.00** Tähelaev: Marju Länik (ETV 2006)* **16.15** Lihtsad laulud (ETV 1976)* **17.00** LE. Hanekarjus (Saksa 2010) **18.00** Mis see päike naerab, 2/2 (ETV 2009) **18.40** Vahva Roosi **18.50** Pritsimees Saamuel **19.00** Miriami teater **19.05** Tegus Timmu* **19.20** AK (viipekeeles) **19.30** AK (vene keeles) **19.45** Karussell (Mobile, Saksa 2010) **19.55** Võrkpalli EM valikmäng: Eesti – Belgia **22.15** Teatriõhtu Pöördtoolitund (ETV 1985) **00.10** Teater laulab: Salong Teater (ETV 1995) **00.26** ERR-i uudised

Kanal 11
06.10 Unelmatelaev – Polüneesia (Saksamaa 2003) **07.50** Süües seksikaks **09.00** Kilodele tuld!* **10.00** Minu Küprose köök

10.30 Lihtne, kiire, maitsev!* **11.00** 10 aastat nooremaks USA* Uus käsikiri **11.30** P.S.* (P.S., USA 2004) **13.30** Ellen* **14.30** Ellen* **15.25** Ellen* **16.20** Ellen* **17.15** Ellen* **18.15** Miljonäri salamissioon **19.10** Miss Marple, 5/20 **21.00** Rosamunde Pilcher – Armastuse pärand (, UK/Saksamaa 2004) **22.45** e-armastus **23.15** Piinlikud kehad* **00.10** Reporter+ **00.35** Kummaline seks* **01.00** Seksiniipid* **01.25** L sõna* **02.15** Eelmise suve saladus 3* (USA 2006) **03.45** Unelmatelaev – Polüneesia* (Saksamaa 2003) **05.15** Minu Küprose köök* **05.45** Reporter+*

TV6
06.00 SMS-mäng **07.00** Malaisia, 7 **07.55** Kalamehejutud 2, 5 **08.25** Ringrada, 3 **09.20** Victoria püssi ja panniga 2, 2* **09.55** Heroes 4, 16* **10.45** Estraalia, 2 **11.45** Ühikadiileri ülestunnistus (Big Shot: Confessions of a Campus Bookie, 2002) **13.30** Minu poisid 2, 9 **13.55** Eesti jalgpalli meistriliiga **16.00** Kõige naljakamad koduvideod **16.30** Kon-did 5, 9 **17.30** Kutsuge Cobra 11 16, 3 **18.30** Simpsonid 11, 12* **19.00** Clevelandi show, 21 **19.30** Head 1, 5 **20.30** Simpsonid 11, 13 **21.00** Rammumeeste maailma karikasari, 9.

Slovakkia etapp. **22.05** ÕUDUKAÕHTU: Surnute maa (Prantsusmaa 2005) **23.55** Paljalt naljakas **00.25** ÕUDUKAÕHTU: Kaheksane ring (USA 2009) **02.05** Kõige naljakamad koduvideod **02.35** Hommikuraadio **05.20** Ida-Virumaa uudised **05.25** Seitsmesed uudised. Nädalalõpp **05.50** Uudistemagasin

Kanal 12
06.30 Postimees.ee **08.10** Vanaraua auto-meistrid **09.00** Reporter **10.00** Wrestling: SmackDown*, 10 **11.00** Pöörased spordikliipid* **11.30** Kreisid reisid* **12.00** Klikitähed* **12.30** Duudsonid* **12.55** Vormel Renault 3,5 otseülekanne: 7. etapp, 1. võistluspäev **14.00** Kriminaalne Venemaa* **15.00** Õllemehed* (USA 2006) **16.30** Rooli võim* **17.00** 88 minutit* (USA/Saksamaa/Kanada 2007) **19.00** Näljased meremehed **20.00** Rooli võim **20.30** Wrestling: RAW, 11 **21.30** Hulljulged: Liikluskaos **22.30** Pögenemine kanjonist (USA/Kanada 1998) **00.20** Tundmatud naudingud (Prantsusmaa 2001) **02.00** USA jalgpalli kõrgliiga otseülekanne: OTSE! New York Red Bulls – Columbus Crew **04.00** Tundmatud naudingud* (Unknown Pleasures, Prantsusmaa 2001) **05.30** Postimees.ee

TELEVIISORIS PÜHAPÄEVAL		
ETV	KANAL 2	TV3
07.30 Reporterhiir Marvi Hämmer* 07.55 Tegus Timmu 08.05 Tom ja Fluffy 08.10 Vahva Roosi* 08.20 Baleriin Angelina 08.35 Maksikoer Fik (Inglise 1984) 08.40 Lastetuba* 09.00 Prillitoos 10.00 Tähelaev: Ilon Wikland 11.15 Tänavaristlejad* 11.45 Terve Eesti, 2/10 12.15 Jamie Oliveri 30 minuti road (Inglise 2010) 12.40 Karm põhjala, 1/4: Taassünd (Inglise 2011)* 13.30 Ilus maa: Noortalunik Mihkel* 13.40 Osoon* 14.10 Reisile minuga: Kartaago* 14.35 Meie inimesed: Janno* 15.00 Ajalik ja ajatu: Püha Maa, juudid ja Jeesus, 1 15.30 Puutepunkt 16.00 Kiirabihaigla: Mesinädalad on läbi (ER, USA 2007) 16.45 Midsomeri mõrvad, 6/7: Hiilija (Inglise 2009)* 18.20 3 hitti: Must-valge armastus (ETV 2011) 18.30 Aktuaalne kaamera 18.40 Apokalüpsis: Teine maailma-sõda, 3/6: Šokk (Prantsuse 2009) 19.35 Mõtete sunnil, 2/5 (Tvuget af tanker, Taani 2008) 20.05 Pehmed ja karvased 20.30 ENSV: Ment ja agent 21.00 Aktuaalne kaamera: Nädal. Ilm 21.40 Sport. Sport 21.59 Üks lugu: Sisekujuundaja Ülo Sirp 22.00 Lewis: Hirmuäratav sümmeetria (Inglise 2011) 23.30 Kodutänav (Inglise 2006) 00.30 Kiirabihaigla: Mesinädalad on läbi (ER, USA 2007)* 01.20 ERR-i uudised	06.10 Rooli võim.* Saatejuht Raivo Rimm. 06.35 Inga Lindström – Sünge maja* (Inga Lindström – Das dunkle Haus, Saksamaa 2011) 08.10 Ajatud muinaslood: Haldjad ja kingsepp 08.40 Galileo* 09.35 Minu mees suudab!*: Uus! 11.05 Kuldvillak* 11.40 Meie aasta Siberis*: Uus! 12.10 Kelgukoerad*: Uus hooaeg! 13.10 Minu Facebooki sõbrad* 14.10 Pilvede all* 15.10 Charlotte Linki romantika – Austaja (Charlotte Link – Der Verehrer, Saksamaa 2002) 17.05 Rosamunde Pilcher – Süda-measjad (Rosamunde Pilcher – Herzensfragen, Austria/Saksa-maa 2010) 19.00 Reporter+ 19.35 Valiant, vapper kirjatuv (Valiant, UK/USA 2005). Tele-esi-linastus! 21.05 Sherlock Holmes (Sherlock Holmes, UK/USA/Saksamaa 2009). Megahiti tele-esilinastus! Tempokas seikluspõnevik, mille nimitegelaseks on Arthur Conan Doyle'i loodud legendaarne detektiiv Sherlock Holmes (Robert Downey Jr.) ja tema ustav abiline doktor Watson (Jude Law) pole pidanud iialgi seisma silmitsi niivõrd keeruka juhtumiga kui nüüd. 23.40 D.E.B.S. (D.E.B.S., USA 2004) 01.30 Möll (Hurlyburly, USA 1998) 03.30 Petised* (Võkrutasõ, Venemaa 2011) 05.05 Reporter+* 05.35 Heeringa parimad palad 2	05.40 Kirgede torm, 951 06.30 Kirgede torm, 952 07.20 Bakugan 07.45 Redakai 08.10 Rähn Woody 08.30 Miriam: Miriam merehädas 08.35 Bakugan* 09.00 Glee 2, 10: Laulurohked jõulud 09.55 Winxide imeline seiklus (Winx Club 3d: Magical Adventure, Itaalia 2010). Animatsioon 11.35 Shrek (USA 2001). Animako-möödia* 13.15 Rajalt maha 3, 10: Säh sulle! 14.15 Stop 14.45 Nurjatud tüdrukud, 2* 15.45 Sommersby (USA-Prantsusmaa 1993). Draama 18.00 Käitemaksukontor: Libahunt 1* 19.00 Seitsmesed uudised. Nädala-lõpp 19.30 Faktuaalne kaamera. „Fak-tuaalne kaamera“ on mõjukuse ja usaldusväärsuse poolest Eesti tähtsaim teleuudistesaaide, mis räägib olulistest sündmustest operatiivselt ja tasakaalstatult. 20.00 Eesti otsib superstaari 21.00 KINO3: Avatar (USA 2009). Ulmeline seikluspõnevik. R: James Cameron. O: Sam Worthington, Sigourney Weaver, Michelle Rodriguez, Zoe Saldana, Giovanni Ribisi, Joel Moore 00.10 Politseipere 1, 3: Privileeg 01.08 TV3play.ee uudised 01.10 Naised ja mehed (Trust The Man, USA 2005). Komöödia 02.55 Heroes 4, 14: Lase verel voolata 03.40 Stop* 04.10 Eesti otsib superstaari* 05.00 Seitsmesed uudised. Nädala-lõpp 05.25 Kirgede torm, 953

ETV2, KANAL 11, TV6, KANAL 12

ETV2
09.00 LE. Hanekarjus (Saksa 2010)* **10.00** Miriam merehädas **10.05** Silver ja Viki (Eesti 2007) **10.10** LE. Prügihunt ja Superjanes: Prügirida* **10.35** Reporterhiir Marvi Hämmer **11.00** Kinoklassika Sügissonaat (Rootsi/Saksa 1978)* **12.30** Kaadris: Naerata ometi* **12.50** Naerata ometi (Eesti 1985)* **14.15** Tagasi Euroopasse (Eesti 1997) **14.50** Spioonid (Inglise 2006)* **15.45** Fernando Krapp saatis mulle kirja (Eesti Draamateater, Eesti 1994) **17.00** LE. Max: Väiksed mehed, suured sõjad (Taani 2006)* **17.30** LE. Nöbinina, 2/9 (ETV 2011) **17.55** LE. Prügihunt ja Superjanes: Pir-nid kuuse küljes **18.20** Maksikoer Fik (Inglise 1984)* **18.25** Netilambad **18.30** Kõige suu-rem söber (ETV 1989) **19.00** Konn ja sõbrad **19.10** Tegus Timmu* **19.20** AK (viipekeeles) **19.30** AK (vene keeles) **19.45** Ilus maa: Vee-matkarajal (19.55) Võrkpalli EM valikmäng: Eesti – Holland **22.15** Armastus jne (Love Etc, USA 2010) **23.50** ETV live: Noorkuu (ETV 2006) **00.50** ERR-i uudised

Kanal 11
06.10 Rosamunde Pilcher – Armastuse pärand* (UK/Saksamaa 2004) **07.45** Süües

seksikaks **08.40** Top Shop **08.55** Täiuslik koduperenaine **10.00** Minu Kreeka köök **10.30** Kodusaade **11.10** Aiasaade **11.30** Kokasaade – Lusikas **12.15** Hooaeg **13.00** Madin vanitaoas **13.30** Doktor Oz* **14.30** Doktor Oz* **15.25** Doktor Oz* **16.20** Doktor Oz* **17.15** Doktor Oz* **18.15** Miljonäri salamissioon **19.10** Miss Marple, 6/20.: Pöial sügeleb kui hull **21.00** Pettuse võrgus (Random Hearts, USA 1999) **23.25** Kasvatamatud tüdrukud **00.10** Reporter+ **00.35** Drag quee-nide võidujooks*: Uus!
01.20 Allilma emandad*, 3/13 **02.05** Pettuse võrgus* (Random Hearts, USA 1999) **04.15** Mees majas* (Man of the House, USA 2005) **05.45** Reporter+*

TV6
06.00 SMS-mäng **07.00** Kolmeraudne **07.55** Kalamehejutud 2, 6 **08.25** Ringrada, 4 **09.15** Kinominutid **09.45** Tartu Rattama-raton **13.30** Apollo 13 (Apollo 13, USA 1995) **16.05** Eesti rallikross 1, 7: Audru Rallikross **16.35** Kondid 5, 10 **17.30** Kutsuge Cobra 11 16, 4 **18.30** Simpsonid 11, 13* **19.00** Victoria püssi ja panniga 2, 3 **19.30** Totaalne muutumine: kodu-eri 8, 7 **20.30** Simpsonid 11, 14 **21.00** KINOÕHTU: Kindrali tütar (The

General's Daughter, USA, Saksamaa 1999) **23.20** Urukoerad 1, 8 **00.15** KINOÕHTU: Kuidas röövida panka (USA 2007) **01.50** Kolmeraudne **02.45** Eesti rallikross 1, 7* **03.15** Victoria püssi ja panniga 2, 3* **03.50** Rammumeeste maailma karikasari, 9* **04.45** Hommikuraadio **05.20** Ida-Virumaa uudi-sed **05.25** Seitsmesed uudised. Nädalalõpp **05.50** Uudistemagasin

Kanal 12
06.30 Postimees.ee **08.10** Vanaraua auto-meistrid: Vee vägi, 2 **09.00** Hulljulged* **10.00** Wrestling: RAW*, 11 **10.50** USA jalgpalli kõrgliiga otseülekanne* **12.35** Rooli võim* **13.00** Z-rühm*, 14 **13.55** Vormel Renault 3,5 otseülekanne: 7. etapp, 2. võistluspäev – Hun-garoring **15.00** Godsend – taevalik eksitus* (USA/Kanada 2004) **16.45** Pögenemine*, 1.: Uus sari! **17.45** Pögenemine*, 2 **18.45** Mootorite maailmas: Uus hooaeg! **19.00** Näljased meremehed, 19 **20.00** Kogu tõde meestest, 8 **20.30** Wrestling: SmackDown, 11 **21.30** Tiibeti mäepatrull (Hiina/Hongkong 2004) Dokumentaalne film **23.00** Kogutõde mees-test*, 8 **23.30** Pögenemine, 3 **00.30** Pögenemine, 4 **01.30** Night Chat **05.00** Postimees.ee

Nemi

USE MYHRE

Dilbert

SCOTT ADAMS

PILTMÕISTATUS

Eelmise mängu võitis Merle Silla
Auhinna saab kätte Narva mnt 11e, E–R 9.00–17.30

Eelmise nädala vastus:
Tõnu Kaljuste

ILM

Laupäev +13...+16	Edela- ja läänetuul 5–10 (15) m/s
Pühapäev +16...+18	Lääne- ja edelatuul 3–10 m/s
Esmaspäev +16...+18	Edela- ja lõunatuul 4–10 (15) m/s
Teisipäev +16...+20	Edela- ja lõunatuul 3–9 (13) m/s

15. september 2012
number 32 (323)

Spordileht

●●● Eesti Päevaleht

FOTO: RAUNO VOLMAR

[UUDISED | LK 7]

Tipptasemel koreograafid aitavad Eesti uisutajaid

Sel ja järgmisel nädalavahetusel avavad oma hooaja Eesti paremad naisuisutajad Jelena Glebova ja Gerli Liinamäe. Mõlemal on uued kavad, mille koreograafia eest on hoolitsenud maailmakuulsad nimed Lea Ann Miller ja Olga Voložinskaja.

[INTERVJUU | LK 2]

Paar päeva Sebastian Vetteli kõrval

Vormel 1 Monza etapil esimese eestlasest kohtunikuna töötanud Raul Koov räägib oma tööülesannetest. Mis teda kõige rohkem üllatas ja kui sõbralik seltskond vormel 1-s ikkagi tiirleb?

Spordilehte toetavad:

EESTI OLÜMPIAKOMITEE

Spordikoolituse
ja -Teabe Sihtasutus

Raskelt tuli! Aga võitlus jätkub

Eesti alistas EM-valikmängus Iisraeli 3 : 1 ja jätkab võitlust finaalturniiri pileti nimel. Võit tuli aga ülimalt raskelt.

„Algus oli ilus, saime mängu hästi käima. Kolmandas geimis tuli aga mõõn, lasime veidi lõdvemaks – Iisrael sai emotsiooni üles ja enda mängu käima ning nad on näidanud, et võivad siis mängida küll,” rääkis kohtumise järel nurgaründaja Martti Juhkami. Kaks avageimi võitis Eesti 25 : 19 ja 25 : 18, ent kolmandas oli Iisrael parem 25 : 20.

Neljandas geimis selg vastu seinale olles läks olukord veelgi hullemaks ning enda eksimuste ja vastaste hea mängu järel avastas Eesti end järsku 14 : 18 kaotusseisust. „Ei olnud küll enam sellist kindust, et mäng 100 protsendi kindlusega meile peaks tulema,” nentis mängu parimana 16 punkti toonud Juhkami.

Kert Toobali serviäss, Keith Puparti kolm järjestikust punkti, veidi varem vahetusest sekkunud temporündaja Siim Ennemuusti kaks edukat rünnakut ja meie meeste kaks võimast blokki kallutasid

neljandas geimis siiski tulemuste 26 : 24 meie kasuks.

„Ilmselgelt peame natuke juurde panema. Oma servi vastuvõtuga ei saa rahule jääda,” vaatas Toobal juba kahe järgmise kohtumise poole, kus Eesti vajab sarnaselt eilsega 3 : 0 või 3 : 1 võite.

Päeva teises kohtumises oli ülimalt lähedal olukord, kus Holland oleks Belgia 3 : 2 alistanud, mis oleks tähendanud, et järgnevas kahes kohtumises pääsenuks me Madalmaade võistkondade selliste tulemustega alistamise järel alagrupi

võitjatena otse EM-ile. Grupi liider Belgia näitas aga oma tugevust ja tuli nagu möödunud nädalavahetuselgi Hollandiga mängides 0 : 2 kaotusseisust välja. Viimases geimis oli Hollandil seejuures kasutada kaheksa matšpalli. Belgia realiseeris aga kohe oma esimese ja võitis 21 : 19.

„Eelmise nädala mängud tulid meile kõvasti kasuks. Oleme mentaalselt tugevad,” nentis kohtumise järel Belgia sidemängija ja kapten Frank Depestele. **Pärt Talimaa**

Intervjuu
Kohtunikku üllatas ääretu professionaalsus

Toomas Vabamäe
EESTI EKSPRESS
sport@epl.ee

Raul Koov: kvalifikatsioonis käib kõik kolm korda kiiremini kui treeningul

Esimese eestlasena vormel 1 Grand Prix'l kohtunikuna töötanud Raul Koov (46) kontrollis võistluse ajal kahekordse maailmameistri, sakslase Sebastian Vetteli autot.

●● Raul, mis olid möödunud nädalavahetusel Monzas peetud vormel 1 etapil sinu tööülesanded?

Võistluse eel kontrollisime koos kahe kolleegiga McLareni ja Red Bull'i autosid ning sõitjate turvaravustust. Nimekiri, mis ette anti, oli päris pikk. Sõitudega päeval, alates reedest, olin üheks kontrolöriks Red Bull'i tiimis.

Igas meeskonnas oli kaks tehnilise kontrolli kohtunikku. Mina oli rehvikontrolör, mulle anti selleks vastav triipkoodilugeja. Teine oli niinimetatud kirjutaja, kes jälgis, mida mehaanikud autodega teevad, ja tähendas seda üles.

Kvalifikatsiooni ajal meie ülesanded muutusid. Näiteks Mark Webber lõpetas kvalifikatsiooni teise sessiooniga, ja minu kolleeg, kes algul oli olnud „kirjutaja“, hakkas tegelema ainult Webberi autoga. Kuna Vettel jätkas sõitmist, jäi tema auto kontrollimine ja jälgimine edaspidi minu tööks. Võistluse ajal pidin rehve kontrollima muidugi mõlemal autol.

●● Sisuliselt oli töö siis selles, et kui auto seisis, seisis sina auto kõrval?

Just nimelt. Kui auto läks rajale ja tuli tagasi kinnisesse parki, pidime olema kõrval. Ka boksitel, kus on kõik teised kohtunikud niikuinii. See peab välistama võimaluse, et meeskond paneks mõne raskema detaili juurde, et tõsta auto kaalu sõidu järel, ega reguleeriks näiteks vedrustust. Töökohustusena pidin seisma ka startijoonel Vetteli auto juures kuni ühe minuti signaalini enne starti. Boksipeatusi mina ei jälginud, selleks on spetsiaalsed kaamerad ja teised inimesed, minu ülesanne oli seal kontrollida autodelt maha monteeritud rehve.

●● Kas Red Bull'i autode katkestamine tegi sinu töö lihtsamaks? Ei. Sõidujärgsesse kontrolli võeti kõik 24 autot.

●● Kas mingeid vaidluskohti ka tekkis?

Ei. Tiimi suhtumine oli väga heatahtlik ja professionaalne. Eks nad ole harjunud, et kõik kontrolörid ei pruugi olla väga heal tasemel või teevad oma tööd esimest korda nagu minagi. Meeskond oli väga huvitatud, et minu võimaliku juhuliku vea tõttu nemad karistada ei saaks. Pidevalt küsiti, kas ma sain kõigest aru. Näiteks rehvide kontrolli ajal, kas rehvidega on kõik korras.

RAUL KOOV:
vormel 1-s oli kõik oluliselt rangem, täpsem ja keerulisem kui näiteks WRC-etappidel.

●● Milline võistluse osa oli kõige pingelisem?

Tempo tõusis, täpselt nagu FIA tehniline delegaat Jo Bauer meile kohe esimesel koosolekul ütles. Mehaanikud teevad kogu aega samu asju, aga kvalifikatsioonis umbes kolm korda kiiremini kui vabatreeningul. Võistlus nii meeskondadele kui ka kohtunikele algab tegelikult hetkest, kui auto sõidab kvalifikatsioonis esimest korda üle valge joone boksitree lõpus. Seal algab kinnise pargi režiim ja edasi on auto kogu aeg kohtunike valve all.

●● Kas võrreldes teiste võistlustega oli töö pingelisus suurem?

Meeletult suurem. Eriti just kvalifikatsioon, aga ka võidusõit, kuigi siis oli mu tegevus minimaalne – kontrollida rehve enne starti ja pärast rehvivahetust. Aga meeskonna sees olles ja võitlusele kaasa elades oli pinget väga suur.

●● Kuidas sujus koostöö tehnilises komisjonis, kus peale sinu olid kõik itaallased?

Väga hästi, ja mida päev edasi, seda paremini. Seal oli küllalt palju inimesi, kes oskasid inglise keelt, ja itaallased olid väga sõbralikud. Mõni inimene rääkis minuga pika jutu itaalia keeles maha, siis patutas õlale ja ütles: „Ma saan aru küll, et sina aru ei saanud, aga kõik on lahe!“

●● Mis kõige rohkem Monzas üllatas?

[1] Kohtunik ja kohtualune: Raul Koovi ülesanne oli jälgida võistluse ajal kahe viimase aasta maailmameistri Sebastian Vetteli autot. **[2]** Tehniline komisjon koosnes Monzas kolmest FIA delegaadist (sinistes särkides), ühest eestlasest (punases särkis ees paremal) ja 36 itaallasest. Fotod: erakogu

Üllatas ääretu professionaalsus, eriti täpselt paika pandud reeglid ja nende järgimine – ajakava, protseduurid, inimeste liikumine ja kõik muu. Kõik oli oluliselt rangem, täpsem ja keerulisem kui näiteks WRC-etappidel.

●● Mis veel silma hakkas?

Meeskonna juhtimine jätab kõrvalt vaadates mulje, nagu toimuksid asjad iseenesest. Kui rallil on kaheksa mehaanikut ja insener

ütleb neile, mida teha, siis F1-tiimis käivad kõik inimesed kõrvalkappidega. Seepärast jätabki mehaanikute tegevus mulje, nagu oleksid kõik ülitargad ja teaksid alati täpselt, mida teha – mehaanik astub auto juurde, võtab õige võtme, keerab kolm-neli pööret ja auto läheb tagasi rajale. Inimeste nägudest ei lugenud rajal toimuvat kohta midagi välja, kõik tundusid pidevalt väga rahul olevat. ✕

Kes ta on?

Raul Koov
Mootorisportikohtunik

- Tegutsenud kohtunikuna aastast 2003
- Tal on ka Soome kohtunikulitsents
- Osalenud tehnilise kontrolörina 12 WRC-etapil (7 korda Soomes, 3 Rootsis ja 2 Itaalias)
- Juhtinud tehnilist komisjoni Palanga ja Riia 1000 km sõitudel ja enamikul Balti autoringrajasarja etappidel
- Soome autoringraja meistrivõistluste (FINRace) tehnilise kontrolli juht

Seisukoht Kas Läti uus seadus aitab tippsporti?

Jaan Jürine
REPORTER
sport@epl.ee

Eesti vajab võõrtöölisi. Aga kas ka võõraid sportlasi?

Spordijuhid ei usu, et Eestit tabab võõrsportlaste massiline sissetung. Sest me ei ole piisavalt atraktiivsed.

20-aastane venelanna Ksenia Pervak on tõusnud Kasahstani esireketiks, maailma edetabelis asub ta 39. kohal. Foto: Reuters

Mis seos võiks olla Läti äsjasel seadusel, mis lubab topeltkodakondsust, Kasahstani ootamatul tennisetaseme tõusul ja Eesti töandjail, kes survestavad võimumechi, kaevates takistuste üle välistööjõu sissetoomisel?

Seos on täiesti olemas. Läti uus kodakondsuseadus tahab siseriiklikult korra majja lüüa, võimaldades anda mõne muu kodakondsuse eelkõige Läti kodanikele. Samuti on topeltkodakondsusele õigus neil, kes on saanud kodakondsuse mõnes teises Euroopa Liidu riigis, Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsiooni riigis või NATO liikmesriigis. Õiguse topeltkodakondsusele saavad ka nende riikide kodanikud, kellega Lätl on sõlmitud vastastikuse kodakondsuse tunnustamise leping.

Kasahhide poliitika

Ent topeltkodakondsuse võivad saada ka eespool mitte mainitud riikide kodanikud, kui selleks annab nõusoleku Läti valitsus. Samuti võivad topeltkodakondsust taotleda need, kes said mõne muu riigi kodanikuks abiellumise või lapsendamise teel.

Eesti spordihuvilistel jääb üle vaid oodata, kuidas lätlaste seadusuudendus rakendub. Ja vaadata, kas see tugevdab ka Läti sporti.

Kasahstani tennis näol on näide olemas. Teame, et Kasahstan värbas juba enam kui kahe aasta eest 22-aastase bulgaarlanna Sesil Karantcheva (praegu WTA edetabelis 138) ning venelannad, maailma ühe tugevama paarismängija Jaroslava Švedova (24-aastane, nr 204) ja Galina Voskobjeva (27-aastane, nr 58). Need mängijad on Kasahstani eest mänginud Föderatsiooni karikasarjas ja tänavu ka Londoni olümpiamängudel.

Venemaa tenniseliit esitas järelepärimise rahvusvahelisele alaliidule, küsides, kuidas õnnestus neil mängijail nii kähku uue asukohamaa eest mängima hakata. Kasahhid ei tee endale sellest probleemi. Karantcheva on oma dopingukaristuse ära kandnud, tal tekkisid raskused oma vana kodumaa tenniseliiduga ning talle ei tehtud üleminekul takistusi.

Švedova ja Voskobjeva pole Venemaa eest mänginud. Neil oli väga tugeva tenniseriigi koondise teise või kolmanda ešeloni mängijaina vanal kodumaal keeruline sponsori toetust leida, Kasahstanist lubati seda lahkesti.

Kasahstani isu pole veel täis. Riik värbas äsja 20-aastase venelanna Ksenia Pervaki, kellest saab WTA 39. numbrina riigi uus esireket. Pervak võitis tänavu oma esimese

WTA turniiri. Ent temast on kasahhidele vähe. Kaks Anett Kontaveidi konkurenti maailma noorte tipust on juba Kasahstani lipu all: 17-aastane Anna Danilina (WTA 473) ja aasta noorem Julia Putintseva (243). Ainsa etnilise kasahhina kuulub maa tenniseparemkku 18-aastane Zarina Diyas (WTA 225), kellest sai meister siiski Tšehhimaal.

Kivimäe ja Mallory lugu

Meestest on Kasahstani tipus Mihail Kukuškin (ATP 91) ja Andrei Golubev (147), kes on samuti Venemaa tennis kasvandikud! Loetelu Kasahstani tippudest kõlbab – hüpoteetiliselt – mängima ka Eesti eest, kuid lootkem, et kodumaine tennis on ise suuteline ette valmistama sama klassiga, Kaia Kanepi ja Jürgen Zopi mõõtu mängijaid.

Liati ütlevad Eesti seadused üheselt, et meil pole topeltkodakondsus lubatud. Kuigi tegelikkuses tunneb või teab pea igaüks meist mõnd topeltkodakondsusega isikut.

Praktilised katsed tuua mõne välisriigi sportlane, kes pole sünnijärgne kodanik, Eesti lipu alla on lõppenud nurjumisega. Valitsus jõudis anda eriliste teenete eest kodakondsuse Venemaa kõrgushüppajale Tatjana Kivimäele, kes aga ei olnud nõus loobuma Venemaa kodakondsusest. Sama magus tundus USA kodakondsus iluuisutajale Caitlin Malloryle, kes oleks soovinud kõrvale ka Eesti kodakondsust. Võib ennustada, et kodakondsuse küsimused muutuvad spordis järjest enam aktuaalseks. ✕

Kommentaariid

Martti Raju,
EOK saavutusspordi juht

Meie jaoks on asi lihtne, järgida tuleb seadust. Meil pole topeltkodakondsus lubatud, järelikult ei saa me viia olümpiakoondises mängudele mujalt värvatud atleete.

Rahvusvaheline olümpiakomitee jälgib kodakondsuspoliitikat karmilt. Kui keegi sportlastest on kaitsnud oma riigi värve ja vahetab kodakondsust, võib ROK-i täitevkomitee panna üleminekule veto ka siis, kui on möödunud ettenähtud kaheaastane periood, ja seda isegi siis, kui kahe riigi alaliidud ja rahvuslikud olümpiakomiteed on asjaga päri. Me ei saa võtta oma olümpiakoondisse hallipassimehi. Ootan huviga, kas Lätis nüüd lubatav topeltkodakondsus rikastab riigi olümpiakoondist.

Neid sportlasi, kes saavad uuel kodumaal kodakondsuse, sest on seal piisavalt kaua elanud ega pole varem ühegi teise riigi koondises võistelnud, piirangud ei puuduta. Eestlane on pealegi konservatiivsete vaadetega: võõrast verd tippsporti vist eriti ei taheta.

Erich Teigamägi,
kergejõustikuliidu president

Kas Eesti kergejõustikukoon-dis tunneb puudust staierist, kes jookseksid 10 000 meetrit 27 minutiga? Aga sellise klassiga mehed kodakondsust vahetama ei kipu.

Riigid, kellel on maavarasid või arenenud sotsiaalsed tagatised, saavad sisse tuua tagasihoidlikuma klassiga sportlasi – Aserbaidžaan või Kasahstan ongi seda paljudel juhtudel teinud juba noorteklassist atleetidega.

Tean, et Põhjamaades kuulub koondistesse järjest enam võõrriikidest sportlasi, kuid nad on peaegu eranditult assimileerunud, elades lapsest peale uuel asukohamaal. Näiteks Norra sprinter Jaysuma Saidy Ndure (10,13) on kodakondne juba ammu (2006. aastast – toim).

Eestis tegelevad kodakondsusega valitsus ning selleks seatud ametkonnad. Kui sportlasel on kõik parameetrid, sealhulgas meie kodakondsus, korras ja tase sobiv, võtaksime ta meeleldi koondisse.

Praktilised katsed tuua mõne välisriigi sportlane, kes pole sünnijärgne kodanik, Eesti lipu alla, on lõppenud nurjumisega.

Rattamaraton
Ees ootab maailma suuruselt kolmas maraton

Pärt Talimaa
TOIMETAJA
part.talimaa@epl.ee

Maratoni starti oodatakse üle 5200 ratturi

Nädalavahetuse suurim rahvaspordiüritus SEB 15. Tartu rattamaraton toob homme stardijoonele üle 5200 spordisõbra, kellele lisanduvad lastesõitjatest osavõtjad.

Nädalavahetuse põhiüritus on loomulikult homme kell 10 Tehvandi spordikeskuses stardi saav 89 kilomeetri pikkune rattamaraton, kuhu eile õhtul oli registreerunud 3261 spordisõpra. Maratonist jäävad eemale mullune võitja Tanel Kangert ja Rein Taaramäe, kes on samal päeval võistlustules MM-il Hollandis. Küll on aga kohal teised Eesti tugevaimad eesotsas Caspar Austa, Jaan Kirsipuu, Sigvard Kuke, Martin Loo ja Allan Orasega. Peale kodumaiste võistlejate on oodata starti üle poolesaja rattasõbra ka lähiriikidest, samuti astuvad võistlustulle Itaalia profiratturid.

Poolmaratoni ehk 40 km distantsile oli ennast eile õhtul kirja pannud 2020 ratturit. Eilse õhtuga sai ühtlasi läbi internetis registreerimine, küll on seda võimalik veel täna kuni kella 17-ni teha Eesti maaülikooli spordihoones asuvas võistluskeskuses.

Eribussid hakkavad pika distantsi stardikohta sõitma kell 7.15 Tartust Vanemuise teatri alumisest parklast ja 7.45 Elva finišiparklast ning lühema distantsi stardikohta vastavalt kell 10.15 ja 10.45. Pikal rajal on võistlejate jaoks kuus teeninduspunkti, lühemal distantsil kolm.

Maratonist jäävad eemale mullune võitja Tanel Kangert ja Rein Taaramäe, kes on samal päeval võistlustules MM-il Hollandis.

Rattamaratonil osalevad lisaks eestlastele poolsada rattasõpra lähiriikidest. Foto: Ilmar Saabas

Täna Delfi Spordis: kiire kajastus ralli MMilt

Maailma suuruselt kolmanda maastikurattamaratoni üritused ei piirdu aga pühapäevaga, juba täna on tillusõitudel ja minimaratonil võistlustules lapsed, keda eelmisel aastal kogunes Tähtvere spordiparki 2300.

Peale võistlemise saavad lapsed maanteeameti esindajatelt infot

selle kohta, milline peab olema turvaline laste jalgratas, ja ennast proovile panna mitmesugustes mängudes. Samuti on kohal Hawaii Expressi rattahooldajad, kellelt saab abi lapse ratta hooldamiseks. Lastesõitude kõrval toimub täna Tähtvere spordipargis ka 11. Tartu maastikurattasprint. ✕

Ajakava

LAUPÄEV

9-19 Avatud on võistlus- ja messikeskus EMÜ spordihoones. Registreerimine kella 17-ni, stardinumbrate väljastamine kella 19-ni

Tillusõidud Tähtvere spordipargis

- 11** Kuni kolmeaastased lapsed 400 m
- 11.10** Kolmeaastased lapsed 400 m
- 11.20** Nelja-aastased lapsed 400 m
- 11.30** Viieaastased lapsed 700 m
- 11.40** Kuueaastased lapsed 700 m
- 11.50** Seitsmeaastased lapsed 1 km
- 12** Kaheksa-aastased lapsed 1 km
- 12.15** Auhindade loosimine

Minimaraton Tähtvere spordipargis

- 12.10** 11-aastased ja vanemad 5,1 km
- 12.20** Kümneaastased lapsed 5,1 km
- 12.30** Kaheksa- ja üheksa-aastased lapsed 5,1 km
- 12.45** Auhindade loosimine

11. Tartu maastikurattasprint

- 12.30** Eelsõidud Tähtvere spordipargis
- 12.50** Maastikurattasprindi lohutussõidud
- 13.10** Maastikurattasprindi poolfinaalid
- 13.25** Maastikurattasprindi finaaliid

PÜHAPÄEV

- 10** Põhidistantsi start
- 10-12.50** Stardimaterjalide väljastamine 40 km sõidule
- 13** 40 km sõidu start
- 14.15** Autasustamised Elvas Tartumaa tervisespordikeskuses
- 18.30** Finiš suletakse

Tellijale kingitus!
VÄÄRTUS 13,95 €

Aeg lugema hakata!

Just praegu on õige hetk tellida hea Eesti Päevaleht, sest **kingituseks** saad kaasa Imbi Paju „Soome lahe õed”!

Loe raamatu kohta ja telli: www.epl.ee/raamat

Eesti Päevalehe kodupakett kolmeks kuuks maksab 33 eurot, raamatu saadame Sulle tasuta. Lehetellijana saad tasuta ligipääsu ka Päevalehe digilehele. Pakkumine kehtib kuni 20.09.2012.

Eesti Päevaleht

Noortesport Uued treeninggruppid Põlvamaal

Põlvamaal tähtsustatakse käsipalli, korvpalli ja orienteerumist

PROJEKT. Lõppeval nädalal kogunes spordirahvas ühise laua ümber, kui Räpinas sõlmiti koostööleping, mille järgi alustavad sel kuul Põlvamaal tööd noorte spordimeisterlikkuse treeninggruppid käsipallis (treener Rein Suvi), orienteerumises (treenerid Alar Assor ja Kalle Ojasoo) ja korvpallis (treenerid Ants Järv ja Jaanus Meitus). Spordialade valikul lähtuti just sellest, et oleks olemas kõrge kvalifikatsiooniga treenerid, võimekad noored

ja traditsioonid maakonnas. Koostöölepingule kirjutasid alla Eesti olümpiakomitee president Mart Siimann, Põlvamaa omavalitsuste liidu juhatuse esimees Raul Kudre, Põlva maavanem Ulla Preeden ja Põlva maakonna spordiliidu president Peeter Sibul.

Noorte spordimeisterlikkuse treeninggruppide projekti alustati 2010. aasta sügisel kolmes maakonnas: Jõgeva-, Tartu- ja Viljandi- maal. Projekti eesmärk on suuren-

dada kohalike omavalitsuste osa noorte saavutusspordi edendamisel ja luua andekatele noortele ja pühendunud treeneritele paremad tingimused. Selle projekti raames luuakse maakondades treeninggruppid, mille treenerite töötasu võrdsustatakse pedagoog-metoodiku töötasuga. Projekti rahastavad kohalik omavalitsus, haridus- ja teadusministeerium ning EOK sponsorid. **EPL**

Foto: Põlva maakonna spordiliit

Mida teha

Võta kätte ja osale!

LAUPÄEV

10.00 Orienteerumismäng „Sakala seiklus 2012“. Start Viljandis kaitseliidu Sakala maleva juurest

10.00 XXX Emajõe maraton (53,5 km). Start Võrtsjärvelt Emajõe suudmest. Lühema distantsi (35 km) start kell 11 Rekult

PÜHAPÄEV

14.00 Olümpiapäev Tartu ülikooli spordihoones

Mine kohale!

LAUPÄEV

12.00 Korvpalliturniiri Tarvas Cup 3. koha kohtumine. Rakvere spordihall

12.00 Pärnu sügisregatt, EIL-i olümpiapurjetamise Eesti karika 6. regatt ja Laser Radiali klassi EMV. Pärnu jõgi ja laht; Formula klassi EMV 2. etapp. Pirita surfiklubi

12.15 Uku Mulgi ralli teise päeva start. Viiratsi vald, Tusti küla

14.00 V Tõrva-Helme kergejõustikupäev. Meeste ja naiste kettaheide, meeste kuulitõuge ja odavise. Tõrva gümnaasiumi staadion

14.00 Meeste jalgpalli meistriliiga. Tallinna FC Levadia – Nõmme JK Kalju, Kadrioru staadion

14.00 Korvpalliturniiri Tarvas Cupi finaali. Rakvere spordihall

16.00 Naiste jalgpalli EM-valikmäng. Eesti – Soome, A. Le Coq Arena

16.00 Rahvusvahelise rullsuusavõistluse „Võru roller“ finaalsõidud. Võru spordikeskus

16.40 Eesti MV autode ja mootorrattaste ringrajasõidud. Audruring

17.00 Meeste jalgpalli meistriliiga. FC Kuressaare – Paide linnameeskond, Kuressaare linnastaadion; FC Viljandi – JK Tallinna Kalev, Viljandi linnastaadion; Tartu JK Tammeka – Narva JK Trans, Tartu Tamme staadion

19.30 Meeste jalgpalli meistriliiga. Tallinna FC Flora – JK Sillamäe Kalev, A. Le Coq Arena

PÜHAPÄEV

8.30 Eesti MV autode ja mootorrattaste ringrajasõidud. Audruring

11.00 Pärnu sügisregatt, EIL-i olümpiapurjetamise Eesti karika 6. regatt ja Laser Radiali klassi EMV. Pärnu jõgi ja laht; Formula klassi EMV 2. etapp. Pirita surfiklubi

Vaata televiisorist!

LAUPÄEV

12.55 Vormel Renault 3.5 sarja Hungaroringi etapp (Kanal 12)

14.00 Eesti jalgpalli meistriliiga. Tallinna FC Levadia – Nõmme JK Kalju (TV6)

19.55 Võrkpalli EM-valikmäng. Eesti – Belgia (ETV2)

PÜHAPÄEV

9.45 SEB 15. Tartu rattamaraton (TV6)

12.00 Sõudmise EM-i finaalsõidud (Eurosport)

13.55 Vormel Renault 3.5 sarja Hungaroringi etapp (Kanal 12)

15.30 Jalgrattasõidu MM. Meeskondlik temposõit (Eurosport)

19.55 Võrkpalli EM-valikmäng. Eesti – Holland (ETV2)

Telli Maakodu ja võida väärtuslik koduvalvelahendus turvafirmalt G4S!

Sügisel saabudes jäävad paljud armsad maakodud omapäi järgmisi kohtumisi ootama, kui pere taas külla tuleb. Et kutsumata külalised neile vahepeal kurja ei teeks, loosime oma tellijate vahel välja väärtusliku koduvalvesüsteemi koos aastase valveteenusega!

AUHINNAPAKETT SISALDAB:

- koduvalveseadmeid ja nende paigaldust võitja kodule
- kahe kaamera videovalvesüsteemi
- aasta tasuta G4S Koduvalve teenust

Seadmete komplekti kuuluvad nutikas puute-tundlik sõrmistik Paradox TM40, GSM-modem, valvesüsteemi keskseade, kolm liikumisandurit, suitsuandur, uksemagnet, videosalvesti ja kaks vandaalikindlat videovalvekaamerat. Kokkuleppel G4S-iga on komplekti sisu võimalik muuta, et see vastaks valveobjekti vajadustele. Samuti saab võitja valida endale sobiva valveteenuse.

Loosimine toimub 25. septembril ja selles osalevad kõik vähemalt 6kuulised või otsekorraldusega Maakodu tellimused. Maakodu aastatellimus maksab 25,20 €, kuue kuu tellimus 13,20 € ja otsekorraldus 2,20 € kuus.

Tellimine ja kampaania täpsem info telefonil 680 4444 või e-posti aadressil klienditugi@lehed.ee.

TURVALIST MAAKODU!

**Eripakkumine
kõigile Maakodu tellijatele!**

Liitudes G4S Koduvalvega kampaaniaperioodil (30. augustist 30. septembrini), on **3 esimest kuud teenust tasuta!** Sobiva teenuse leidmiseks kasuta koduvalve kalkulaatorit aadressil www.g4s.ee. Teenusega liitumiseks helista 1911 või kirjuta teenindus@ee.g4s.com. Pakkumise salasõnaks on Sinu nimi ja aadress, kuhu Maakodu tellimus käib.

G4S Sinu eest valvel

Eesti esimene aia-, suvila- ja majaomanike ajakiri

MAAKODU

AjaPeegel
Fotograaf meenutab

Lembit Peegel
lembit.peegel@epl.ee
FOTOGRAAF

Sportlaste ball peeti Mustpeade majas

FOTOD: [1] Alati särava Maire Aunaste „saagiks” on langenud Erki Nool ja Allar Levandi. [2] Spordijuht Heino Jeret vestleb peaminister Mart Laariga. [3] Tantsupõrandal on Heino Lipp abikaasaga. [4] Peomelus on Krista Kruuv ja jahilaskur Urmas Saaliste.

FOTODEST:

Aeg: 1992
Koht: Tallinn
Fotod: Lembit Peegel

1992. aasta novembris toimus Tallinnas Mustpeade majas nn olümpialaste ball, kus osalesid tali- ja suveolümpial osalenud sportlased, spordijuhid, ajakirjanikud, ühiskonnategelased jne. Sel aastal mindi taliolümpiale rublaajal ja suvemängudele krooniajal. Sõidu eest tasuti USA dollarites, mis on rahvusvahelise olümpia-komitee ametlik käibevahend. Parimad sportlased kuulutati välja detsembrikuus.

Nõukogude ajal tunti seda hoonet Tombi klubi nime all. Pärast Teist maailmasõda anti maja kultuuritöötajate käsutusse. Majas käis vilgas tegevus varahommikust südaööni. Keldrikorruusel olid Tallinna fotoklubi ruumid, kahes

saalis toimusid nädalavahetusel tantsuõhtud.

1992. aasta suvemängud oli taas iseseisvunud Eesti sportlastele edukad. Barcelonast naasis jalgrattur Erika Salumäe kuldmedaliga, vennad Tõnu ja Toomas Tõniste võitsid pronksi purjetamises, neljanda kohaga üllatasid paarisauerulise kahepaadi sõudjad Priit Tasane ja Roman Lutoškin, neljas oli ka epeevehkleja Kaido Kaaberma. Viienda koha said Moskva ja Sõuli olümpiamängudel vasaraheites pronksmedali võitnud Jüri Tamm, sõudja Jüri Jaanson, jalgrattur Lauri Aus ja judoka Indrek Pertelson. Kuues oli purjetaja Krista Kruuv-Käo ja üheksas rattur Raido Kodanipork. Tulevane olümpiavõitja Erki Nool katkestas kümnevõistluse.

Barcelona olümpial võistlesid esimest korda ametlikult elukutselised sportlased. Sport muutus üheks tulusamaks rahategemise masinaks ärimaailmas.

Meelespea

Eeloleval nädalal on sündinud

17. SEPTEMBER

1964 – Reet Rausberg, korvpallur ja treener

1969 – Tarvo Seeman, maletaja

1972 – Andres Treve, ratsutaja

18. SEPTEMBER

1942 – Raissa Ruus, kergejõustiklane (surnud 1986)

1945 – Jaan Mürk, motosportlane

19. SEPTEMBER

1930 – Heino Mahlapuu, laskur ja treener (surnud 1930)

1948 – Rein Horn, laskur

1961 – Sergei Babenko, korvpallur

1963 – Mille Sang, sumomaadleja

1968 – Irja Zilmer, korvpallur ja spordi-pedagoog

1981 – Margus Saia, ujuja

1988 – Annika Saarnak, ujuja

20. SEPTEMBER

1936 – Tiiu Kukk, korvpallur ja kohtunik

1942 – Jüri Tarto, sulgpallur ja treener

1956 – Margus Hallik, viievõistleja ja sporditegelane

1961 – Kaja Kulla, ujuja

21. SEPTEMBER

1938 – Jüri Šaraškin, purjetaja

1946 – Mart Siimann, Eesti olümpiakomitee president

1958 – Anu Karavajeva, võrkpallur

1961 – Aivar Ojastu, kergejõustiklane

1964 – Madis Rahu, spordiärst

1971 – Toomas Vilpart, sõudja

1975 – Andres Vaher, spordiajakirjanik

1977 – Andre Pärn, korvpallur

22. SEPTEMBER

1948 – Peeter Kulkov, iluuisutaja ja treener

1960 – Mait Schmidt, golfimängija

1960 – Urmas Saaliste, jahilaskur

1966 – Sergei Fjodorov, maadleja

1969 – Tiia Eeskivi, kergejõustiklane

1971 – Toomas Krõm, jalgpallur

23. SEPTEMBER

1949 – Urmas Eslon, spordiajakirjanik

1956 – Mait Riisman, veepallur

1971 – Piret Jamnes, sõudja

1982 – Mait Künnap, tennisist

1983 – Märt Israel, kergejõustiklane

Allikas: ESBL

Judotreeningud poistele ja tüdrukutele!

Treeningud alates 5. eluaastast. Registreerimine ja vastuvõtt toimub 16 sept. kell 15.00 Tondi tn. 55 / Sõjakooli 3 judosaalis.

Kaasa pikk dress ja hea tuju!

Judotreeningud toimuvad:

Tondi 55 / Sõjakooli 3 ja

Arigato Spordiklubis

Senseid: Jaan Lutsar 5 dan
Glen Viks 2 dan
Gert Roosimägi 1 dan

Lisainfo: Tel. 56 55116

www.aitado.ee

Iluisutamine
Glebova alustab hooaega sel nädalavahetusel

Kristi Kirsberg
TOIMETAJA
sport@ep.ee

Glebovale ja Liinamäele seadsid kavad tippkoreograafid

Jelena Glebova võistleb sel nädalavahetusel Salt Lake Citys, Gerli Liinamäe nädala pärast juunioride GP-l Istanbulis.

Viimaste aastate koduse uisutamise kaks liidrit, Jelena Glebova ja Gerli Liinamäe harjutavad edasi vastavalt Igor Krokavetsi ja Tiit Valgemäe käe all, kuid mõlemad piigad tegid suve jooksul koostööd tunnustatud koreograafidega, kes mõtlesid neile välja omanäolise ja särava liikumise.

Glebova lühikava autor on Vahtang Murvanidze ja vabakaval Lea Ann Miller, kes on kujundanud ka suurte tähtede Katarina Wittit, Tara Lipinski ja Miki Ando koreograafiat. Liinamäel oli jällegi abiks Olga Voložinskaja. Tallinnas sündinud ja Ly Piiri käe all uisutanud Voložinskaja suurimaks saavutuseks jäi 1983. aasta Euroopa meistrivõistluste hõbemedal jäätantsus koos Aleksandr Svininiga. Praegu teeb ta koostööd venelanna Aljona Leonovaga, kes võitis kevadel peetud MM-il hõbemedali.

„Kavad on erinevad, võrrelduna nii omavahel kui ka teiste omadega,” rääkis Glebova, kes esitab lühikava Rolando Tambini klassikalise pala „Tales and Legends” järgi. „Tegemist on justkui looga, kus ma alguses olen baleriin, õhustik on helge ja ilus, esitan korrektseid balletipositsioone. Kuid siis tuleb minu koreograaf saali koos teise baleriiniga ja ma lähen kurjaks ja kadedaks, lausa pööraseks, sammud muutuvad kiireks ja lõpp on väga võimas,” kirjeldas oma etteastet Glebova. Mõistagi kannab ta ka klassikalist balletikleiti.

Vabakava on aga sootuks teistsugune, seal uisutab valitsev Eesti meister Carlos Santana loo „Black Magic Woman” järgi. „Vabakava on hästi tantsuline, seal on džassi ja bluusi elemente, sammud on väga lahedad ja isesugused,” rääkis Glebova, kes käis Broadwayl spetsiaalselt tantsimist õppimas.

Suvi läks korda

Liinamäe koreograaf on püüdnud esile tuua noore uisutaja graatsilisust ja ilusaid käsi. „Kavad on nii iseloomult kui ka sisult erinevad: kui lühikava on agressiivsem, siis vabakava rahulikum,” rääkis Liinamäe treener Valgemäe. „Gerli esitused on muutunud, ta on ise vanemaks saanud ja tema uisutamine võimsamaks läinud,” lisas treener.

Kevadel MM-il 13. kohale uisutanud Glebova kinnitas, et ta on õnnelik ja oma eluga ookeani taga

Kahe viimase aasta Eesti paremad iluisutajad Gerli Liinamäe (vasakul) ja Jelena Glebova (paremal) kohtuvad omavahel ilmselt taas esimest korda detsembris peetavatel Eesti meistrivõistlustel. Foto: Rauno Volmar

Olulised võistlused

- 15.–16. detsember**
● Eesti meistrivõistlused
21.–27. jaanuar
● Zagreb, Euroopa meistrivõistlused
25. veebruar – 3. märts
● Milano, juunioride MM
10.–17. märts
● London (Ontario, Kanada), maailmameistrivõistlused

rahul. „Puhkasin kevadel hästi, pärast seda olen saanud trennida niipalju, kui mul on vaja olnud. Suvel tegime palju üldfüüsilist, nüüd oleme rohkem jääl,” lisas ta.

Ka Liinamäe treener Valgemäe hindab suve igati kordaläinuks. „Töötasime professionaalses meeskonnas, Gerli harjutas rõõmuga, kuid kui tagasi tulime, pörkasime endiste probleemide otsa: jää ei ole

hea, kuid hind on kallis ja jääaega vähe,” rääkis Valgemäe ja lisas, et viriseda ta ei taha. „Küll aga on kahju, kui see peaks andma tagasilöögi Gerli suvisele ettevalmistusele,” sõnas ta.

Järgmisena läheb Glebova ISU võistlusele Oberstdorfi, Liinamäel on kavas ka teine juunioride GP-võistlus Chemnitzis ning siis senioride võistlus Austrias. ✕

Jäätants

Taavi Rand kehastub ehtsaks šerifiks

Jäätantsus on eeloleval hooajal põhjust rääkida kahest paarist. Mitu aastat nii juunioride kui ka senioride võistluste vahel pendeldanud Irina Štork ja Taavi Rand pühenduvad tänavu esimest korda vaid täiskasvanute startidele ning näitavad oma uusi kavu oktoobri esimesel nädalavahetusel Soomes peetaval Finlandian Trophyl.

„Oleme suvi otsa laagrites käinud ja Moskva väga heades tingimustes töötanud,” lausus paari Eesti treener Lea Rand, kes ise samuti alles üleeile koju naasis, et juhendada oma teist poega Kristjanit „Tantsud jääl” saate eel. „Taavi ja Ira jaoks on kõige täht-

sam teada, missuguseid tehnilisi hindeid kavade eest antakse, et siis juba korrektiive teha ja edasi töötada,” rääkis Lea Rand avavõistluse tähtsusest. Jäätantsijate lühikava peab olema sel hooajal polka kombinatsioonis mõne teise viisiga. Rand ja Štork on valinud valsi. „Aluseks on meil ehtne jänki polka, kus Taavi on šerifi rollis,” rääkis treener. Vabatants on aga Argentina tango.

Juunioride seas võistlevad Johanna Allik ja Paul Bellatuono on juba esimese GP seljataha jätnud: Lake Placidis said nad 93,15 punktiga kümnenda koha.

Lühidalt

Ty Abbitt liitub Kalev/Cramoga

Homme ühineb BC Kalev/Cramo korvpallimeeskonnaga ameeriklastest tagamängija Ty Abbott. Eelmisel hooajal vigastusega kimpus olnud Abbott on 24-aastane ja 192 cm pikk. Lepingus on sees katse-aeg, mis kestab septembri lõpuni. „Euroopas ta varem mänginud pole. Juttude järgi peaks olema päris hea mees nii rünnakul kui ka kaitses. Ta tahab end pärast pikka vigastuspausi tõestada,” tutvustas mängijat Kalev/Cramo mänedžer Kaarel Sibul. **Delfi**

Zopp pääses poolfinaali

Eesti parim meestennisist Jürgen Zopp mängib sel nädalal Luksemburgis ATP Challengeri turniiril. Eilses veerandfinaalis alistas Zopp argentiinlase Horacio Zeballose 7 : 6 (2), 6 : 3. Täna poolfinaalis kohtub ta tšehhi Jan Hernychiga või *wild card*’iga turniirile pääsenud prantslase Paul-Henri Mathieuga. **EPL**

Tänak Walesis kuuendal kohal

Ott Tänak (Ford) lõpetas Walesi ralli avapäeva kuuendal kohal, kaotades liidrina jätkavale Jari-Matti Latvalale (Ford) veidi üle ühe minuti. Teisel kohal sõidab Petter Solberg (Ford), kolmas on Sébastien Loeb (Citroën), neljas Mads Östberg (Ford) ja viies Mikko Hirvonen (Citroën). **Delfi**

Sõudjad alustasid EM-i sõiduvõiduga

Eesti paarisaruline neljapaat koosseisus Kaspar Taimsoo, Tõnu Endrekson, Allar Raja ja Andrei Jämsä võitis Vareses toimuvatel Euroopa meistrivõistlustel oma eelsõidu ülekaalukalt. Eesti võiduajaks märgiti 5.47,94, teine oli Tšehhi 5.52,53, kolmas Itaalia 6.01,11 ja neljas Ungari paatkond 6.13,00-ga. Poolfinaal peetakse täna ja finaali homme. Oma eelsõidu võitis ka naiste ühepaadil Kaisa Pajusalu. **EPL**

Must ja Vana kaotasid avaringis

Belgias Leuvenis alanud sulgpalliturniiril kaotas nii Raul Must kui ka Laura Vana juba avaringis. Kuundana asetatud Must jäi 6 : 21, 21 : 14, 17 : 21 alla Bjorn Seguinile (USA), Vana aga 15 : 21, 16 : 21 Walesi esindajale Carissa Turnerile. **EPL**

Suusaliit moodustas rahvuskoondise

Eesti suusaliit on teinud uue hooaja eel oma struktuuris muudatuse – senise meeste A- ja B-koondise asemel on vaid üks rahvuskoondis. Eesti paremad naissuusatajad on määratud B-koondise alla. „Selge on, et Eesti suusatamise parematel päevadel oli suur vahe esimeste ja viimaste suusatajate vahel, nüüd on tase ühtlasem. Ühtlasi on nüüd koondisse kuuluvate meeste toetused võrdsemad,” sõnas alaliidu spordidirektor Raul Olle. **Delfi**

JELENA GLEBOVA:
lühikavas lähen kurjaks ja kadedaks, lausa pööraseks, sammud muutuvad kiireks ja lõpp on väga võimas.

EESTI PARIM

**sohva
DIIL**

**MAJA TÄIS
USKUMATUID
DIILIPAKKUMISI!**

**Diivanvoodi
DREAM**

HIND 1495.-
MAKSAME VANA DIIVANI EEST NT 800 €

HIND SULLE 695 €

kangas Lens

U-kujuline nurgadiivan DOVER

kangas Visby **HIND 1695.-**
MAKSAME VANA DIIVANI EEST NT 700 €

HIND SULLE 995 €

Laos!

Nurgadiivan-voodi FANNY, beež

kangas **HIND 695.-**
Alsace MAKSAME VANA DIIVANI EEST NT 296 €

HIND SULLE 399 €

kangas
Dafne

HIND SULLE 449 €

**Nahkdiivanid
MODENA, 3+2**

värvid: valge ja must **HIND 1995.-**
MAKSAME VANA DIIVANI EEST NT 800 €

HIND SULLE 1195 €

**MAKSAME
VANA DIIVANI EEST KUNI**

1000 €

Tule tutvu Sohvadiili pakkumistega ja küsi müüjalt, kui hea diili saaksid oma diivaniga teha.

**Nüüd näidised eriti hea hinnaga
ja kohe kaasa!**

Kõik Ekornes toolinäidised -30%
Järelmaks intressiga 0%

Suur aiamööbli lõpumüük! Ainult 2 päeva!

**-70%
-90%**

Kiirusta,
nüüd on Masku mööbliaias kõik näidised
SUPERHINNAGA

MASKU ON 1983. AASTAL ASUTATUD SOOME JUHTIV MÖÖBLIMÜÜGIKETT, MILLEL ON 50 KAUPlust SOOMES NING LISAKS POED
TALLINNAS, TARTUS, STOCKHOLMIS JA NORRKÖPINGIS. MEIEGA ON LIHTNE KAUBELDA JA IGAÜKS LEIAB ENDALE SOBIVA MÖÖBLI!

**TARK MEES
MASKUS**

Masku Vesse
Peterburi tee 62a, Tallinn
E-R 10-20; L 10-18; P 10-16
Tel: 633 8929

Jõe Keskus
Sõbra 58, Tartu
E-R 10-19; L 10-16; P 10-16
Tel: 776 3067

www.masku.ee

**TOOME KÕIK DIIVANID
TASUTA KOJU***

Pakkumised kehtivad kuni 31.09.2012 või
kuni kaup jätkub. Kampaania ei kehti varem
ostetud diivanite.

* Tallinna ja Tartu piires.

**M
MASKU**

LEHT + DVD

Eesti Päevaleht

© Kõik Eesti Päevalehes avaldatud artiklid, fotod ja illustratsioonid on autoriõigusega kaitstud teosed,
mille kasutuse reeglid on sätestatud autoriõiguse seaduses. Rõhutame, et nende reprodutseerimine
ja levitamine ilma AS-i Eesti Ajalehed kirjaliku nõusolekuta on keelatud. Toimetusel on õigus kaastöid
nende selguse huvides toimetada ja lühendada. / Kaastöid ei tagastata ega retsenseerita. / Kaebuste
korral ajalehe sisu kohta võite pöörduda Pressinõukogusse, pn@eal.ee, või tel 646 3363

Peatoimetaja: Urmo Soonvald, 680 4400

Toimetus: Narva mnt 13, 10151 Tallinn, 680 4400, faks 680 4401, e-post mail@epl.ee **Eesti uudised** 680 4400,
kohalikud uudised 322 3487, **välisuudised** 680 4455, **Ärileht** 680 4400, **arvamus** 680 4450, **kultuur** 680 4470,
sport 680 4490. **Tellimine** 680 4444, **tellimine välismaale** KE Ajakirjanduse OÜ 641 1753, **reklaam** 680 4500.
EPL Online www.epl.ee Väljaandja: AS Eesti Ajalehed, rg-kood 10004521

LEHT

